

**2023 m.
Vilniaus rajono savivaldybės
gyventojų apklausos
ataskaita**

Vilnius, 2023

**2023 m.
Vilniaus rajono savivaldybės
gyventojų apklausos
ataskaita**

Turinys

1. ĮVADAS IR TYRIMO METODOLOGIJA	6
2. TYRIMO REZULTATAI	13
2.1. Bendras gyvenamosios vietovės ir viešųjų paslaugų vertinimas	13
2.2. Komunalinio ūkio ir aplinkos tvarkymo paslaugų vertinimas	25
2.3. Susisiekimo paslaugų vertinimas	29
2.4. Kultūros objektų ir paslaugų vertinimas	34
2.5. Turizmo ir rekreacijos srities vertinimas	41
2.6. Laisvalaikio ir sporto paslaugų vertinimas	43
2.7. Sveikatos priežiūros paslaugų vertinimas	45
2.8. Socialinių paslaugų ir paramos vertinimas	49
2.9. Švietimo paslaugų vertinimas	55
2.10. Inžinerinės infrastruktūros vertinimas	60
2.11. Respondentų pasiūlymai dėl prioritetinių plėtros sričių	66
PRIEDAS	73

Paveikslų sąrašas

1 pav.	Respondentų pasiskirstymas pagal vyrus ir moteris	7
2 pav.	Tyrimo dalyvių pasiskirstymas pagal išsilavinimą.....	8
3 pav.	Respondentų pasiskirstymas pagal šeimos padėtį	8
4 pav.	Respondentų pasiskirstymas pagal namų ūkio sudėtį	9
5 pav.	Respondentų pasiskirstymas pagal jų pagrindinį užsiėmimą	9
6 pav.	Respondentų pasiskirstymas pagal asmenines pajamas per mėnesį.....	10
7 pav.	Respondentų pasiskirstymas pagal jų gyvenamąją seniūniją	11
8 pav.	Respondentų pasiskirstymas pagal gyvenamosios vietos deklaravimą Vilniaus rajone.....	12
9 pav.	Respondentų pasiskirstymas pagal gyvenimo Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje trukmę..	12
10 pav.	Gyvenamosios vietovės patrauklumo pokyčio per paskutinius 5 metus vertinimų pasiskirstymas.....	13
11 pav.	Gyvenamosios vietovės patrauklumo pokyčio per paskutinius 5 metus vertinimų pasiskirstymas priemiestinėse seniūnijose	14
12 pav.	Gyvenamosios vietovės patrauklumo pokyčio per paskutinius 5 metus vertinimų pasiskirstymas nuo Vilniaus miesto nutolusiose seniūnijose	14
13 pav.	Atsakymų, kuo respondentams patinka Vilniaus rajonas, pasiskirstymas.....	15
14 pav.	Savybės, nusakančios gyvenamosios vietos patrauklumą	15
15 pav.	Neigiamų Vilniaus rajono aspektų vertinimų pasiskirstymas.....	16
16 pav.	Savybės, nusakančios gyvenamosios vietos nepatrauklumą	16
17 pav.	Pagrindinių socialinių-ekonominių problemų Vilniaus rajone vertinimas	17
18 pav.	Pagrindinės socialinės-ekonominės problemos Vilniaus rajono savivaldybėje	17
19 pav.	Pagrindinių socialinių-ekonominių problemų Vilniaus rajone vertinimas priemiestinėse seniūnijose	18
20 pav.	Pagrindinių socialinių-ekonominių problemų Vilniaus rajone vertinimas nuo Vilniaus miesto nutolusiose seniūnijose	19
21 pav.	Viešųjų paslaugų, teikiamų Vilniaus rajone, svarbumo vertinimų vidurkiai.....	20
22 pav.	Vilniaus rajone teikiamų viešųjų paslaugų kokybės vertinimų vidurkiai.....	21
23 pav.	Teikiamų viešųjų paslaugų kokybės vertinimų vidurkiai priemiestinėse seniūnijose.....	22
24 pav.	Teikiamų viešųjų paslaugų kokybės vertinimų vidurkiai nuo Vilniaus miesto nutolusiose seniūnijose.....	23
25 pav.	Teiginių apie Vilniaus rajono savivaldybės darbą bei teikiamas paslaugas vertinimų vidurkiai ..	24
26 pav.	Vilniaus rajone teikiamų komunalinio ūkio ir aplinkos tvarkymo paslaugų svarbos vertinimų vidurkiai	25
27 pav.	Komunalinio ūkio ir aplinkos tvarkymo paslaugų, teikiamų Vilniaus rajone, kokybės vertinimų vidurkiai	26
28 pav.	Respondentų pasitenkinimo komunalinio ūkio ir aplinkos tvarkymo paslaugomis Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje vertinimų pasiskirstymas	27
29 pav.	Pasitenkinimo komunalinio ūkio ir aplinkos tvarkymo paslaugomis vertinimas priemiestinėse ir nuo Vilniaus miesto nutolusiose seniūnijose	28
30 pav.	Pasitenkinimo komunalinio ūkio ir aplinkos tvarkymo paslaugomis vertinimo vidurkiai pagal respondentų socialines-demografines charakteristikas.....	28
31 pav.	Susisiekimo paslaugų, teikiamų Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje, svarbos vertinimų vidurkiai	29
32 pav.	Susisiekimo paslaugų, teikiamų Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje, kokybės vertinimų vidurkiai	30

33 pav.	Susisiekimo paslaugų, teikiamų Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje, kokybės vertinimų vidurkiai priemiestinėse seniūnijose	31
34 pav.	Susisiekimo paslaugų, teikiamų Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje, kokybės vertinimų vidurkiai nuo Vilniaus miesto nutolusiose seniūnijose	32
35 pav.	Priežasčių, kurios skatina respondentus keliauti nuosavu transportu, pasiskirstymas	33
36 pav.	Viešojo keleivinio transporto paslaugų Vilniaus rajono savivaldybėje vertinimų vidurkiai	33
37 pav.	Respondentų atsakymų dėl mokyklinio amžiaus vaikų keliavimo į mokyklą būdų pasiskirstymas.....	34
38 pav.	Kultūros objektų, įstaigų ir renginių Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje svarbos vertinimų vidurkiai	35
39 pav.	Kultūros objektų, įstaigų ir renginių Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje kokybės vertinimų vidurkiai	35
40 pav.	Lankymosi įvairiuose kultūros renginiuose Vilniaus rajone dažnumo vidurkiai	36
41 pav.	Nesilankymo kultūros renginiuose, vykstančiuose Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje, priežastys	37
42 pav.	Kultūros objektų įrengimo Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje svarbumo vertinimų vidurkiai.....	37
43 pav.	Respondentų pasitenkinimo kultūros paslaugomis Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje vertinimų pasiskirstymas	38
44 pav.	Pasitenkinimo kultūros paslaugomis Vilniaus rajono vertinimas priemiestinėse ir nuo Vilniaus miesto nutolusiose seniūnijose	39
45 pav.	Pasitenkinimo kultūros paslaugomis vertinimo vidurkiai pagal respondentų socialines-demografinės charakteristikas	39
46 pav.	Turizmo ir rekreacijos objektų bei infrastruktūros būklės Vilniaus rajono savivaldybėje vertinimų vidurkiai	41
47 pav.	Turizmo ir rekreacijos paslaugų pakankamumo Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje vertinimų vidurkiai	42
48 pav.	Laisvalaikio ir sporto infrastruktūros bei paslaugų, teikiamų Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje, svarbos vertinimų vidurkiai	43
49 pav.	Laisvalaikio ir sporto infrastruktūros bei paslaugų, teikiamų Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje, kokybės vertinimų vidurkiai	43
50 pav.	Aktyvaus poilsio ir sporto objektų, reikalingų įrengti Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje, vertinimų vidurkiai	44
51 pav.	Sveikatos paslaugas teikiančių institucijų ar organizacijų darbo ir jų teikiamų paslaugų Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje vertinimų vidurkiai	45
52 pav.	Pagrindinių priežasčių, dėl kurių respondentams ar jų šeimos nariams nebuvo suteiktos sveikatos paslaugos jų prireikus, vertinimai.....	46
53 pav.	Respondentų pasitenkinimo sveikatos priežiūros paslaugų kokybe ir prieinamumu Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje vertinimų pasiskirstymas	46
54 pav.	Pasitenkinimo sveikatos priežiūros paslaugų kokybe ir prieinamumu vertinimas priemiestinėse ir nuo Vilniaus miesto nutolusiose seniūnijose	47
55 pav.	Pasitenkinimo sveikatos priežiūros paslaugų kokybe ir prieinamumu Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje vertinimo vidurkiai pagal respondentų socialines-demografinės charakteristikas	48
56 pav.	Socialines paslaugas ir paramą teikiančių savivaldybės bei jos institucijų / organizacijų darbo Vilniaus rajono savivaldybėje vertinimų vidurkiai.....	49
57 pav.	Socialinių paslaugų ir paramos pakankamumo Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje vertinimų vidurkiai	50

58 pav.	Socialinių paslaugų ir paramos teikimo Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje kokybės vertinimų vidurkiai	51
59 pav.	Konkrečių socialinių paslaugų aspektų ir socialinių problemų sprendimo Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje vertinimų vidurkiai.....	51
60 pav.	Respondentų socialines paslaugas ir paramą teikiančių įstaigų veiklos Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje vertinimų pasiskirstymas	52
61 pav.	Socialines paslaugas ir paramą teikiančių Vilniaus rajono įstaigų veiklos vertinimas priemiestinėse ir nuo Vilniaus miesto nutolusiose seniūnijose	53
62 pav.	Socialines paslaugas ir paramą teikiančių įstaigų veiklos Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje vertinimo vidurkiai pagal respondentų socialines-demografines charakteristikas	54
63 pav.	Švietimo įstaigų paslaugų, teikiamų Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje, svarbos vertinimų vidurkiai	55
64 pav.	Švietimo įstaigų paslaugų, teikiamų Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje, kokybės vertinimų vidurkiai	56
65 pav.	Švietimo paslaugas teikiančių įstaigų darbo bei jų teikiamų paslaugų kokybės Vilniaus rajono savivaldybėje vertinimų vidurkiai	57
66 pav.	Respondentų švietimo paslaugų būklės Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje vertinimų pasiskirstymas.....	58
67 pav.	Pasitenkinimo švietimo paslaugomis vertinimas Vilniaus rajono priemiestinėse ir nuo Vilniaus miesto nutolusiose seniūnijose	58
68 pav.	Švietimo paslaugų būklės Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje bendro vertinimo vidurkiai pagal respondentų socialines-demografines charakteristikas	59
69 pav.	Inžinerinės infrastruktūros objektų būklės Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje vertinimų vidurkiai	60
70 pav.	Problemų, su kuriomis respondentai susiduria savo gyvenamojoje teritorijoje Vilniaus rajone, dažnumo vertinimų vidurkiai.	61
71 pav.	Problemų, su kuriomis respondentai susiduria savo gyvenamojoje teritorijoje, dažnumo vertinimų vidurkiai priemiestinėse seniūnijose	63
72 pav.	Problemų, su kuriomis respondentai susiduria savo gyvenamojoje teritorijoje, dažnumo vertinimų vidurkiai nuo Vilniaus miesto nutolusiose seniūnijose	65
73 pav.	Sričių, kurioms savivaldybės valdžia turėtų skirti didžiausią prioritetą artimiausiu dešimtmečiu, pasiskirstymas	66
74 pav.	Sričių, kurioms savivaldybės valdžia turėtų skirti didžiausią prioritetą artimiausiu dešimtmečiu, pasiskirstymas priemiestinėse seniūnijose	69
75 pav.	Sričių, kurioms savivaldybės valdžia turėtų skirti didžiausią prioritetą artimiausiu dešimtmečiu, pasiskirstymas nuo Vilniaus miesto nutolusiose seniūnijose	72

1. ĮVADAS IR TYRIMO METODOLOGIJA

Ataskaitoje bus pristatomi Vilniaus rajono savivaldybės gyventojų apklausos, atliktos rengiant Vilniaus rajono savivaldybės 2024–2032 metų strateginį plėtros planą, rezultatai. Apklausą skirta įvertinti respondentų pasitenkinimą viešosiomis ir administracinėmis paslaugomis bei gyventojų lūkesčius dėl savivaldybės plėtros.

Tyrimo tikslas	Tyrimu siekiama išsiaiškinti Vilniaus rajono savivaldybės gyventojų nuomonę apie gyvenimo rajone galimybes ir problemas, įvertinti pasitenkinimą teikiamomis viešosiomis paslaugomis bei lūkesčius dėl savivaldybės plėtros, siekiant atsižvelgti į gyventojų nuomonę rengiant Vilniaus rajono savivaldybės 2024–2032 metų strateginį plėtros planą.
Tyrimo uždaviniai	Tyrimo tikslui pasiekti iškelti du uždaviniai: – įvertinti Vilniaus rajono savivaldybės gyventojų pasitenkinimą viešosiomis ir administracinėmis paslaugomis, teikiamomis savivaldybės teritorijoje; – nustatyti pagrindinius Vilniaus rajono savivaldybės gyventojų lūkesčius dėl savivaldybės plėtros, į kuriuos būtų galima atsižvelgti rengiant Vilniaus rajono savivaldybės 2024–2032 metų strateginį plėtros planą.
Tyrimo tikslinės grupės	Tikslinė grupė – Vilniaus rajono savivaldybės gyventojai, vyresni nei 18 m. amžiaus (imtinai). Lietuvos statistikos departamento duomenimis, tokių asmenų 2023 m. pradžioje buvo 103 142.
Tyrimo imtis	Tyrimo imtis pasirinkta su 5 proc. paklaida ir 95 proc. tikimybe. Privaloma imtis apskaičiuota pagal formulę, nurodytą interneto svetainėje www.apklausa.lt . Ji lygi 383 respondentams. Faktinė tyrimo imtis (N = 840) didesnė, nei apskaičiuota privaloma imtis. Imtis, kurią sudaro Vilniaus rajono savivaldybės gyventojai, vyresni nei 18 m. amžiaus, atrinkta taikant paprastosios atsitiktinės tikimybinės atrankos metodą.
Tyrimo metodas	Apklausa vykdyta internetu (online), užpildant anketą, patalpintą Vilniaus rajono savivaldybės interneto svetainėje ADRESAS ir Facebook paskyroje. Elektroninėje platformoje užpildyta 840 anketų.
Tyrimo vykdymo laikotarpis	Duomenų rinkimas vyko nuo 2023 m. balandžio 5 d. iki gegužės 22 d. (imtinai).
Tyrimo duomenų analizė	Duomenų analizė buvo atliekama naudojant <i>IBM SPSS</i> ir <i>Microsoft Excel</i> programinę įrangą.

Pasitenkinimo vertinimo skalė. Atliekant pasitenkinimo tyrimus, rekomenduojama naudoti 5-ių arba 10-ties balų skales. Naudojant 10-ties balų skalę, gaunama didesnė diferenciacija respondentų atsakymuose.

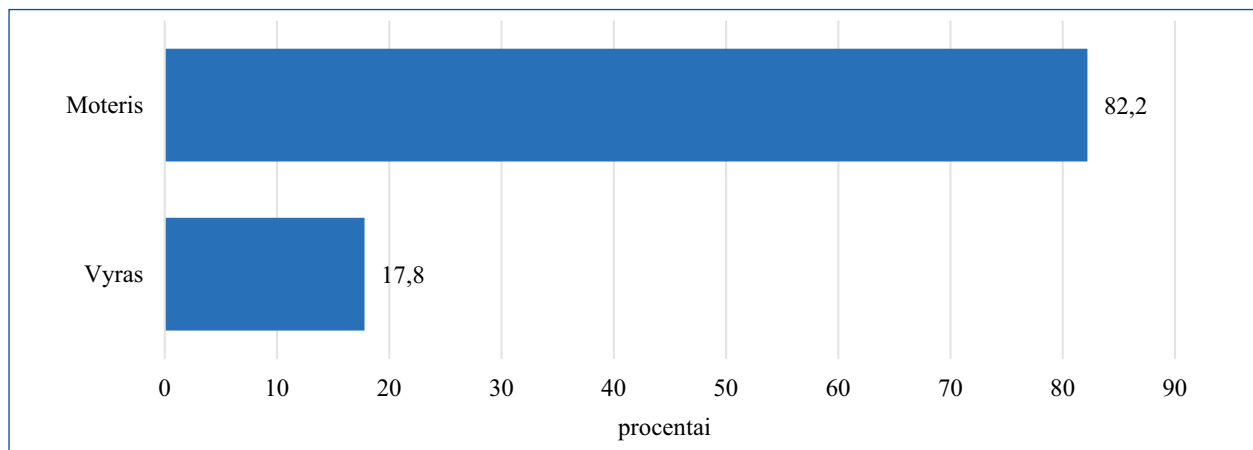
Tyrimo naudoto 10-ties balų skalės. Naudojant 10-ties balų skalę, respondentai vertino suteikdami balus nuo 1 iki 10 (1 reiškia žemiausią, 10 – aukščiausią įvertinimą). Tokios skalės pagalba galima išreikšti gyventojų pasitenkinimą paslaugomis procentais, kur 100 proc. reiškia visišką pasitenkinimą.

Klausimų tipai. Be pasitenkinimo vertinimo skalių, anketoje taip pat naudoti uždari ir atviri klausimai. Uždari klausimų tipai: klausimai su parinktais atsakymų variantais, kai galima pasirinkti vieną arba kelis atsakymus; hierarchiniai klausimai (išdėstymo tvarkos)

Balai	Įvertinimo tipas			Procentai
10	Puikus įvertinimas			91–100 proc. – 10 balų
9	Labai geras įvertinimas	TEIGIAMAS		81–90 proc. – 9 balai
8	Geras įvertinimas			71–80 proc. – 8 balai
7	Vidutinis įvertinimas		VIDUTINŠKAS ARBA NEUTRALUS	61–70 proc. – 7 balai
6	Patenkinamas ar neutralus įvertinimas			51–60 proc. – 6 balai
5	Silpnai patenkinamas ar visiškai neutralus įvertinimas			41–50 proc. – 5 balai
4	Nepatenkinamas įvertinimas			31–40 proc. – 4 balai
3	Blogas įvertinimas	NEIGIAMAS		21–30 proc. – 3 balai
2	Labai blogas įvertinimas			11–20 proc. – 2 balai
1	Visiškai blogas įvertinimas			0–10 proc. – 1 balas

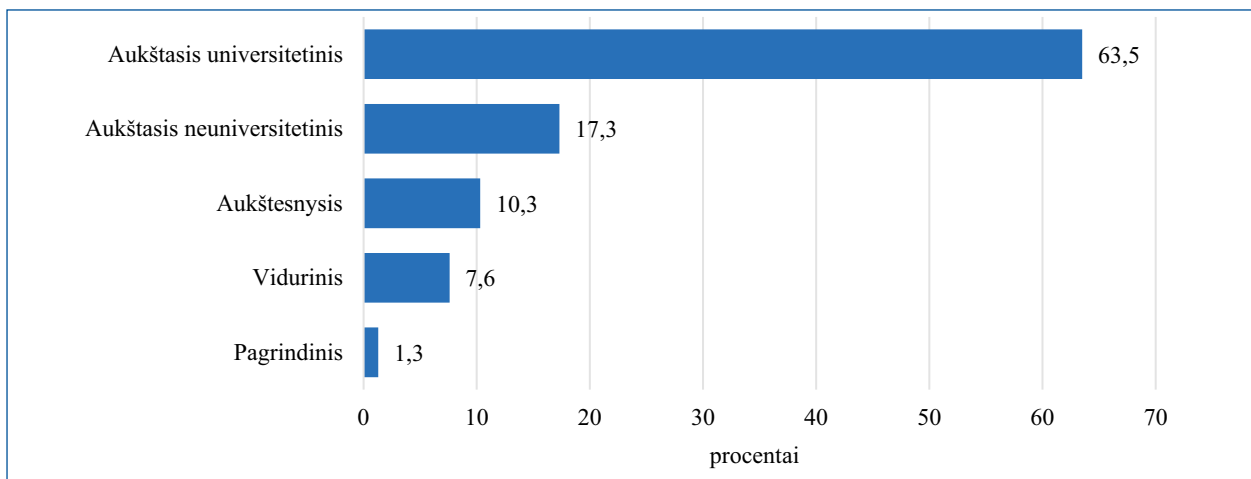
RESPONDENTŲ PASISKIRSTYMAS PAGAL SOCIALINES-DEMOGRAFINES CHARAKTERISTIKAS

Tyime atsakymus pateikė 838 respondentai. Respondentų pasiskirstymas pagal lytį pateiktas 1 pav.

1 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal vyrus ir moteris

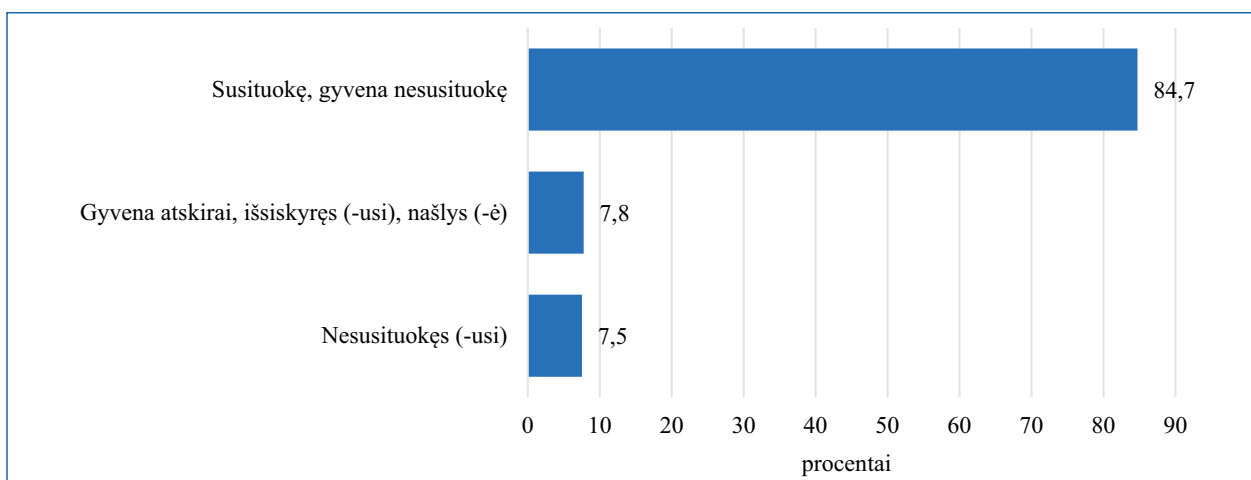
Iš visų tyime dalyvavusių Vilniaus rajono gyventojų moterys sudarė 82,2 proc., o vyrai – 17,8 proc. Tyrimo dalyvių amžiaus vidurkis – 41,7 metai. Tyrimo dalyvių pasiskirstymas pagal išsilavinimą pateiktas 2 pav.

2 pav. Tyrimo dalyvių pasiskirstymas pagal išsilavinimą

Tyrime dalyvavusių respondentų struktūroje dominuoja asmenys, turintys aukštąjį išsilavinimą. Jie sudaro 80,8 proc. visų tyrimo dalyvių. Didžiausia respondentų dalis (63,5 proc.) – asmenys, turintys aukštąjį universitetinį išsilavinimą. Asmenys, turintys aukštąjį neuniversitetinį išsilavinimą, sudaro 17,3 proc. visų respondentų. Respondentai, turintys aukštesnįjį išsilavinimą, sudaro 10,3 proc., o turintys vidurinį išsilavinimą – 7,6 proc. visų respondentų. Mažiausia respondentų dalis (1,3 proc.) – tai asmenys, turintys pagrindinį išsilavinimą.

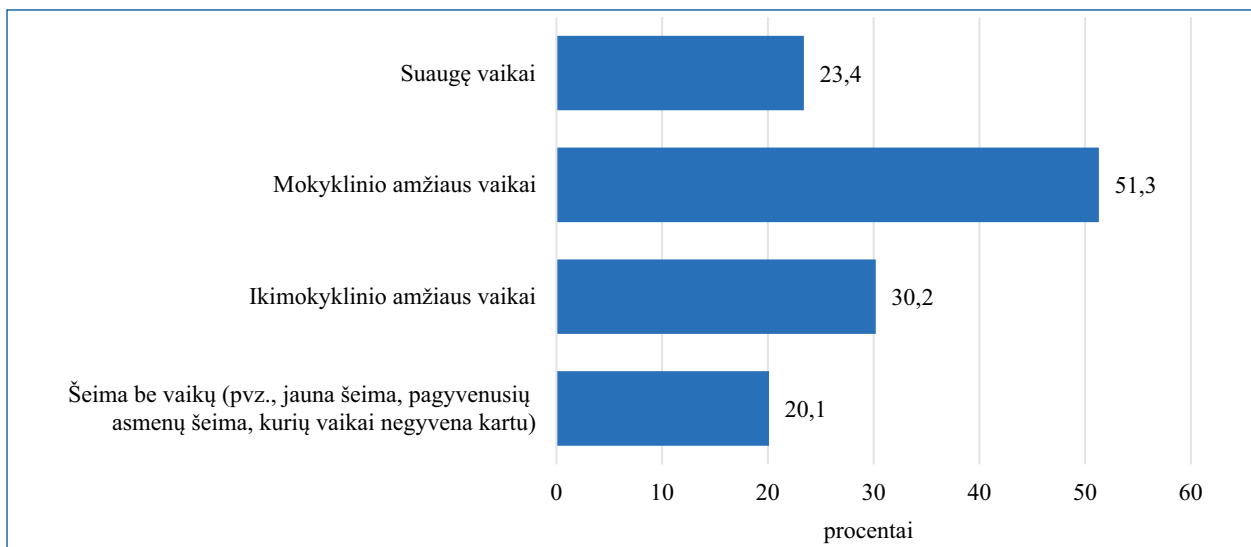
Respondentų pasiskirstymas pagal šeiminių padėčių pateiktas 3 pav.

3 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal šeimos padėtį

Didžiausią respondentų dalį (84,7 proc.) sudaro susituokę ar gyvenantys kartu nesusituokę. Išsiskyrę, našliai ar gyvenantys atskirai sudaro 7,8 proc., nesusituokę – 7,5 proc. visų respondentų.

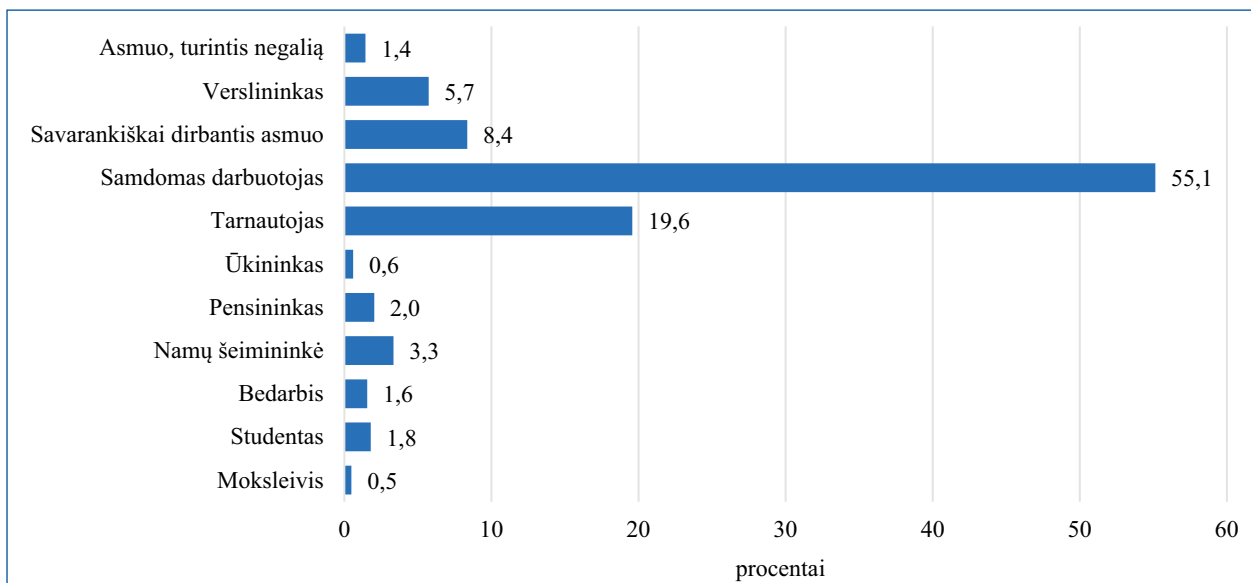
Respondentų pasiskirstymas pagal namų ūkio sudėtį pateiktas 4 pav.

4 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal namų ūkio sudėtį

Daugiau nei pusė visų respondentų (51,3 proc.) gyvena šeimose, kurios turi mokyklinio amžiaus vaikų. Ikimokyklinio amžiaus vaikų turi 30,2 proc., o suaugusių vaikų, kurie gyvena kartu – 23,4 proc. tyrime dalyvavusių gyventojų. Penktadalis respondentų arba 20,1 proc. – tai asmenys, kurie neturi vaikų (pvz., jauna šeima, pagyvenusių asmenų šeima, kurių vaikai negyvena kartu).

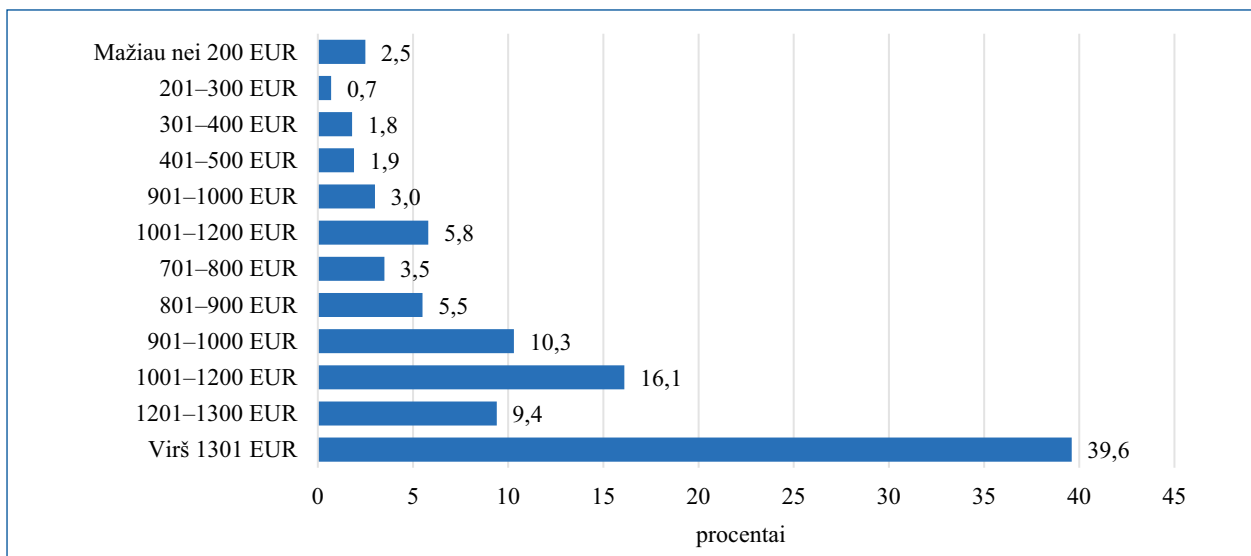
Respondentų pasiskirstymas pagal jų pagrindinį užsiėmimą pateiktas 5 pav.

5 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal jų pagrindinį užsiėmimą

Daugiau kaip pusė respondentų (55,1 proc.) yra samdomi darbuotojai. Kita didelė respondentų dalis (19,7 proc.) yra tarnautojai. Savarankiškai dirbančių asmenų yra 8,4 proc., verslininkai sudaro 5,7 proc. respondentų. Kitos respondentų grupės yra mažesnės.

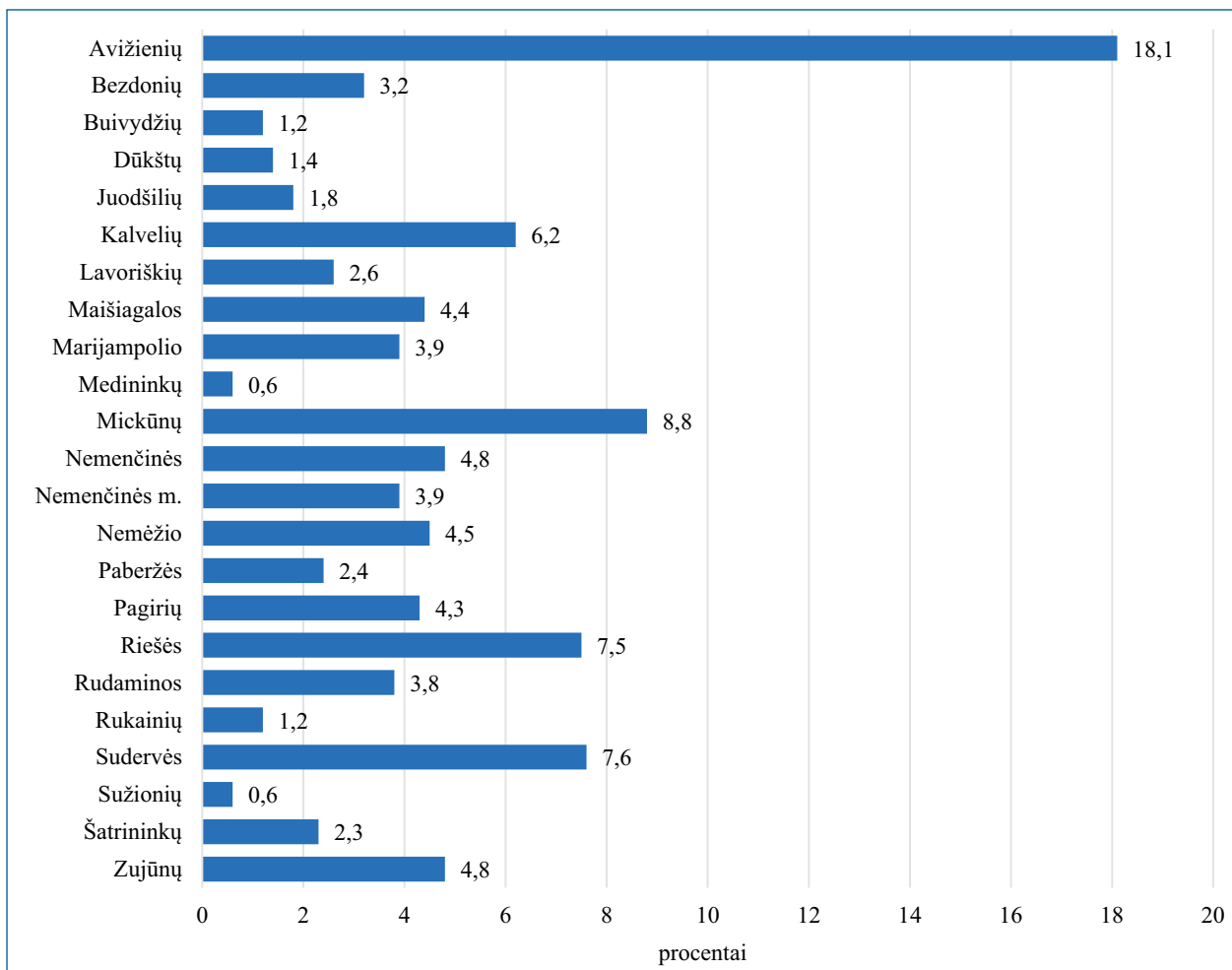
Respondentų pasiskirstymas pagal pajamas pateiktas 6 pav.

6 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal asmenines pajamas per mėnesį

Beveik pusę respondentų (45,7 proc.) sudaro asmenys, kurių vidutinės asmeninės pajamos per mėnesį yra aukštesnės nei 1000 EUR. Didžiausia respondentų dalis (39,6 proc.) – tai asmenys, kurių pajamos per mėnesį yra aukštesnės nei 1301 EUR. Kita didelė respondentų dalis (16,1 proc.) yra asmenys, kurių vidutinės pajamos yra nuo 1001 iki 1200 EUR. Dešimtadalio respondentų (10,3 proc.) vidutinės pajamos per mėnesį yra nuo 901 iki 1000 EUR. Mažas pajamas gaunančių gyventojų tarp tyrimo dalyvių yra santykinai nedaug. Mažiausią respondentų dalį (0,7 proc.) sudaro asmenys, kurių pajamos per mėnesį siekia nuo 201 iki 300 EUR. Respondentai, kurių mėnesio pajamos yra mažesnės nei 200 EUR, sudaro 2,5 proc. visų tyrime dalyvavusių Vilniaus rajono gyventojų.

Respondentų pasiskirstymas pagal jų gyvenamąją seniūniją pateikiamas 7 pav.

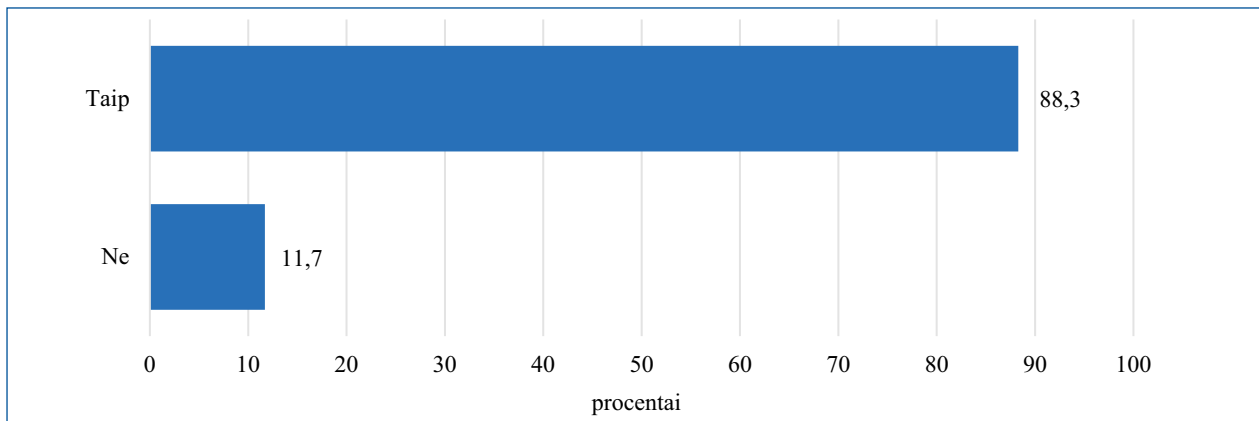

7 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal jų gyvenamąją seniūniją

Iš 838 tyrime dalyvavusių respondentų didžiausia dalis (18,1 proc.) gyvena Vilniaus rajono Avižienių seniūnijoje. Mickūnų seniūnijoje gyvena 8,8 proc., Sudervės seniūnijoje – 7,6 proc., Riešės – 7,5 proc. visų respondentų. Mažiausiai respondentų (po 0,6 proc.) gyvena Medininkų ir Sužionių seniūnijose.

Vertinant tyrimo rezultatus, labai svarbu žinoti, kiek respondentų yra deklaravę gyvenamąją vietą Vilniaus rajone. Gyvenamosios vietos deklaravimas turi nemažą įtaką pasirenkant švietimo, sveikatos įstaigas, naudojantis viešosiomis paslaugomis, teikiamomis savivaldybės teritorijoje.

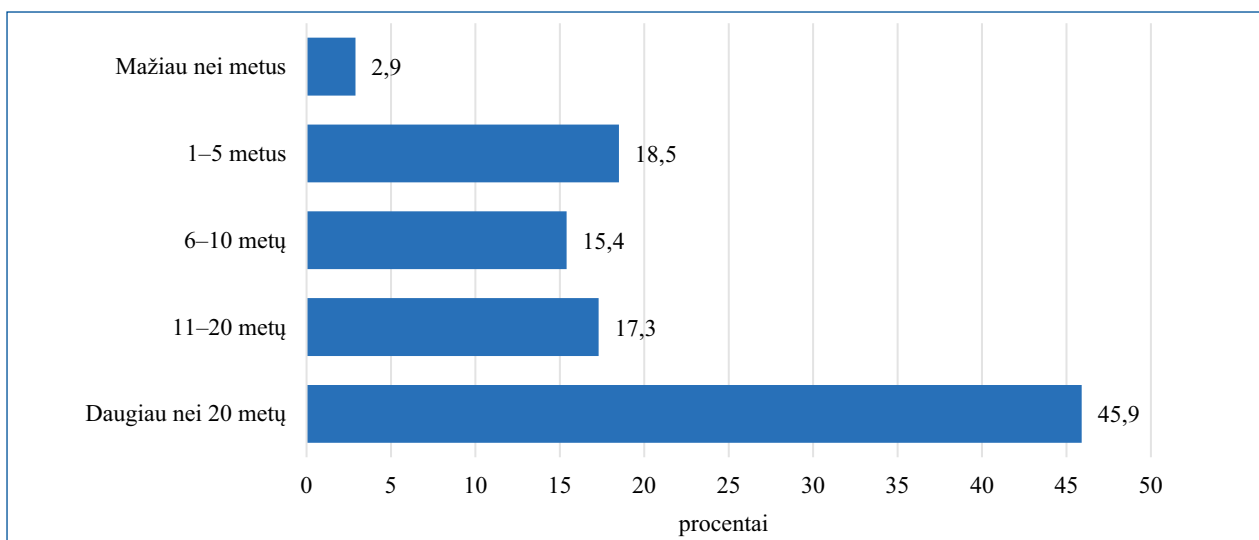
Respondentų pasiskirstymas pagal gyvenamosios vietos deklaravimą Vilniaus rajone pateiktas 8 pav.

8 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal gyvenamosios vietos deklaravimą Vilniaus rajone

Dominuojanti tyrimo dalyvių dalis (88,3 proc.) yra deklaravę gyvenamąją vietą Vilniaus rajone. Respondentai, kurie gyvenamąją vietą yra deklaravę ne Vilniaus rajone, sudaro 11,7 proc. visų tyrimo dalyvių.

Respondentų pasiskirstymas pagal gyvenimo Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje trukmę pateiktas 9 pav.

9 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal gyvenimo Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje trukmę

Beveik pusė (45,9 proc.) tyrimo dalyvių yra Vilniaus rajono savivaldybės gyventojai, rajono teritorijoje gyvenantys ilgiau nei 20 metų. Iki 10 metų rajono teritorijoje gyvena daugiau nei trečdalis respondentų: 1–5 metus Vilniaus rajono savivaldybėje gyvena 18,5 proc. respondentų, 6–10 metų – 15,4 proc. Nuo 11 iki 20 metų rajone gyvena 17,3 proc. tyrimo dalyvių. Tik 2,9 proc. tyrimo dalyvių sudaro asmenys, kurie Vilniaus rajono savivaldybėje gyvena mažiau nei metus.

Apibūdinant tipinį Vilniaus rajono gyventojų nuomonės tyrimo dalyvį (-ę), galima teigti, kad tai maždaug keturiasdešimties metų, Vilniaus rajone deklaravęs (-usi) gyvenamąją vietą ir daugiau nei 10 metų gyvenantis (-ti) samdomą darbą dirbantis (-ti) darbuotojas (-ja) ar tarnautojas (-ja), gyvenantis (-ti) kartu su sutuoktiniu (-e) ar partneriu (-e), turintis (-ti) ikimokyklinio ar mokyklinio amžiaus vaikų, gaunantis (-ti) asmenines pajamas, viršijančias 1200 EUR.

2. TYRIMO REZULTATAI

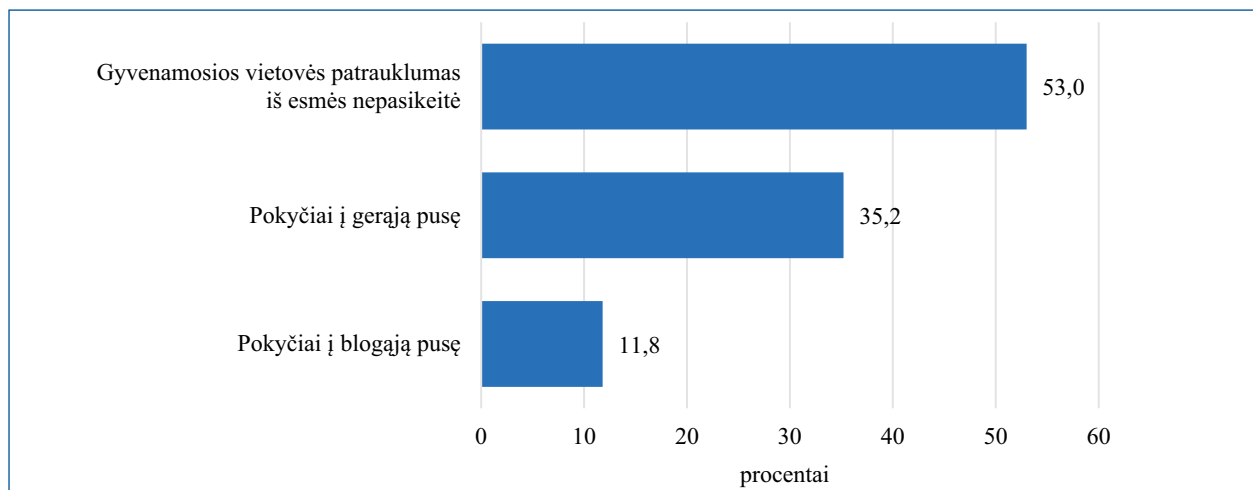
Antrame skyriuje pristatomi atlikto tyrimo rezultatai. Pirmiausiai apibendrinami bendri Vilniaus rajono ir jame teikiamų viešųjų paslaugų vertinimai. Sekančiose dalyse pateikiami tyrimo rezultatai pagal atskiras viešųjų paslaugų ir infrastruktūros sritis. Pristatant rezultatus taip pat pateikiami atskirų sričių vertinimai pagal socialines – demografines respondentų charakteristikas, apibendrinti tyrimo dalyvių pateikti pasiūlymai dėl viešųjų paslaugų tobulinimo, savivaldybės prioritetinės plėtros sritys.

Be bendrų Vilniaus rajono savivaldybės gyventojų tyrimų rezultatų yra pateikiami atskirų Vilniaus rajono savivaldybės seniūnijų gyventojų tyrimo rezultatų pjūviai. Analizuojamos seniūnijos pasirinktos atsižvelgiant į jos teritorinį išsidėstymą (t. y. ar tai priemiestinės seniūnijos, besiribojančios su Vilniaus miestu, ar tai nuo Vilniaus miesto nutolusios, neturinčios bendrų ribų su miestu teritorijos). Priemiestinėms teritorijoms pagal šį požymį priskiriamos Avižienių, Riešės ir Mickūnų seniūnijos, nutolusioms – Sudervės ir Kalvelių seniūnijos. Veiksny, įtakojantis šių seniūnijų pasirinkimą taip pat buvo apklausoje dalyvaujančių asmenų skaičius, t. y. jų gyventojai skaitlingiausiai dalyvavo gyventojų tyrime (bendrame tyrimo dalyvių skaičiuje sudarė ne mažiau 6 proc.).

2.1. Bendras gyvenamosios vietovės ir viešųjų paslaugų vertinimas

Šis klausimų blokas yra skirtas įvertinti gyventojų požiūrį į Vilniaus rajone vykstančius pokyčius, pateikti ir įvertinti gyvenamosios vietovės patrauklumo veiksnys, padėti nustatyti neigiamus Vilniaus rajono savivaldybės teritorijos aspektus, įvardinti pagrindines socialines-ekonominės problemas.

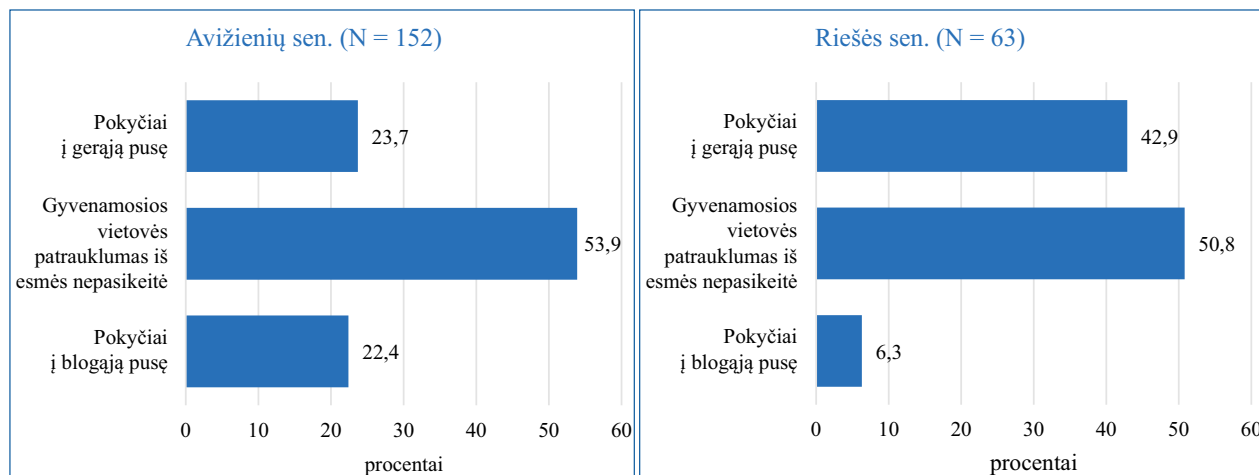
Pirmuoju gyventojų nuomonės tyrimo anketos klausimu respondentų buvo paprašyta įvertinti kaip per paskutinius 5 metus pasikeitė gyvenamosios vietovės patrauklumas. Gyvenamosios vietovės patrauklumo pokyčio per paskutinius 5 metus vertinimų pasiskirstymas pateiktas 10 pav.

10 pav. Gyvenamosios vietovės patrauklumo pokyčio per paskutinius 5 metus vertinimų pasiskirstymas

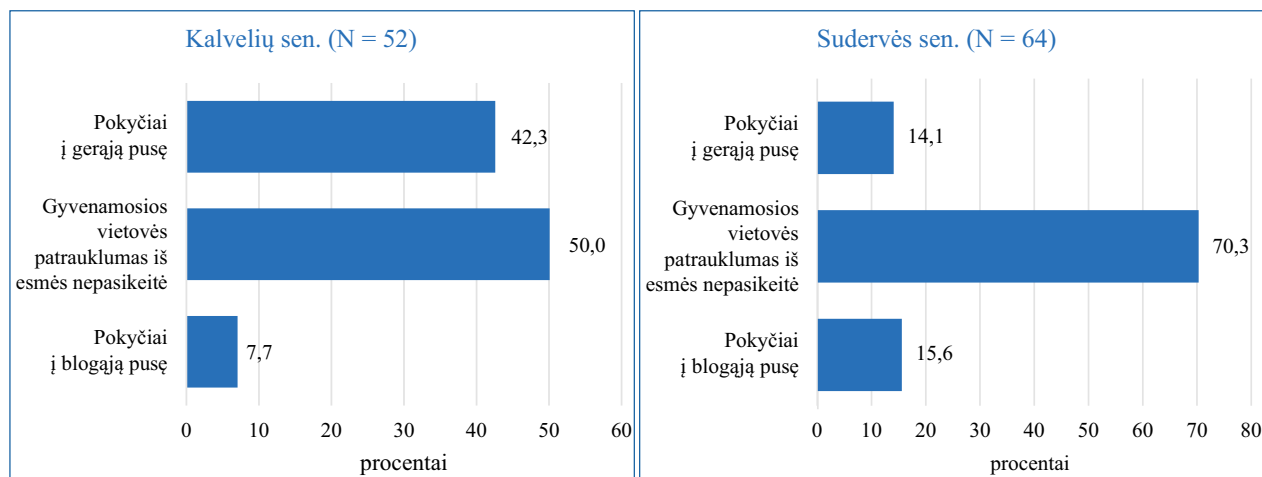
Didžioji respondentų dalis (53,0 proc.) nurodė, kad per paskutinius 5 metus jų gyvenamosios vietovės patrauklumas iš esmės neapsikeitė. Daugiau kaip trečdalis (35,2 proc.) respondentų nurodė, kad per tą patį laikotarpį jų gyvenamosios vietovės patrauklumas padidėjo, t. y. vyko pokyčiai į gerąją pusę. Tik 11,8 proc. respondentų nurodė, kad gyvenamosios vietovės patrauklumas per pastaruosius 5 metus pablogėjo. Todėl galima daryti išvadą, kad respondantai pozityviai vertina savo gyvenamosios vietovės patrauklumą, išvelgia vykstančius teigiamus gyvenamosios aplinkos pokyčius.

Gyvenamosios vietovės patrauklumo vertinimas pagal nagrinėjamas seniūnijas iš esmės atspindi bendras tendencijas, išskyrus pateiktus vertinimus nutolusioje nuo Vilniaus miesto Sudervės seniūnijoje. Jeigu analizuojamose priemiestinėse seniūnijose nuo 50,8 proc. iki 53,9 proc. respondentų gyvenamosios vietovės patrauklumą vertino kaip iš esmės nepasikeitusį, tai Sudervės seniūnijoje šis vertinimas siekė 70,3 proc.. Galima pažymėti, kad pokyčiai į gerąją pusę pažymimi kaip analizuojamose priemiestinėse, taip ir nutolusiose seniūnijose. Pvz., virš 40 proc. Riešės ir Kalvelių seniūnijų respondentų pažymėjo pokyčius į gerąją pusę, kai tuo tarpu respondentų, pažymėjusių pokyčius į blogąją pusę, šiose seniūnijose nesiekė ir 10 proc.

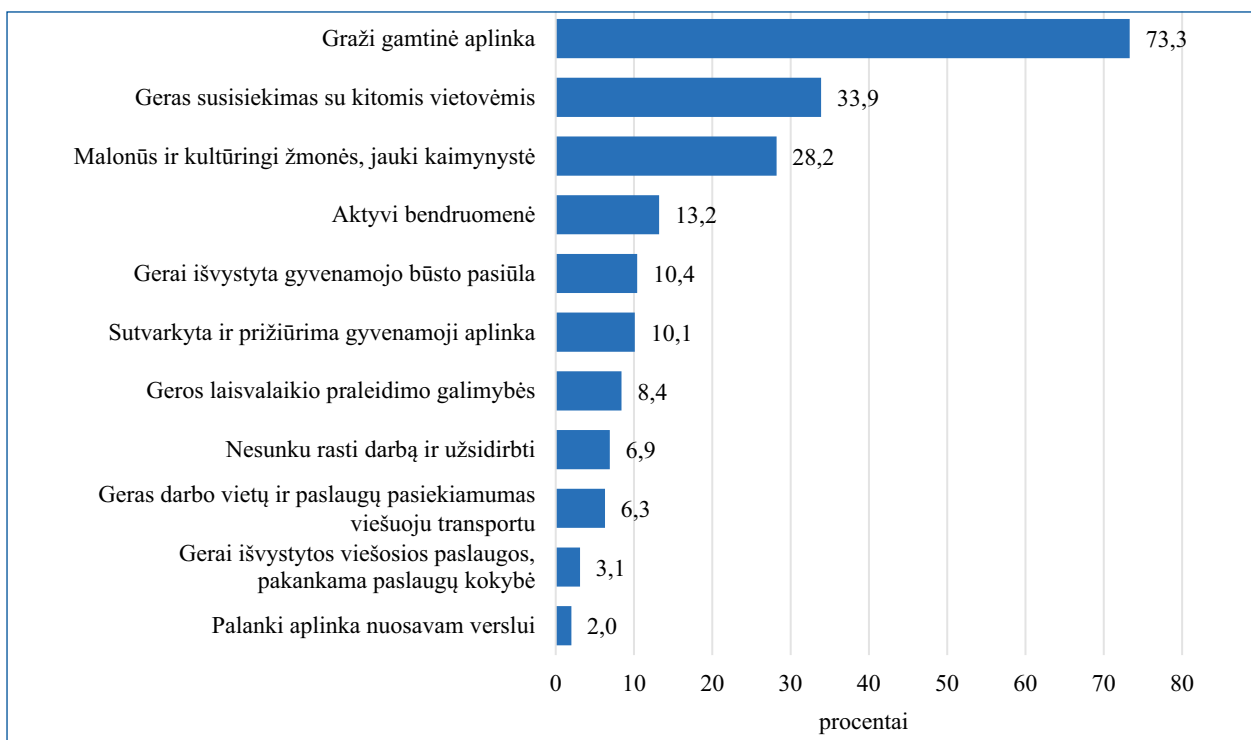
11 pav. Gyvenamosios vietovės patrauklumo pokyčio per paskutinius 5 metus vertinimų pasiskirstymas priemiestinėse seniūnijose

Galima taip pat pažymėti, kad nutolusioje Sudervės seniūnijoje pateiktas žemiausias iš analizuojamų seniūnijų gyvenamosios vietovės pokyčių į gerąją pusę vertinimas, kuris siekia tik 14,1 proc., kai šio kriterijaus vertinimas kitoje nutolusioje nuo Vilniaus miesto Kalvelių seniūnijoje siekia net 42,3 balo.

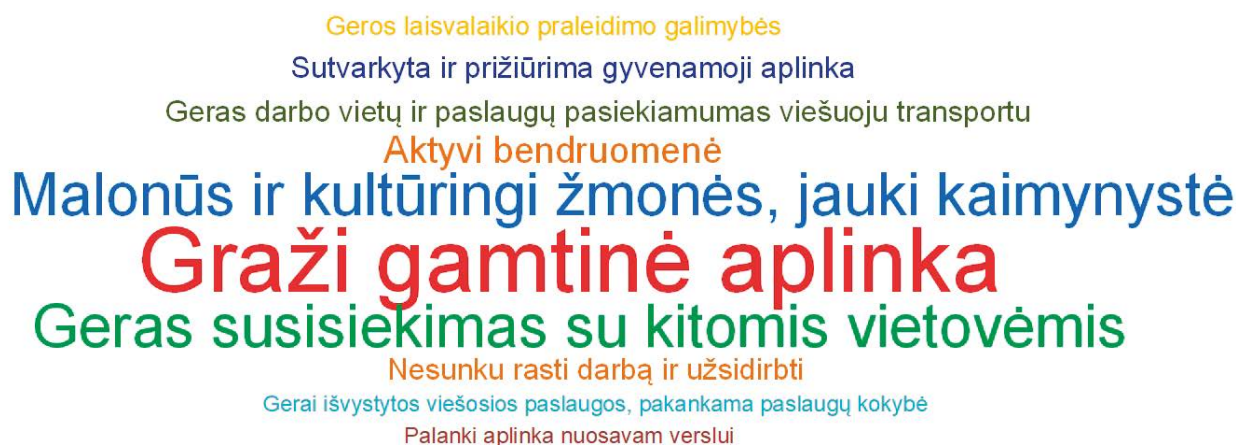
12 pav. Gyvenamosios vietovės patrauklumo pokyčio per paskutinius 5 metus vertinimų pasiskirstymas nuo Vilniaus miesto nutolusiose seniūnijose

Analizuojant gyvenamąją vietovę, labai svarbu nustatyti, kokie pagrindiniai veiksniai lemia gyvenamosios vietovės ir ją supančios aplinkos patrauklumą. Tyrimo dalyviai pateikė savo vertinimą, kas, jų nuomone, lemia Vilniaus rajono, kaip gyvenamosios vietovės, patrauklumą. Vertinant gyvenamosios vietovės patrauklumą, buvo prašoma nurodyti tris pagrindinius veiksnius. Atsakymų, kuo respondentams patinka Vilniaus rajonas, pasiskirstymas pateiktas 13 pav.

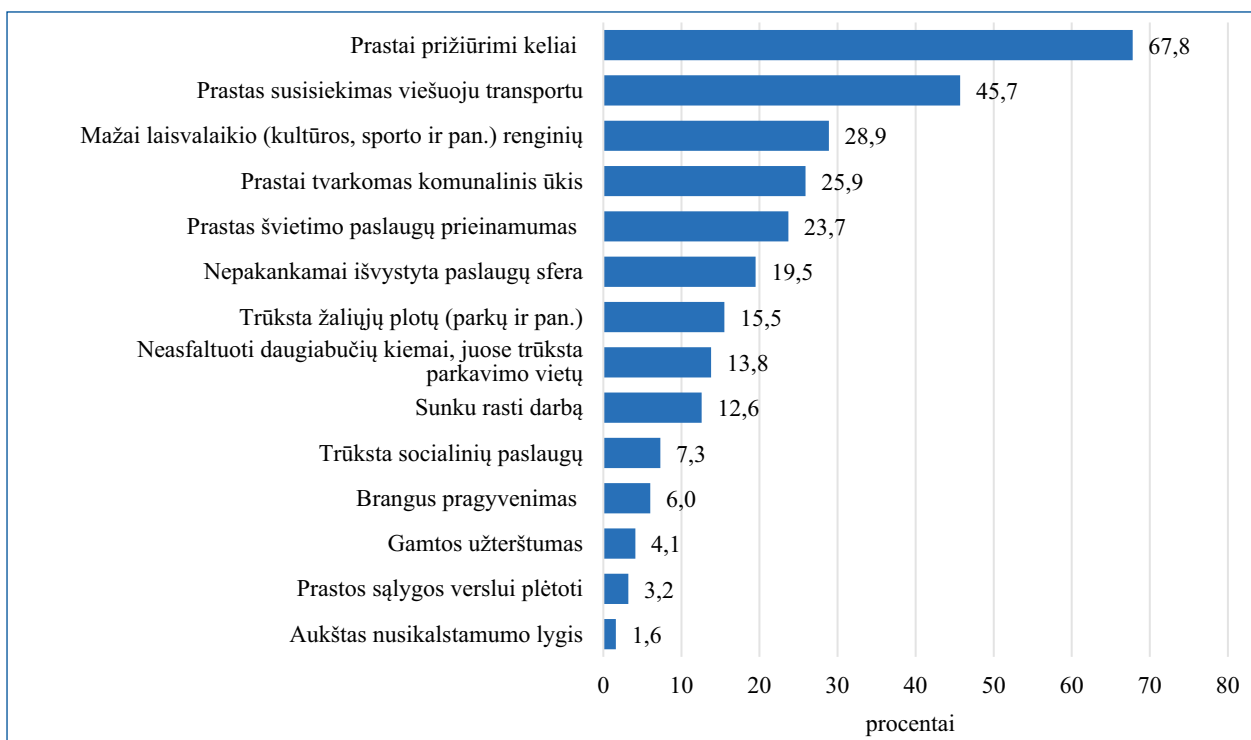
13 pav. Atsakymų, kuo respondentams patinka Vilniaus rajonas, pasiskirstymas

Beveik trys ketvirtadaliai respondentų (73,3 proc.) nurodė, kad Vilniaus rajonas jiems patinka dėl gražios gamtinės aplinkos. Trečdalis respondentų (33,9 proc.) nurodė gerą susiekimą su kitomis vietovėmis, beveik tiek pat (28,2 proc.) nurodė, kad Vilniaus rajonas jiems patinka dėl čia gyvenančių malonių ir kultūrinių žmonių, jaukios kaimynystės. Daugiau nei dešimtadaliui respondentų (13,2 proc.) Vilniaus rajonas patinka dėl aktyvios bendruomenės. Mažiausia respondentų dalis (2,0 proc.) mano, kad Vilniaus rajone palanki aplinka pradėti verslą. Vilniaus rajonas dėl gero darbo vietų ir paslaugų pasiekiamumo viešuoju transportu patinka 6,3 proc., o dėl pakankamos paslaugų kokybės – 3,1 proc. respondentų.

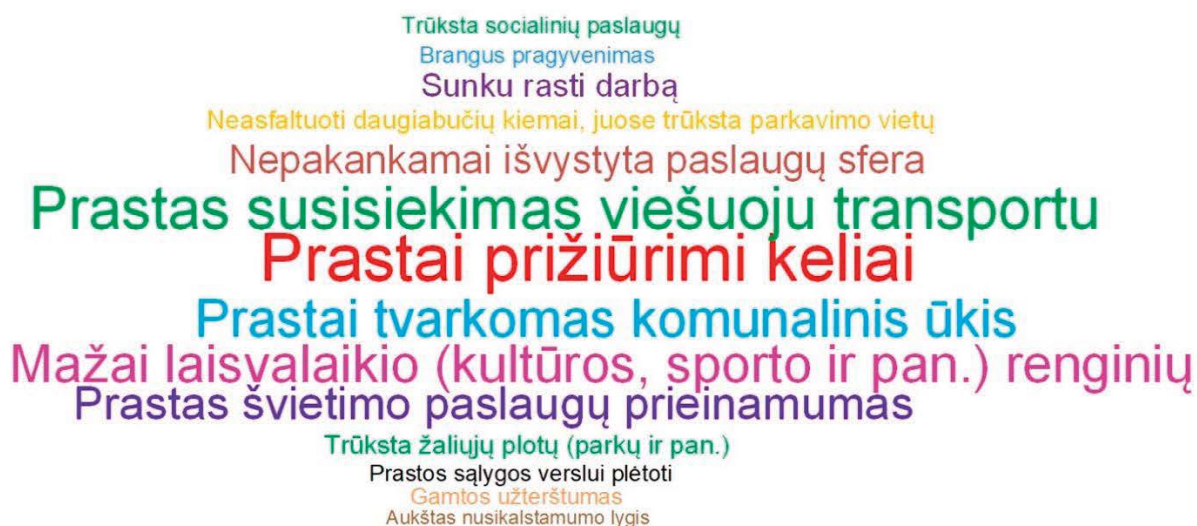
14 pav. Savybės, nusakančios gyvenamosios vietos patrauklumą

Siekiant nustatyti ir įvertinti galimas Vilniaus rajono plėtros problemas, respondentų buvo paprašyta nurodyti neigiamus, jų nuomone, Vilniaus rajono aspektus. Respondentų pateiktų vertinimų pasiskirstymas pateiktas 15 pav.

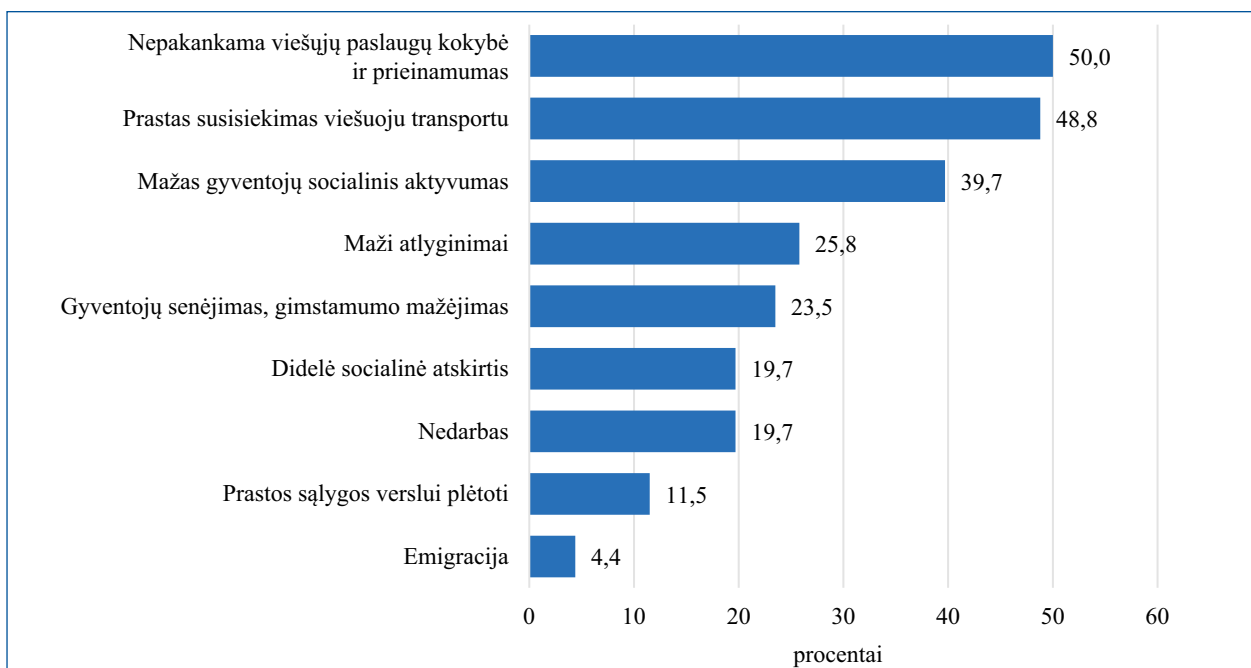
15 pav. Neigiamų Vilniaus rajono aspektų vertinimų pasiskirstymas

Kaip labiausiai neigiamą Vilniaus rajono aspektą, respondentai išskyrė prastai prižiūrimus Vilniaus rajono kelius – taip mano daugiau nei du trečdaliai respondentų, t. y. net 67,8 proc. dalyvavusių tyrime dalyvių. Tik kiek mažiau nei pusė respondentų (45,7 proc.) kaip kitą neigiamą Vilniaus rajono aspektą įvardino prastą susisiekimą viešuoju transportu. Kad Vilniaus rajone mažai laisvalaikio (kultūros, sporto ir pan.) renginių, nurodė 28,9 proc. respondentų, prastai tvarkomą komunalinį ūkį išskyrė 25,9 proc. Prastą švietimo paslaugų prieinamumą akcentavo 23,7 proc. respondentų. Prastas sąlygas verslui plėtoti nurodė 3,2 proc. respondentų, o mažiausia dalis (1,6 proc.) respondentų kaip neigiamą aspektą nurodė aukštą nusikalstamumo lygį.

16 pav. Savybės, nusakančios gyvenamosios vietos nepatrauklumą

Vienas iš svarbiausių gyventojų nuomonės tyrimo tikslų yra siekis išsiaiškinti pagrindines socialines-ekonominės problemas Vilniaus rajone. 17 pav. pateikti pagrindinių socialinių-ekonominių problemų Vilniaus rajone vertinimo rezultatai.

17 pav. Pagrindinių socialinių-ekonominių problemų Vilniaus rajone vertinimas

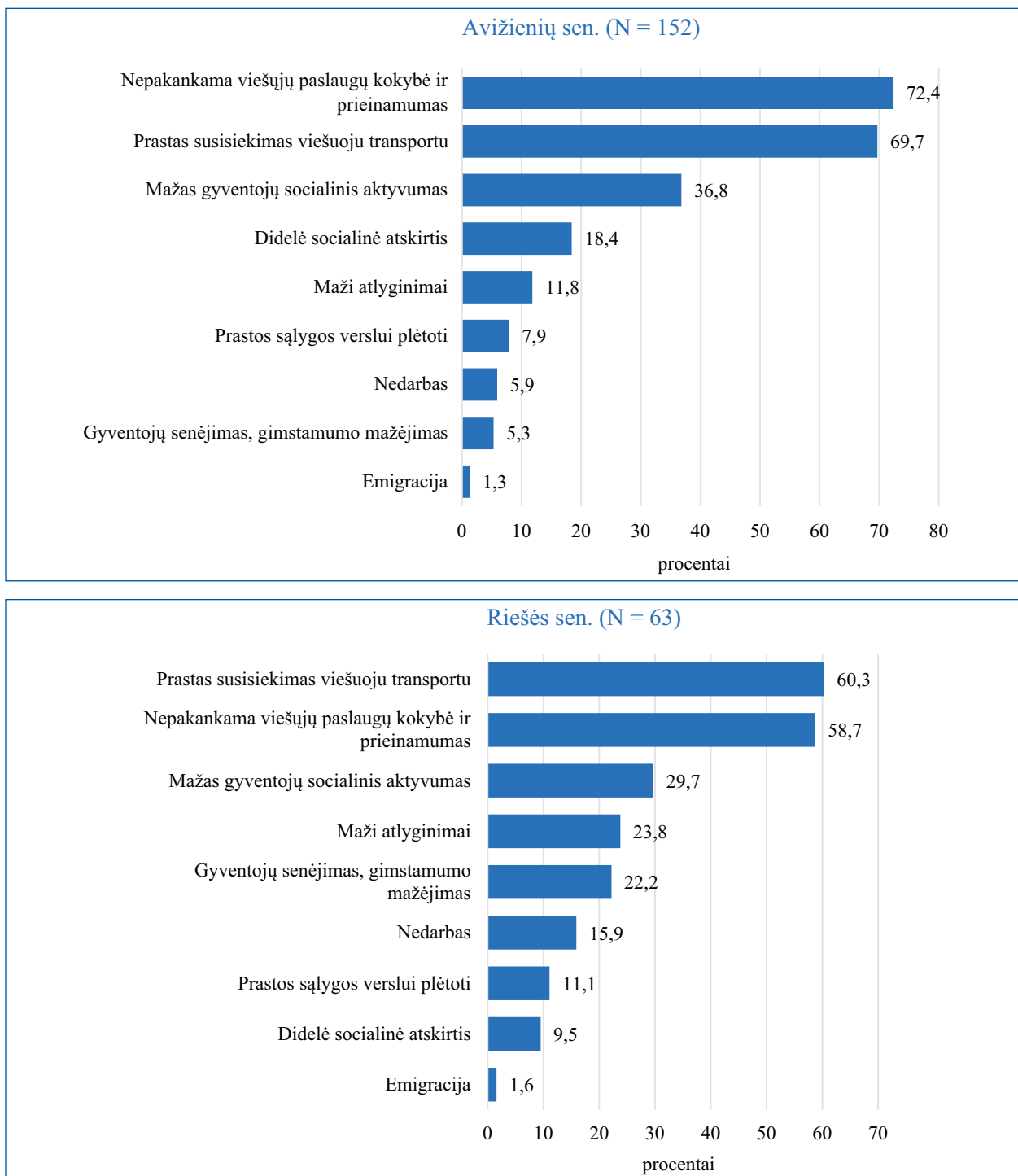
Atsakydami į klausimus su galimais atsakymų variantais, 419 arba pusė visų respondentų (50,0 proc.) kaip pagrindinę socialinę-ekonominę problemą Vilniaus rajone nurodė nepakankamą viešųjų paslaugų kokybę ir šių paslaugų prieinamumą. Beveik pusė respondentų (48,8 proc.) mano, kad pagrindinė socialinė-ekonominė problema Vilniaus rajone yra prastas susisieikimas viešuoju transportu. Daugiau nei trečdalis (39,7 proc.) respondentų įvardino mažą gyventojų socialinį aktyvumą. Ketvirtadalis respondentų (25,8 proc.) kaip pagrindinę socialinę – ekonominę problemą pažymėjo mažus atlyginimus. Atkreiptinas dėmesys, kad demografinius veiksnius, tokius kaip rajono gyventojų senėjimas, gimstamumo mažėjimas, emigracija akcentavo beveik 30 proc. respondentų.

18 pav. Pagrindinės socialinės-ekonominės problemos Vilniaus rajono savivaldybėje

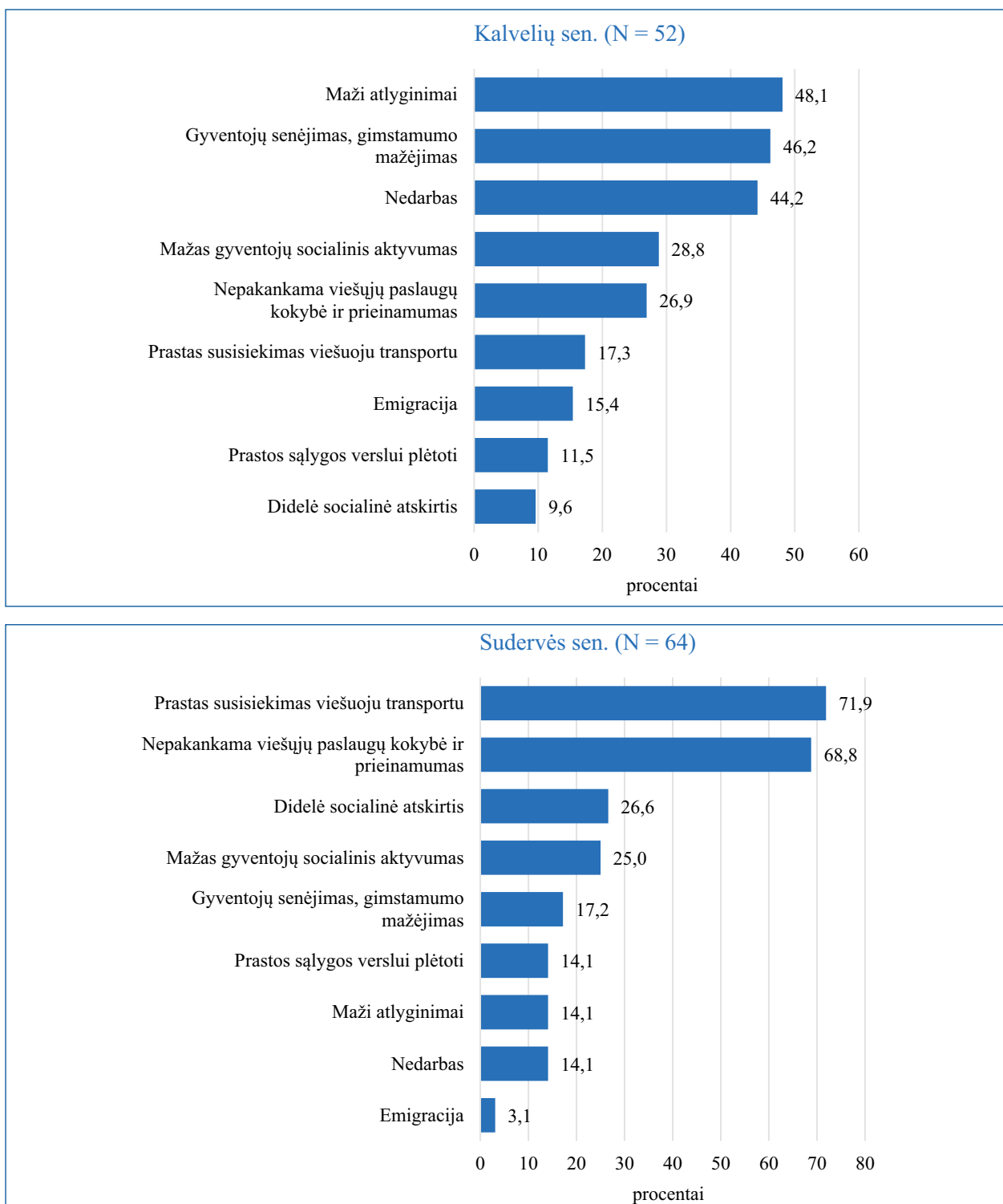
Vertinant pagrindines socialines-ekonominės problemas Vilniaus rajone, pastebėtinai skirtingas minėtų problemų rangavimas. Priemiestinėse seniūnijose kaip pagrindinės problemos yra išskiriamas prastas susisieikimas viešuoju transportu bei nepakankamas viešųjų paslaugų prieinamumas bei kokybė.

Panašiai socialines-ekonominės problemas vertina ir nuo Vilniaus miesto nutolusios Sudervės seniūnijos respondentai.

19 pav. Pagrindinių socialinių-ekonominių problemų Vilniaus rajone vertinimas priemiestinėse seniūnijose

Kitoje nuo Vilniaus miesto nutolusioje seniūnijoje Kalveliuose respondentai kaip pagrindines socialines-ekonominės problemas mato mažus atlyginimus, gyventojų senėjimą, nedarbą.

20 pav. Pagrindinių socialinių-ekonominių problemų Vilniaus rajone vertinimas nuo Vilniaus miesto nutolusiose seniūnijose

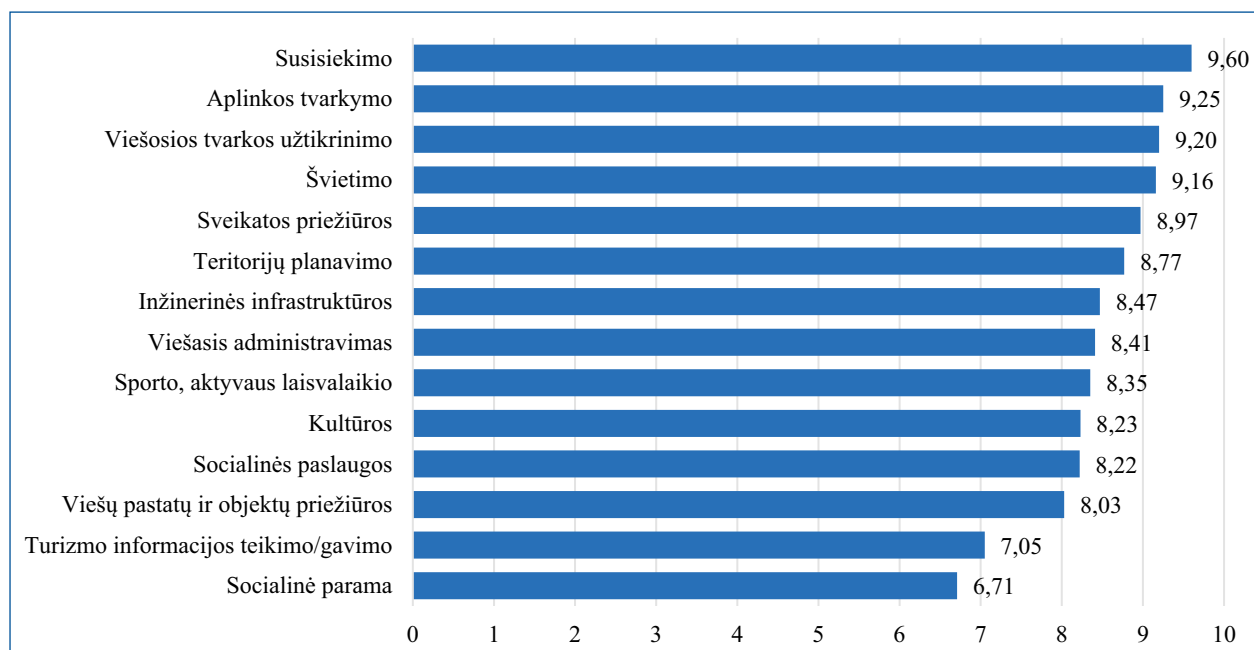
Pastebėtina, kad visose analizuojamose seniūnijose į pagrindinių problemų ketvirtuką yra įtrauktas ir mažas gyventojų socialinis aktyvumas, kuris bendrame Vilniaus rajono gyventojų apklausos socialinių-ekonominių problemų vertinime užima trečią vietą (39,7 proc. respondentų).

Atsakant į klausimą, kokios yra pagrindinės socialinės-ekonominės problemos Vilniaus rajone, be nurodytų galimų atsakymų variantų respondentams buvo suteikta galimybė pateikti savo atsakymų variantus. Iš

81 pateiktų atsakymų variantų daugiausia buvo minimos švietimo problemos (25 atsakymai), prasti keliai (11), nepakankama gyvenamosios aplinkos kokybė (9), prastas apšvietimas gyvenvietės (6).

Tyrimo pradžioje buvo siekiama gauti bendrą Vilniaus rajone teikiamų viešųjų paslaugų vertinimą, tuo pačiu pažymint, kiek teikiamos viešosios paslaugos yra svarbios rajono gyventojams, kokį bendrą viešųjų paslaugų kokybės vertinimą pagal jų sritis teikia gyventojai.

Atliekant tyrimą buvo keliamas uždavinys įvertinti, kiek respondentams yra svarbios teikiamų viešųjų paslaugų sritys. Toks vertinimas leistų tinkamai pasirinkti viešųjų paslaugų pasiekiamumo, prieinamumo ir kokybės gerinimo prioritetus, atsižvelgiant į gyventojų poreikius. Respondentų buvo paprašyta įvertinti viešųjų paslaugų, teikiamų Vilniaus rajone, svarbumą. Viešųjų paslaugų, teikiamų Vilniaus rajone, svarbumo vertinimų vidurkiai pateikti 21 pav.

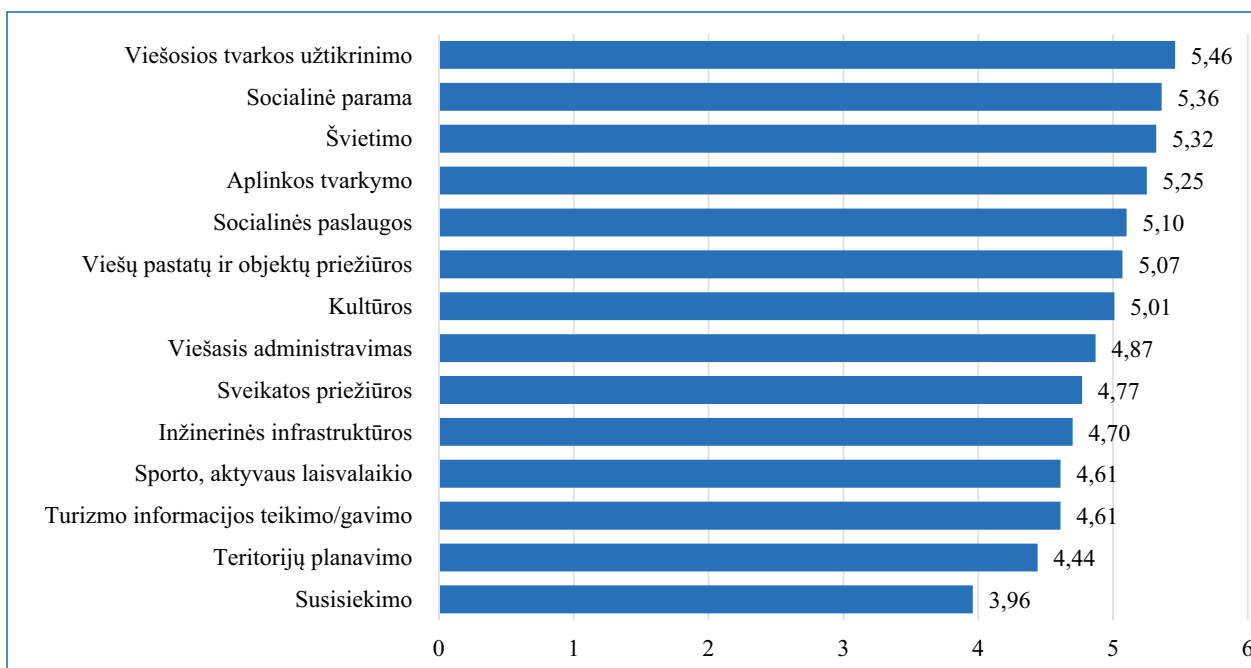

21 pav. Viešųjų paslaugų, teikiamų Vilniaus rajone, svarbumo vertinimų vidurkiai

Kaip svarbiausias paslaugas, kurios teikiamos Vilniaus rajone, respondentai įvardino susisiekimo (viešojo transporto, kelių ir gatvių tiesimo bei priežiūros ir pan.) paslaugas, vidutiniškai jų svarbą įvertindami 9,6 balo iš 10 galimų. Aplinkos tvarkymo (atliekų tvarkymo, švaros palaikymo, želdinių priežiūros ir pan.) paslaugų svarbą įvertinta 9,25 balo, viešosios tvarkos užtikrinimo – 9,2 balo, švietimo – 9,16 balo. Kaip mažiausiai svarbias Vilniaus rajone teikiamas viešąsias paslaugas respondentai įvardino socialinės paramos (6,71 balo), turizmo informacijos teikimo/gavimo (7,05 balo), viešųjų pastatų ir objektų priežiūros (8,03 balo) paslaugas.

Vertinant Vilniaus rajone teikiamų viešųjų paslaugų kokybę, vertinimo rezultatų rodikliai svyruoja nuo 3,96 balo susisiekimo (viešojo transporto, kelių ir gatvių tiesimo ir priežiūros ir pan.) paslaugoms iki 5,46 balo viešosios tvarkos užtikrinimo paslaugoms. Svarbu pažymėti, kad nustatant viešųjų paslaugų kokybės vertinimo rezultatus nebuvo skaičiuojami respondentai, kurie dėl šios paslaugos kokybės vertinimo neturi nuomonės arba jiems nėra aktuali ši paslauga. Pavyzdžiui, vertinant socialinės paramos paslaugų kokybę, 241 respondentas arba 28,8 proc. visų tyrime dalyvavusių dalyvių neturėjo nuomonės šios paslaugos atžvilgiu arba jiems ši paslauga buvo neaktuali.

Vilniaus rajone teikiamų viešųjų paslaugų kokybės vertinimų vidurkiai pateikiami 22 pav.

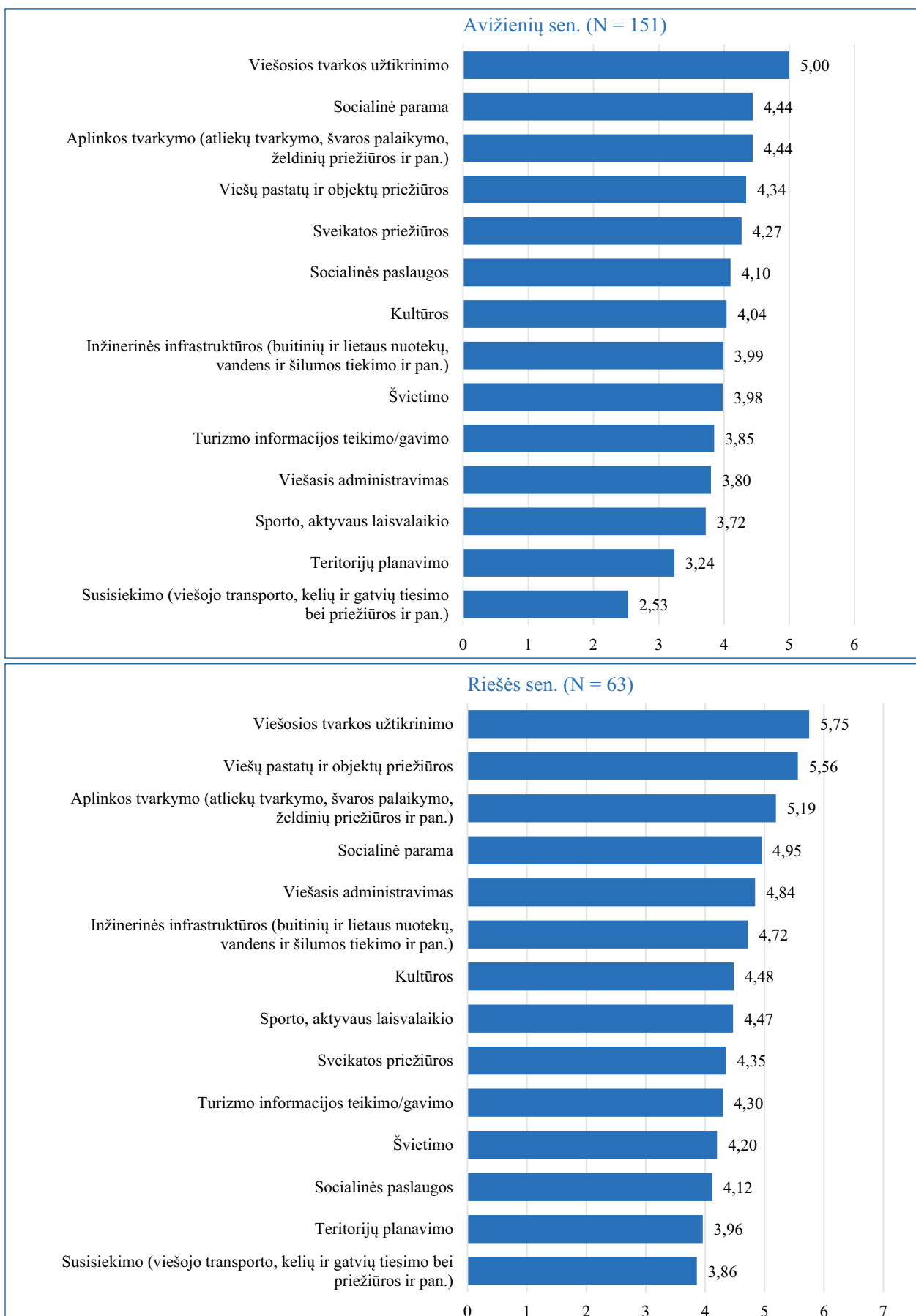

22 pav. Vilniaus rajone teikiamų viešųjų paslaugų kokybės vertinimų vidurkiai

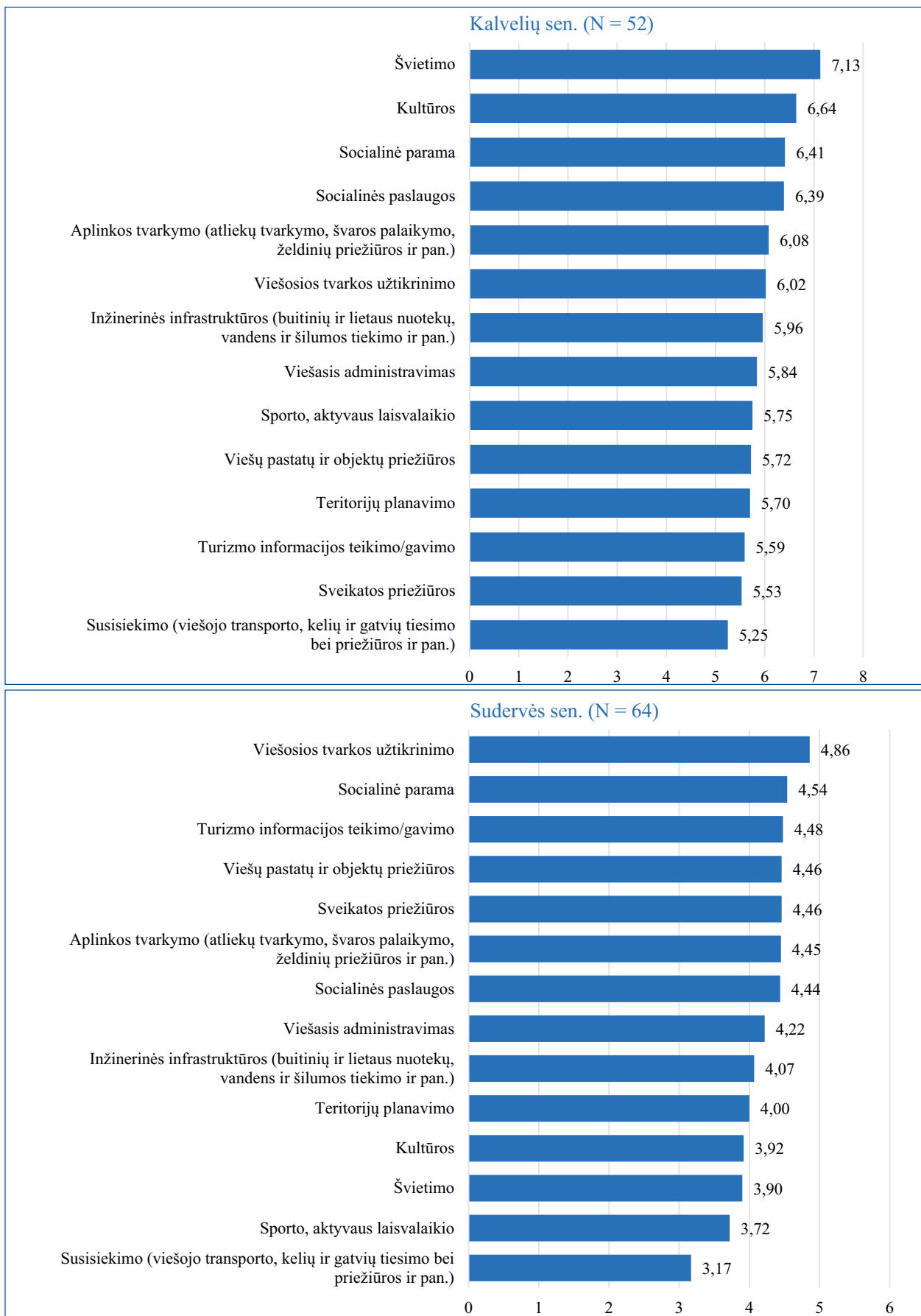
Aukščiausiai kokybės aspektu respondentai įvertino tokias Vilniaus rajone teikiamas viešąsias paslaugas kaip viešosios tvarkos užtikrinimas (5,46 balo), socialinė parama (5,36 balo), aplinkos tvarkymas (5,25 balo), švietimas (5,32 balo), socialinės paslaugos (5,10 balo). Žemiausių respondentų vertinimų sulaukė Vilniaus rajone teikiamos tokios socialinės paslaugos, kaip susisiekimo (3,96 balo), teritorijų planavimo (4,44 balo), turizmo informacijos teikimo/gavimo (4,61 balo), sporto, aktyvaus laisvalaikio (4,61 balo).

Vertinant Vilniaus rajone teikiamas viešąsias paslaugas, pažymėtini skirtingi jų vertinimai pagal analizuojamas seniūnijas. Tai rodo, kad priemiestinėse seniūnijose pastebėtina daugiau bendrumo, tuo tarpu kai nuo Vilniaus miesto nutolusiose seniūnijose atskirų viešųjų paslaugų teikimo kokybė ženkliai skiriasi.

Pavyzdžiui, priemiestinėse seniūnijose santykinai panašiai vertinama švietimo, kultūros, viešosios tvarkos užtikrinimo paslaugos. Susisiekimo viešuoju transportu, teritorijų planavimo paslaugos yra vertinamos mažiausiais balais.

23 pav. Teikiamų viešųjų paslaugų kokybės vertinimų vidurkliai priemiestinėse seniūnijose

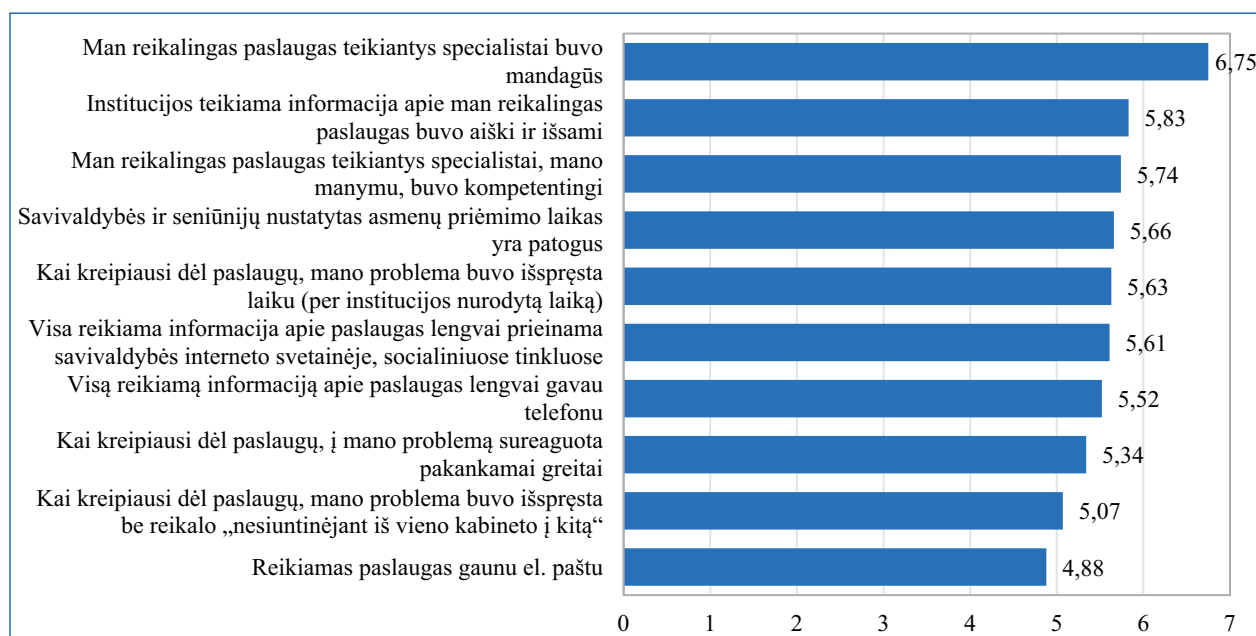

24 pav. Teikiamų viešųjų paslaugų kokybės vertinimų vidurkiai nuo Vilniaus miesto nutolusiose seniūnijose

Respondentų, gyvenančių nutolusiose nuo Vilniaus miesto seniūnijose vertinimai iš dalis skiriasi. Jeigu tyrimo dalyvių nuomonė dėl, pvz., susisiekimo paslaugų vertinimo sutampa, t. y. jos vertinamos prasčiausiai, tai kitos viešosios paslaugos vertinamos labai skirtingai. Pvz., Kalvelių seniūnijoje tarp geriausiai įvertintų paslaugų galima išskirti šveitimo, kultūros paslaugas, tai Sudervės seniūnijoje šių paslaugų kokybė vertinama bene prasčiausiai. Lyginant šias dvi nuo Vilniaus miesto nutolusias seniūnijas, akivaizdus bendro vertinimo vidurkių lygio skirtumas. Pvz., Kalvelių seniūnijoje intervalas tarp prasčiausiai ir geriausiai įvertintos paslaugos kokybės vertinimo vidurkio yra nuo 5,25 balo (susisiekimo paslaugų kokybės vertinimo vidurkis) iki 7,13 balo (šveitimo paslaugų kokybės vertinimo vidurkis), kai Sudervės seniūnijoje vertinimo vidurkio intervalas yra nuo 3,37 balo ((susisiekimo paslaugų kokybės vertinimo vidurkis) iki 4,86 balo (viešosios tvarkos užtikrinimas). Reikia pastebėti, kad priemiestinėse seniūnijose viešųjų paslaugų kokybės vertinimo vidurkių intervalų skirtumai nėra tokie ženklūs.

Atliekant bendrą viešųjų paslaugų Vilniaus rajone vertinimą, išskirtos Vilniaus rajono savivaldybės administracijos teikiamos paslaugos bei klientų aptarnavimo pagrindiniai bruožai.

Respondentų buvo paprašyta įvertinti teiginius apie Vilniaus rajono savivaldybės administracijos darbą bei teikiamas paslaugas. Teiginių apie Vilniaus rajono savivaldybės darbą bei teikiamas paslaugas vertinimų vidurkiai pateikti 25 pav.

25 pav. Teiginių apie Vilniaus rajono savivaldybės darbą bei teikiamas paslaugas vertinimų vidurkiai

Geriausiai respondentai įvertino specialistų, Vilniaus rajone teikiančių viešąsias paslaugas, mandagumą (6,75 balo). Aukštai įvertintas teikiamos informacijos apie klientams reikalingas viešąsias paslaugas aiškumas ir išsamumas (5,83 balo), viešąsias paslaugas teikiančių specialistų kompetencija (5,74 balo). Panašiai vertinamas savivaldybių ir seniūnijų asmenų priėmimo laiko patogumas (5,66 balo). Žemiausiai respondentai įvertino reikiamų paslaugų gavimą elektroniniu paštu (4,88 balo), problemų sprendimą nesiuntinėjant asmenų „iš vieno kabineto į kitą“ (5,07 balo), reagavimo į paslaugas greitį (5,34 balo).

Vertinant Vilniaus rajono savivaldybės darbą bei teikiamas administracines paslaugas reikia pažymėti, kad vertinimo vidurkiams nemažą įtaką darė respondentų teikiami minimalūs vertinimai, t. y. vertinimai 1 balu („visiškai nesutinku“). Pavyzdžiui, atsakydami į klausimą dėl savivaldybės ir seniūnijų nustatyto asmenų priėmimo laiko, 131 asmuo (15,9 proc. visų respondentų) pateikė 1 balo („visiškai nesutinku“) vertinimą. Toks balas buvo pateiktas atsakant į klausimą dėl problemų sprendimo be reikalo „nesiuntinėjant iš vieno kabineto į kitą“ (20,8 proc. respondentų), dėl reikiamos informacijos gavimo el. paštu (21 proc.), dėl

problemos išsprendimo laiku per institucijos nurodytą laiką (17,4 proc.) ir pan. Tokie kraštutiniai vertinimai ženkliai įtakoja vertinimų vidurkius, ypač atsižvelgiant į tai, kad dalis respondentų neturi nuomonės ar jiems neaktuali vertinama paslauga. Pavyzdžiui, dėl savivaldybės ir seniūnijų nustatyto darbo laiko patogumo nuomonės neturėjo (arba šis administracinis aspektas buvo neaktualus) 122 respondentai (4,6 proc. visų tyrimo dalyvių), dėl reikiamų paslaugų gavimo paštu – 139 (16,6 proc.), dėl problemų sprendimo be reikalo „nesiuntinėjant iš vieno kabineto į kitą“ – 117 arba 14 proc. visų tyrimo dalyvių.

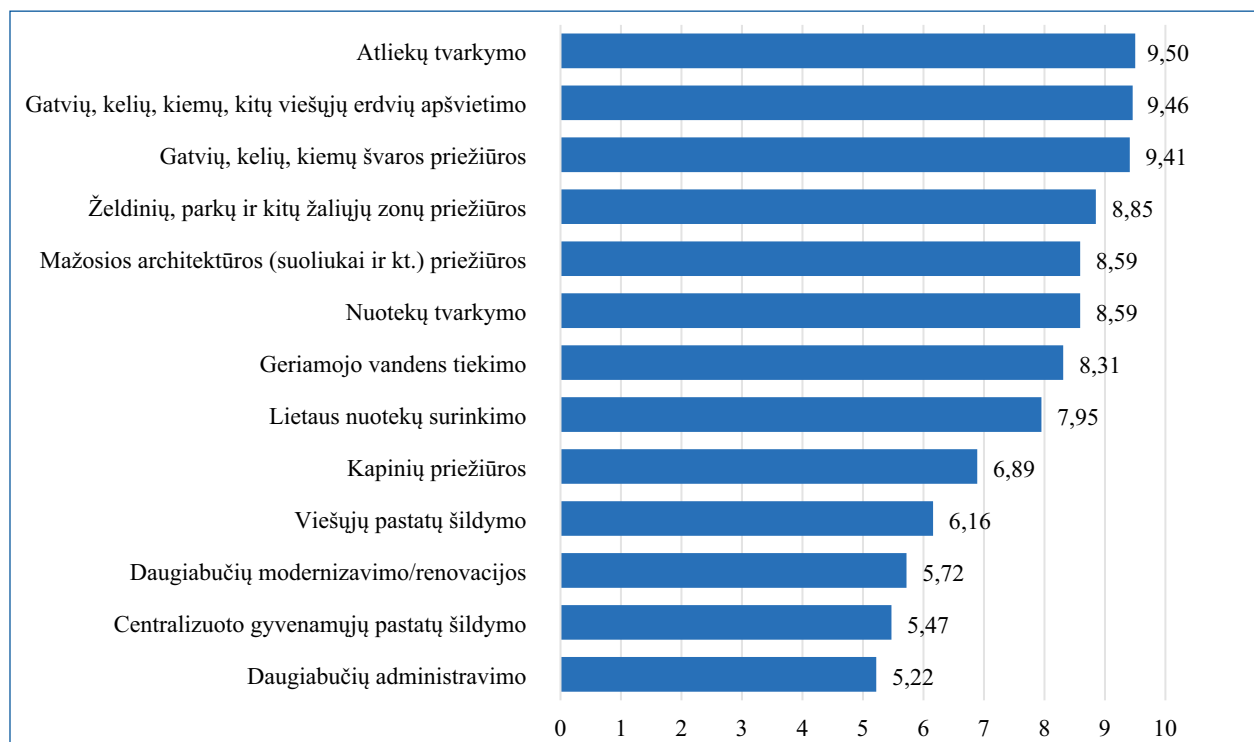
2.2. Komunalinio ūkio ir aplinkos tvarkymo paslaugų vertinimas

Atlikus bendrą Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje teikiamų viešųjų paslaugų vertinimą, gyventojams buvo pateikti klausimai dėl konkrečių sričių paslaugų teikimo įvertinimo. Vertinant atskiras viešųjų paslaugų sritis, pirmiausia buvo siekiama nustatyti, kiek tos srities paslaugos yra svarbios (aktualios) respondentams. Sekančiame etape buvo siekiama išsiaiškinti, kaip respondentai vertina teikiamų paslaugų kokybę. Taip pat respondentams buvo užduotas atviras klausimas, kas turi būti padaryta, kad pagerėtų nagrinėjamos srities situacija Vilniaus rajono savivaldybėje.

Tiriant gyventojų nuomonę, respondentams buvo sudarytos galimybės nevertinti viešųjų paslaugų svarbos ar kokybės aspektų, jeigu jis neturi nuomonės, nesinaudoja paslauga arba ši paslauga jam neaktuali (žymėjimas „99“, kai respondentas nežino ar paslauga neaktuali). Taip pažymėti rezultatai nėra įtraukiami į vertinamų atsakymų skaičiavimo vidurkį. Tokio metodo naudojimas suteikia tyrimo rezultatams didesnę validumą.

Respondentų buvo paprašyta įvertinti Vilniaus rajone teikiamų komunalinio ūkio ir aplinkos tvarkymo paslaugų svarbą. Būtina pažymėti, kad vertinant šių paslaugų svarbą, dalies paslaugų vertinimo atžvilgiu didelė dalis respondentų (virš 25 proc.) neturėjo nuomonės dėl šios paslaugos svarbos arba ji jiems buvo neaktuali (pvz., dėl daugiabučių administravimo (29,4 proc.), daugiabučių modernizavimo / renovacijos (26,1 proc.), centralizuoto gyvenamųjų pastatų šildymo (27,7 proc.), viešųjų pastatų šildymo (21,8 proc.)).

Vilniaus rajone teikiamų komunalinio ūkio ir aplinkos tvarkymo paslaugų svarbos vertinimų vidurkiai pateikti 26 pav.

26 pav. Vilniaus rajone teikiamų komunalinio ūkio ir aplinkos tvarkymo paslaugų svarbos vertinimų vidurkiai

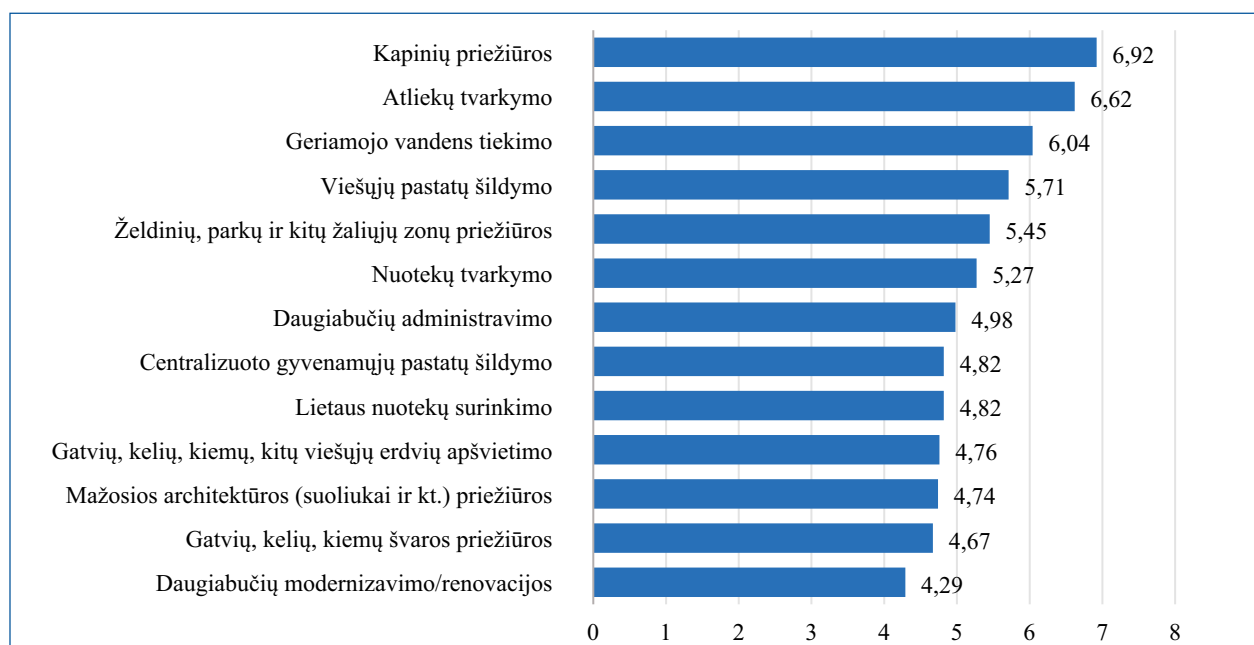
Remiantis respondentų vertinimais, svarbiausia iš jiems teikiamų komunalinio ūkio ir aplinkos tvarkymo paslaugų yra atliekų tvarkymas (9,50 balo). Taip pat Vilniaus rajono respondentams svarbios ir gatvių, kelių, kiemų, kitų viešųjų erdvių apšvietimo (9,46 balo), gatvių, kelių, kiemų švaros priežiūros (9,41 balo), želdinių, parkų ir kitų žaliųjų zonų priežiūros (8,85 balo), mažosios architektūros (suoliukai ir kt.) priežiūros bei nuotekų tvarkymo (po 8,59 balo) paslaugos.

Mažiausiai respondentams svarbios tokios komunalinio ūkio ir aplinkos tvarkymo paslaugos, kaip daugiabučių administravimas (5,22 balo), centralizuoto gyvenamųjų pastatų šildymas (5,47 balo), daugiabučių modernizavimas/renovacija (5,72 balo).

Reikia pažymėti, kad teikiamų komunalinio ūkio ir aplinkos tvarkymo paslaugų svarbos vertinime aukščiausius balus gavusias paslaugas kaip labai svarbias (svarbos vertinimas „10“ balų arba „labai svarbu“) pažymėjo dominuojanti dauguma tyrimo dalyvių. Pavyzdžiui, atliekų tvarkymą kaip labai svarbų pažymėjo 75,8 proc. respondentų, gatvių, kelių, kiemų švaros priežiūros paslaugų svarbą maksimaliu balu įvertino 77,6 proc. respondentų, gatvių, kelių, kiemų, kitų viešųjų erdvių apšvietimo paslaugas – net 80,8 proc. respondentų. Ir, atvirkščiai, mažiausius svarbos požįriui įvertinimus gavusiose paslaugose matomas ženklus minimalaus „1“ balo arba „visiškai nesvarbu“ vertinimas. Pavyzdžiui, daugiabučių administravimo paslaugų atveju 27,2 proc. respondentų šią paslaugą nurodė kaip visiškai nesvarbią, daugiabučių modernizavimo/renovacijos paslaugų atžvilgiu tokių vertinimų buvo 24,1 proc., centralizuoto gyvenamųjų pastatų šildymo – 26,3 proc.

Tyrimu buvo siekta nustatyti komunalinio ūkio ir aplinkos tvarkymo paslaugų, teikiamų Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje, kokybę.

Komunalinio ūkio ir aplinkos tvarkymo paslaugų, teikiamų Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje, kokybės vertinimų vidurkiai pateikti 27 pav.

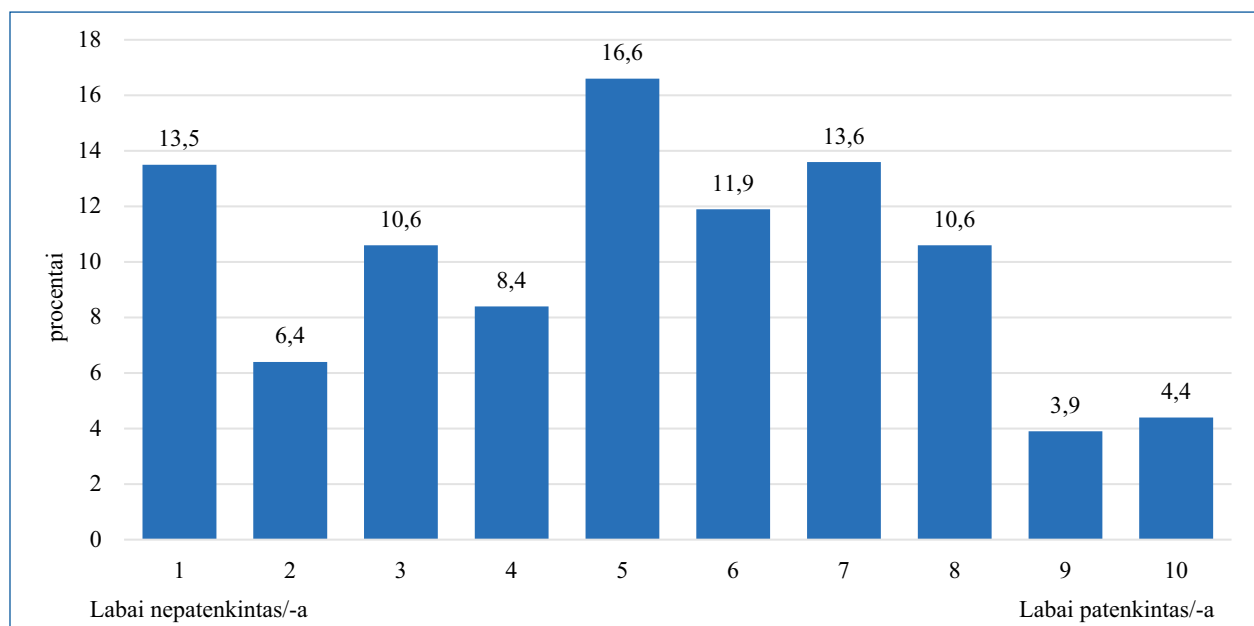

27 pav. Komunalinio ūkio ir aplinkos tvarkymo paslaugų, teikiamų Vilniaus rajone, kokybės vertinimų vidurkiai

Geriausiai respondentai įvertino kapinių priežiūros (6,92 balo), atliekų tvarkymo (6,62 balo), geriamojo vandens tiekimo (6,04 balo), viešųjų pastatų šildymo (5,71 balo) paslaugų kokybę. Tuo tarpu kaip žemiausios kokybės komunalinio ūkio ir aplinkos tvarkymo paslaugas, teikiamas Vilniaus rajone, respondentai įvertino daugiabučių renovacijos/modernizavimo (4,29 balo), gatvių, kelių, kiemų švaros priežiūros (4,97 balo), mažosios architektūros priežiūros (4,74 balo), gatvių, kelių, kiemų, kitų viešųjų erdvių apšvietimo (4,76 balo) paslaugas.

Vertinant komunalinio ūkio ir aplinkos tvarkymo paslaugų, teikiamų Vilniaus rajone, kokybę, pažymėtinas itin didelis respondentų skaičius, kurie neturėjo nuomonės apie šios paslaugos kokybę arba jiems ji buvo neaktuali. Pavyzdžiui, vertinant centralizuoto gyvenamųjų pastatų šildymo paslaugų kokybę, net 54,9 proc. respondentų neturėjo nuomonės arba ši paslauga jiems nėra aktuali. Panaši situacija ir vertinant daugiabučių modernizavimo/renovacijos paslaugų kokybę (53,0 proc.), viešųjų pastatų šildymo paslaugas (49,8 proc.).

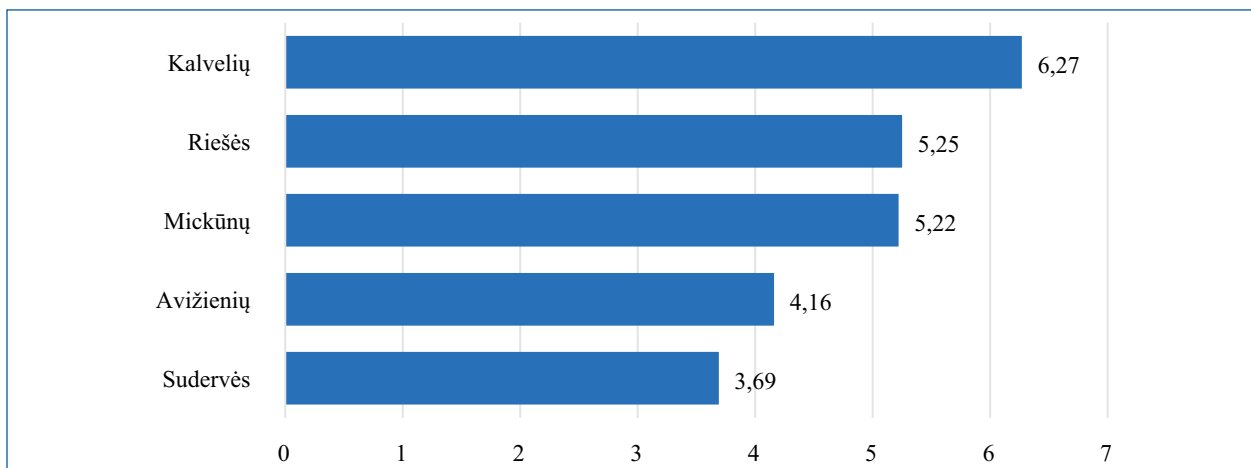
Respondentų buvo paprašyta įvertinti, kiek jie yra patenkinti komunalinio ūkio ir aplinkos tvarkymo paslaugomis Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje. Respondentų pasitenkinimas paslaugomis buvo vertinamas 10 balų skalėje – nuo 1 balo („labai nepatenkintas“) iki 10 balų („labai patenkintas“). Respondentų pasitenkinimo komunalinio ūkio ir aplinkos tvarkymo paslaugomis Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje vertinimų pasiskirstymas pateiktas 28 pav.

28 pav. Respondentų pasitenkinimo komunalinio ūkio ir aplinkos tvarkymo paslaugomis Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje vertinimų pasiskirstymas

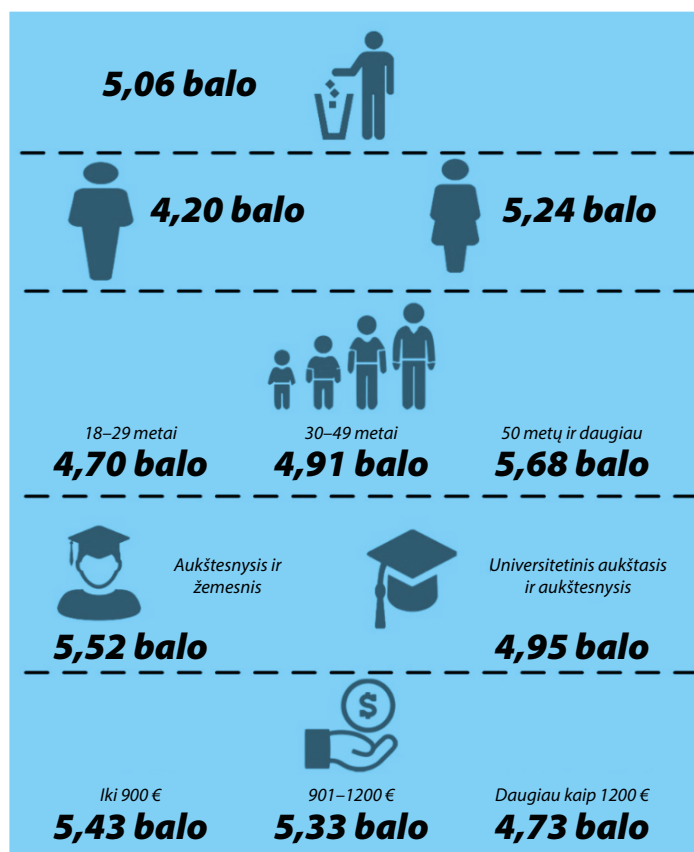
Didžiausia respondentų dalis (16,6 proc.) savo pasitenkinimą komunalinio ūkio ir aplinkos tvarkymo paslaugomis Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje įvertino kaip vidutinį (5 balai). Tuo tarpu mažiausia tyrimo dalyvių dalis (3,9 proc.) savo pasitenkinimą šiomis paslaugomis įvertino 9 balais. Labai patenkinti (10 balų) komunalinio ūkio ir aplinkos tvarkymo paslaugomis Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje yra 4,4 proc. respondentų. Tuo tarpu labai nepatenkinti (vertinimas – 1 balas) – 13,5 proc. tyrime dalyvavusių respondentų. Apskaičiuota, kad respondentų pasitenkinimo komunalinio ūkio ir aplinkos tvarkymo paslaugomis Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje vertinimų vidurkis yra 5,06 balo.

Pasitenkinimas komunalinio ūkio ir aplinkos tvarkymo paslaugomis pagal analizuojamas Vilniaus rajono seniūnijas ženkliai skiriasi. Jeigu priemiestinėse Riešės ir Mickūnų seniūnijose vertinimo vidurkiai yra panašūs (šiek tiek žemesnis vertinimo vidurkis yra Avižienių seniūnijoje), tai nuo Vilniaus miesto nutolusiose seniūnijose jis skiriasi beveik du kartus (3,69 balo Sudervės seniūnijoje ir 6,27 balo Kalvelių seniūnijoje.).

29 pav. Pasitenkinimo komunalinio ūkio ir aplinkos tvarkymo paslaugomis vertinimas priemiestinėse ir nuo Vilniaus miesto nutolusiose seniūnijose

Pasitenkinimo komunalinio ūkio ir aplinkos tvarkymo paslaugomis Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje vertinimo vidurkiai pagal respondentų socialines-demografines charakteristikas pateikti 30 pav.

30 pav. Pasitenkinimo komunalinio ūkio ir aplinkos tvarkymo paslaugomis vertinimo vidurkiai pagal respondentų socialines-demografines charakteristikas

Vertinimo rezultatų analizė pagal socialines-demografines charakteristikas leidžia tiksliau nustatyti atskirų tikslinių rajono gyventojų grupių požiūrį į teikiamų paslaugų kokybę.

Analizuojant pasitenkinimą tokiomis paslaugomis pagal lytį, moterys (vidurkis 5,24 balo) yra labiau patenktos komunalinio ūkio ir aplinkos tvarkymo paslaugomis nei vyrai (4,20 balo). Taip pat nustatyta,

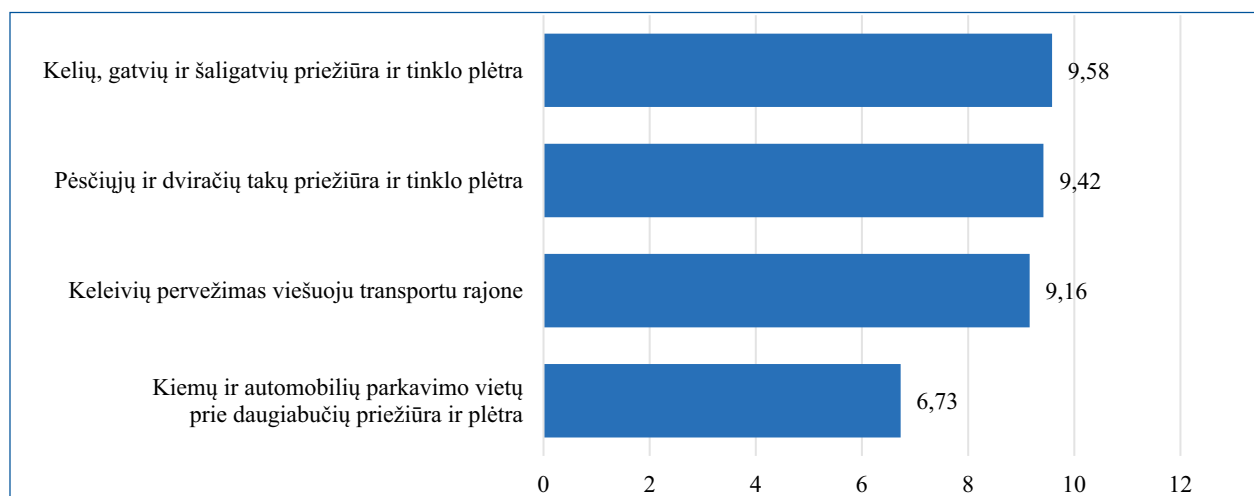
kad vyresnio mažiaus respondentai (50 metų ir daugiau) yra labiau patenkinti (5,68 balo) Vilniaus rajone teikiamomis komunalinio ūkio ir aplinkos tvarkymo paslaugomis nei 30–49 metų amžiaus (4,91 balo) ar 18–29 metų amžiaus (4,70 balo) respondentai. Taip pat respondentai su aukštesniu ir žemesniu išsilavinimu (5,52 balai) yra labiau patenkinti minėtomis paslaugomis nei aukštesnio išsilavinimo (universitetinis aukštasis ir aukštesnysis) respondentai (4,95 balo). Nustatyta, kad aukštesnes pajamas (daugiau kaip 1200 EUR per mėnesį) gaunantys respondentai yra mažiau patenkinti komunalinio ūkio ir aplinkos tvarkymo paslaugomis (4,73 balų) nei 901–1200 EUR per mėnesį gaunantys respondentai (5,33 balo) ar respondentai, kurie pajamos per mėnesį yra mažiau nei 900 EUR (5,43 balo).

Apibendrinant galima teigti, kad komunalinio ūkio ir aplinkos tvarkymo paslaugų kokybė yra labiau patenkinti vyresni, santykinai žemesnio išsilavinimo ir santykinai žemesnes pajamas gaunantys respondentai. Moterys šių paslaugų kokybę vertina geriau nei vyrai.

Gyventojų nuomonės tyrimo dalyvių buvo paprašyta nurodyti, kas, jų nuomone, turi būti padaryta Vilniaus rajono savivaldybėje, kad pagerėtų komunalinio ūkio ir aplinkos tvarkymo situacija. Daugiau nei pusė (328) iš pateiktų atsakymų (502) variantų buvo emocinio pobūdžio. Juose dominavo esamos situacijos vertinimas ir komunalinio ūkio vadybos bei administravimo veiksmų kritika, siūlymai mažinti biurokratizmą komunalinio ūkio paslaugų teikimo srityje, keisti personalo bei vadovaujančių darbuotojų atrankos bei priėmimo į darbą principus. Tuo pačiu buvo pateikti 83 siūlymai komunalinių atliekų ir šiukšlių tvarkymo srityje, susiję su atliekų rūšiavimo, atliekų konteinerių aptarnavimo, atliekų aikštelių tvarkymo klausimais. Su kelių tvarkymo ir priežiūros, šaligatvių įrengimo klausimais susiję 67 pateikti pasiūlymai. Pateikta šiek tiek mažiau siūlymų (63), susijusių su gatvių bei gyvenviečių, pėsčiųjų ir dviračių takų apšvietimu. Taip pat pateikti 23 siūlymai atnaujinti ar įrengti pėsčiųjų ir dviračių takus, sujungti esamus takus su Vilniaus miesto dviračių takų sistema. Respondentai pažymėjo tokius svarbius komunalinio ūkio bei aplinkos elementus, kaip centralizuotų vandens tiekimo ir nuotėkų sistemos įrengimas bei plėtojimas, namų renovacija (32 pasiūlymai). Tarp siūlymų pažymėtinos tokios iniciatyvos, kaip viešųjų erdvių įrengimas, mažosios architektūros elementų atnaujinimas, stebėjimo kamerų įrengimas, vaikų žaidimo aikštelių plėtra bei tvarkos užtikrinimas bei palaikymas atvirose viešosiose erdvėse bei parkuose.

2.3. Susisiekimo paslaugų vertinimas

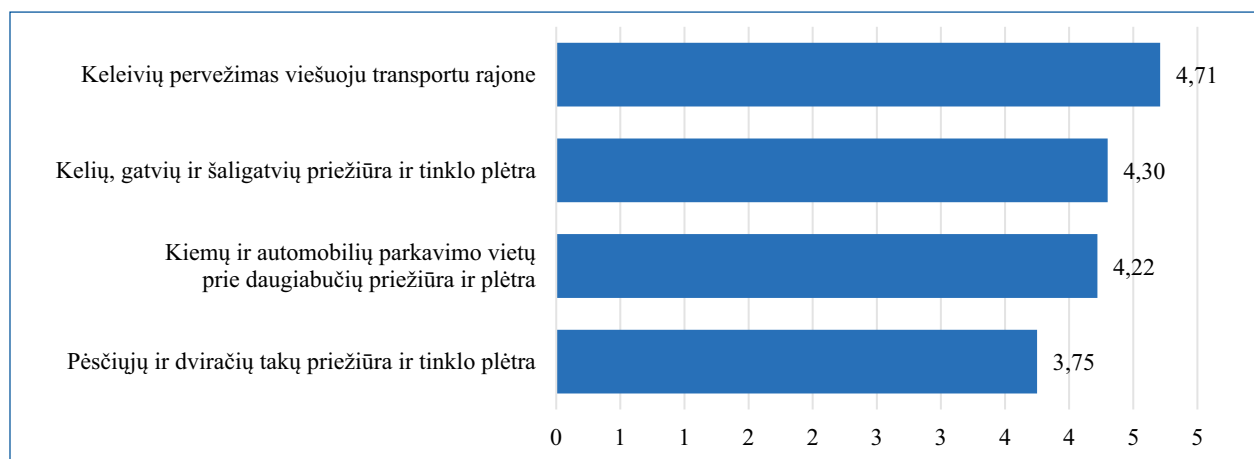
Ši tyrimo dalis yra susijusi su gyventojų nuomonės tyrimu susisiekimo srityje. Respondentų buvo paprašyta įvertinti, kiek jiems yra svarbios susisiekimo paslaugos, teikiamos Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje. Susisiekimo paslaugų, teikiamų Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje, svarbos vertinimų vidurkiai pateikti 31 pav.

31 pav. Susisiekimo paslaugų, teikiamų Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje, svarbos vertinimų vidurkiai

Tyrimo rezultatai rodo, kad respondentai kaip svarbiausias įvertino tokias paslaugas: kelių, gatvių ir šaligatvių priežiūra ir tinklo plėtra (9,58 balo), pėsčiųjų ir dviračių takų priežiūrą ir tinklo plėtra (9,42 balo), keleivių pervežimas viešuoju transportu rajone (9,16 balo). Kaip mažiausiai svarbią susiekimo paslaugą respondentai įvertino kiemų ir automobilių parkavimo vietų prie daugiabučių priežiūrą ir plėtrą (6,73 balo). Pažymėtina, kad, vertinant pastarosios svarbą, net 31,1 proc. respondentų pažymėjo, kad šios paslaugos jiems nėra aktualios arba jie negali jų įvertinti. Savo ruožtu 15,3 proc. respondentų šia paslaugą įvertino kaip visiškai nesvarbią.

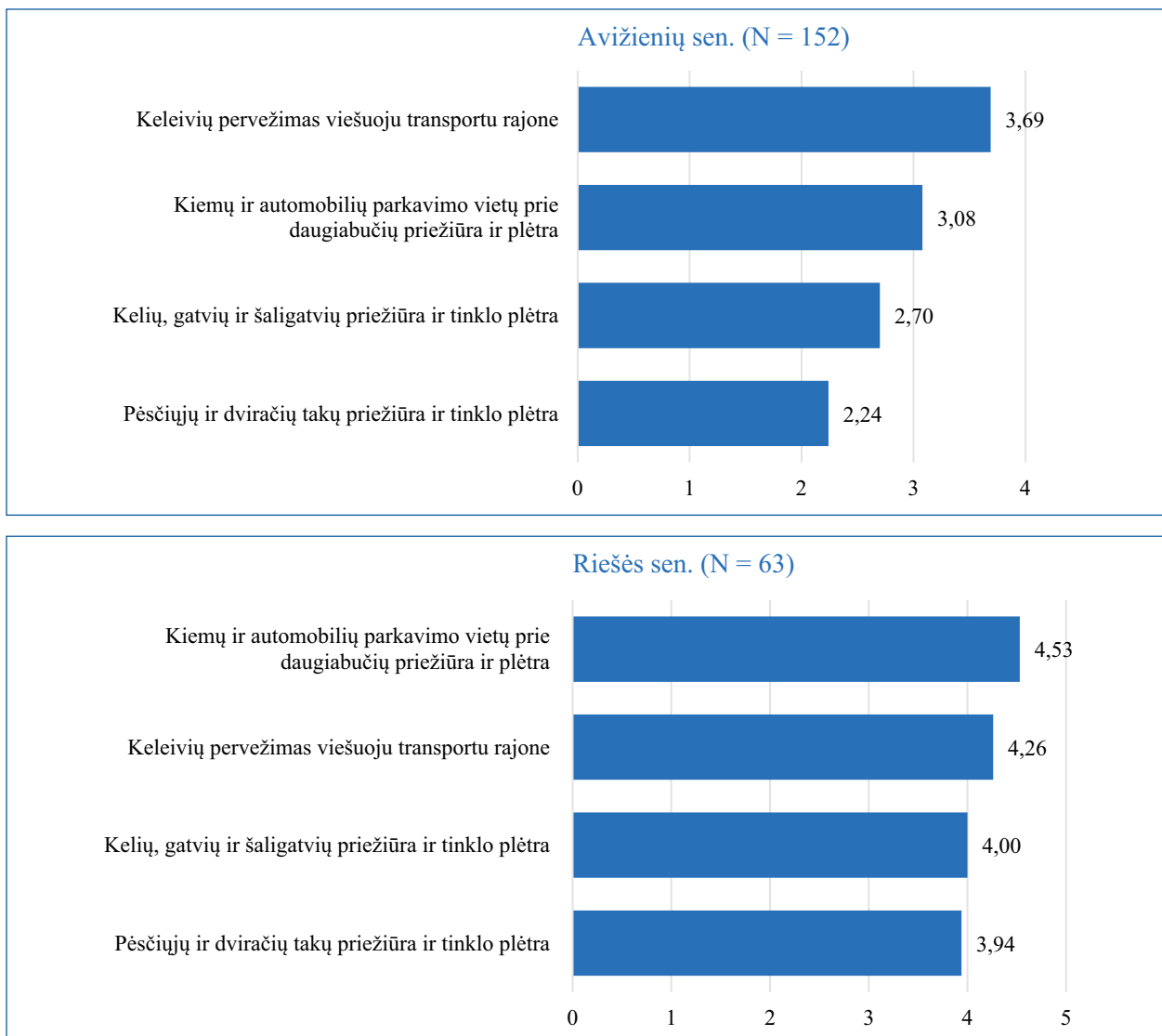
Tyrimu siekta nustatyti, kaip respondentai vertina susisiekimo paslaugų, teikiamų Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje, kokybę. Susisiekimo paslaugų, teikiamų Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje, kokybės vertinimų vidurkiai pateikti 32 pav.

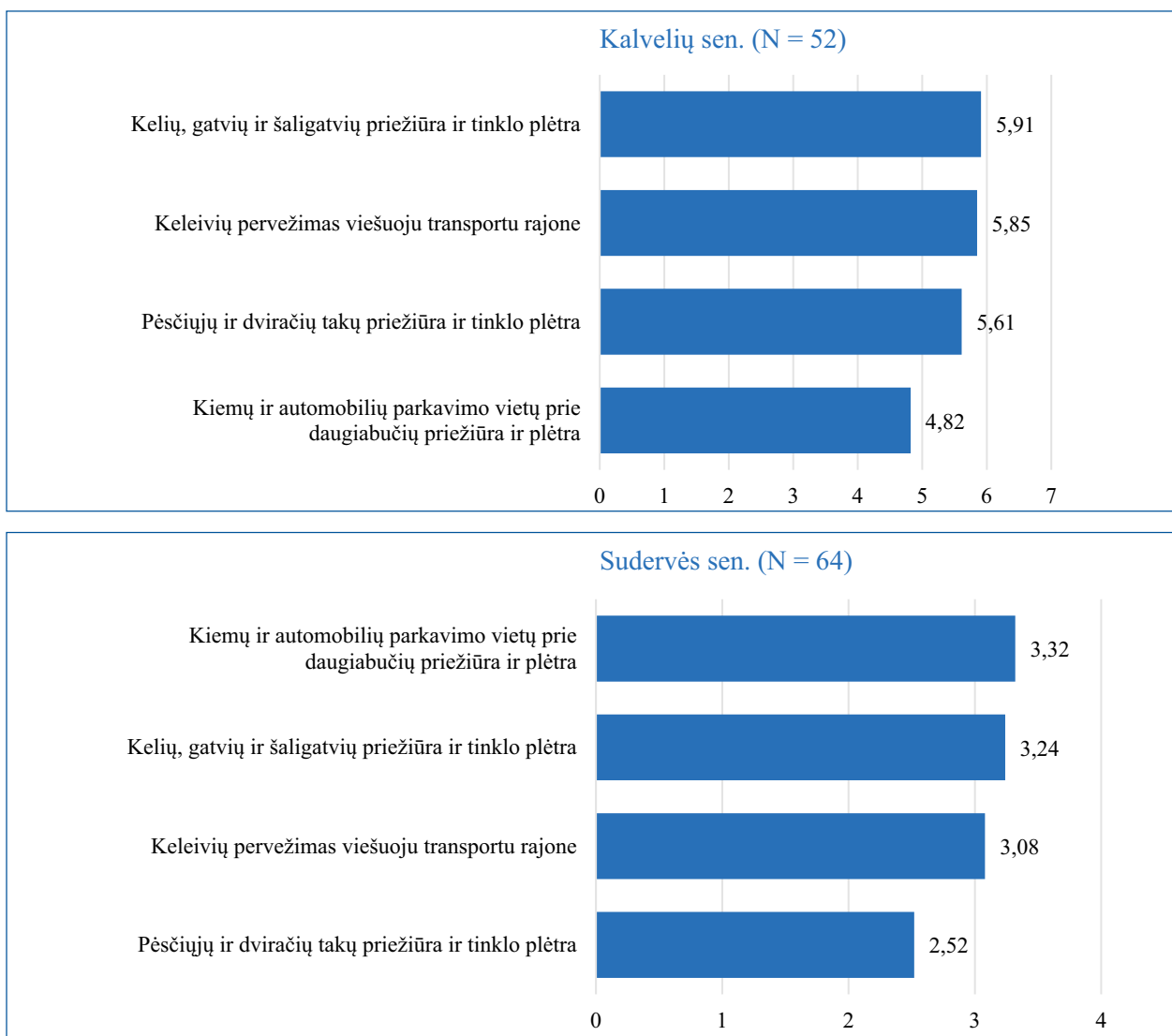
32 pav. Susisiekimo paslaugų, teikiamų Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje, kokybės vertinimų vidurkiai

Tarp susisiekimo paslaugų aukščiausią įvertinimą gavo keleivių pervežimas viešuoju transportu rajone (4,71 balo), kelių, gatvių ir šaligatvių priežiūra ir tinklo plėtra (4,30 balo) ir kiemų bei automobilių parkavimo vietų prie daugiabučių priežiūra ir plėtra (4,22 balo). Žemiausiai respondentai įvertino pėsčiųjų ir dviračių takų priežiūros ir tinklo plėtros paslaugos kokybę (3,75 balo). Būtina pastebėti, kad pastarąją paslaugą minimaliu balu įvertino net 35,7 proc. respondentų. Kelių, gatvių ir šaligatvių priežiūros ir tinklo plėtros paslaugas minimaliu balu įvertino 27,1 proc. respondentų.

Analizuojant susisiekimo paslaugų vertinimus pagal nagrinėjamas seniūnijas, prasčiausi susisiekimo paslaugų vertinimai pateikti Avižienių ir Sudervės seniūnijose. Vertinant atskiras susisiekimo paslaugų sritis, pėsčiųjų ir dviračių vertinimo vidurkiai minėtose seniūnijose neviršija 2,52 balo iš galimų 10 balų, tuo tarpu kai Riešės seniūnijoje šios srities vertinimas sudaro 3,94 balo, Kalvelių seniūnijoje – 4,82 balo. Net ir aukščiausiai įvertintos sritys Avižienių ir Sudervės seniūnijose neviršijo 3,69 balo, kai Riešės seniūnijoje aukščiausias vertinimas buvo 4,55 balo, o Kalvelių seniūnijoje – 5,91 balo.

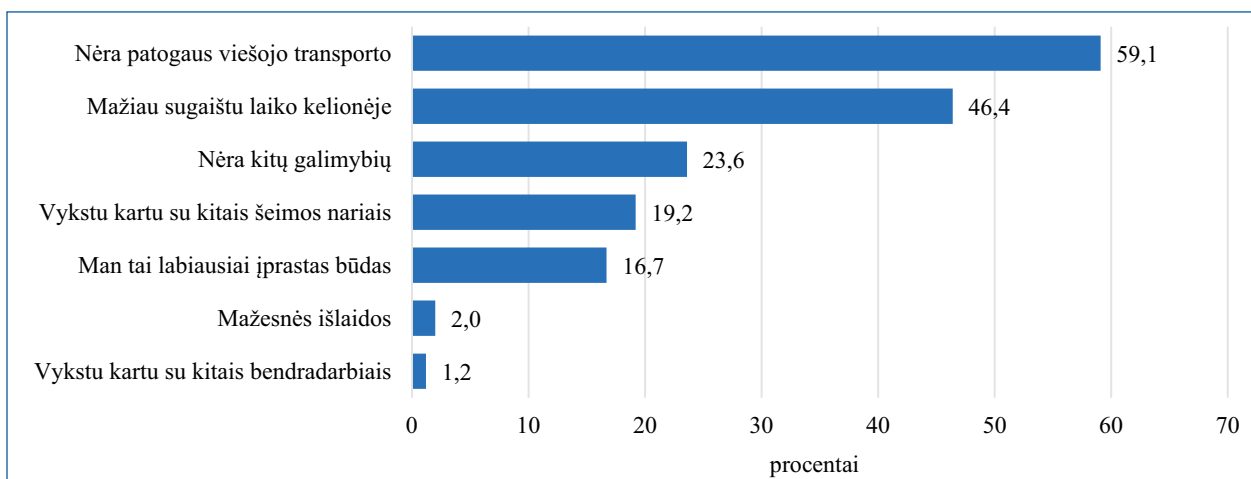
33 pav. Susisiekimo paslaugų, teikiamų Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje, kokybės vertinimų vidurkiai priemiestinėse seniūnijose

34 pav. Susisiekimo paslaugų, teikiamų Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje, kokybės vertinimų vidurkiai nuo Vilniaus miesto nutolusiose seniūnijose

Galima daryti išvadą, susisiekimo paslaugų vertinimai priemiestinėse ir nuo Vilniaus miesto nutolusiose seniūnijose iš esmės atitinka bendras Vilniaus rajono susisiekimo kokybės vertinimo tendencijas.

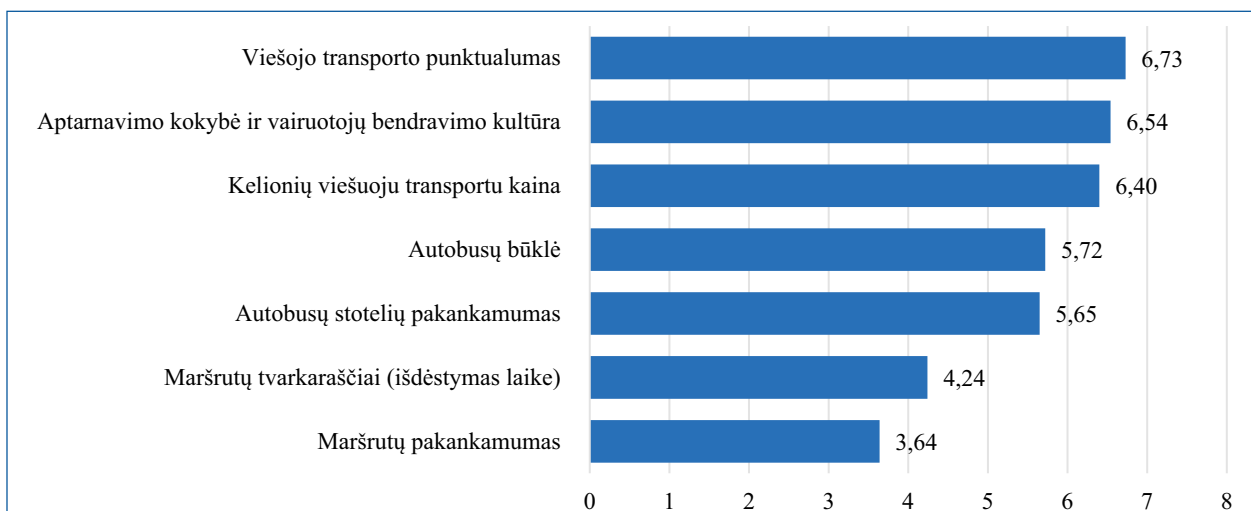
Didelė rajono gyventojų dalis naudoja si nuosavu transportu. Respondentų buvo paprašyta nurodyti pagrindines priežastis, kurios juos skatina pasirinkti nuosavą transportą, o ne naudotis viešojo susisiekimo paslaugomis. Priežasčių, kurios skatina respondentus keliauti nuosavu transportu, pasiskirstymas pateiktas 35 pav.

35 pav. Priežasčių, kurios skatina respondentus keliauti nuosavu transportu, pasiskirstymas

Didžiausia respondentų dalis nurodė, kad pagrindinė priežastis, kuri skatina juos keliauti nuosavu transportu, yra ta, kad nėra patogaus viešojo transporto. Tai pažymėjo net 59,1 proc. respondentų. Taip pat ženkli respondentų dalis kaip priežastį nurodė tai, kad, keliaudami nuosavu transportu, jie sugaišta mažiau laiko, nei keliaudami viešuoju transportu (46,4 proc.). Kaip veiksnius, kurie skatina keliauti nuosavu transportu, Vilniaus rajone respondentai pažymėjo kitų galimybių nebuvimą (23,5 proc.). Nemaža dalis respondentų nuosavu transportu vyksta kartu su kitais šeimos nariais (19,2 proc.), o daliai tyrime dalyvavusių gyventojų keliavimas nuosavu transportu yra įprastas būdas (16,07 proc.). Tik labai nedidelė respondentų dalis nurodė, kad keliauti nuosavu transportu juos skatina mažesnės išlaidos (2,0 proc.) ir tai, kad transportu vykstama kartu su bendradarbiais (1,2 proc.). Kaip papildomas priežastis, renkantis keliones nuosavu transportu, respondentai pažymėjo nesaugumą, susijusį su nepakankama infrastruktūra (apšvietimo, šaligatvių nebuvimas ir pan.)

Tyrimu buvo siekta nustatyti, kaip respondentai vertina atitinkamas viešojo keleivinio transporto paslaugas Vilniaus rajono savivaldybėje. Viešojo keleivinio transporto paslaugų Vilniaus rajono savivaldybėje vertinimų vidurkiai pateikti 36 pav.

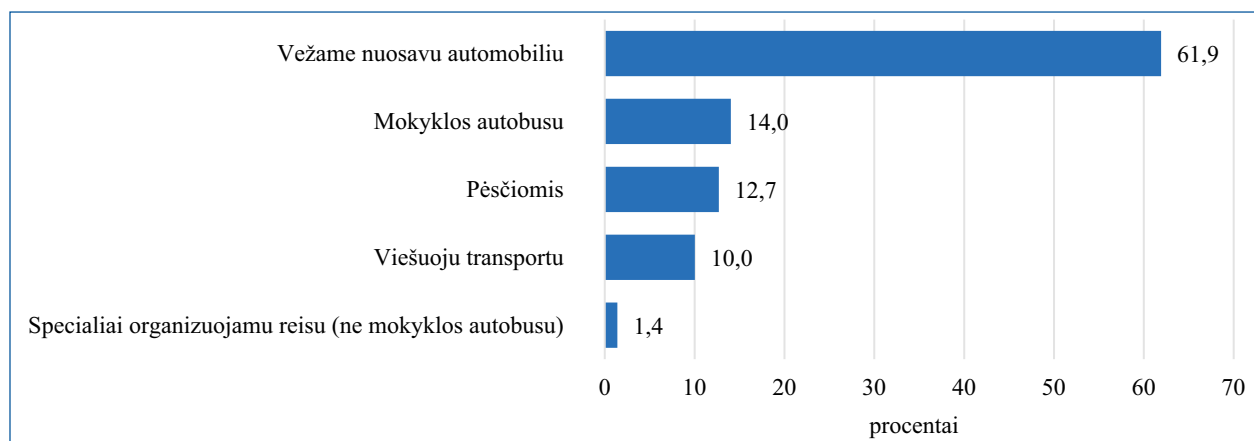

36 pav. Viešojo keleivinio transporto paslaugų Vilniaus rajono savivaldybėje vertinimų vidurkiai

Vertindami viešojo keleivinio transporto paslaugas Vilniaus rajono savivaldybėje, respondentai geriausiai įvertino viešojo transporto punktualumą (6,73 balo), aptarnavimo kokybę ir vairuotojų bendravimo kultūrą (6,54 balo) bei kelionės viešuoju transportu kainą (6,40 balo). Blogiausiai įvertintas maršrutų pa-

kankamumas (3,64 balo) ir maršrutų išdėstymas laike (4,24 balo). Maršrutų pakankamumą minimaliais balais įvertino net 31,3 proc. respondentų, o maršrutų tvarkaraščius (išdėstymą laike) minimaliai įvertino 22,8 proc. respondentų.

Nemaža dalis Vilniaus rajono teritorijoje gyvenančių mokyklinio amžiaus vaikų į mokyklą vyksta ir viešuoju, ir nuosavu šeimos transportu. Tyrimu siekta nustatyti, kaip mokyklinio amžiaus vaikai keliauja į mokyklą. Respondentų atsakymų dėl mokyklinio amžiaus vaikų keliavimo į mokyklą būdų pasiskirstymas pateiktas 37 pav.

37 pav. Respondentų atsakymų dėl mokyklinio amžiaus vaikų keliavimo į mokyklą būdų pasiskirstymas

Didžiausia dalis respondentų, turinčių mokyklinio amžiaus vaikus, nurodė, kad savo vaikus į mokyklą veža nuosavu transportu (61,9 proc.). Kad vaikus į mokyklą veža mokyklinis autobusas, nurodė 14,0 proc. respondentų, pėsčiomis į mokyklą keliauja 12,7 proc., o viešuoju transportu vyksta 10,0 proc. respondentų vaikų. Tik 1,4 proc. respondentų nurodė, kad jų vaikus į mokyklą veža specialiai organizuojamas reisas (ne mokyklos autobusus).

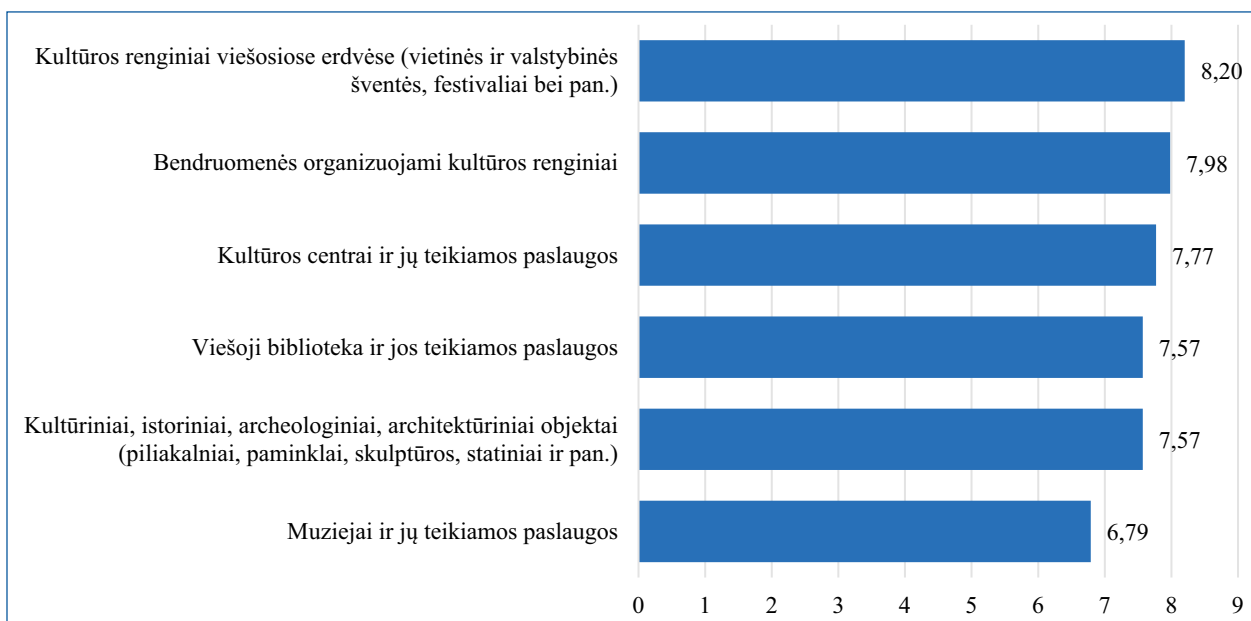
Svarbu pažymėti, kad net 36,9 proc. respondentų nurodė, kad mokyklinio amžiaus vaikų neturi, todėl į jų nuomonę skaičiuojant vertinimo rodiklius nebuvo atsižvelgiama.

Gyventojų tyrimo dalyviai buvo paprašyti pateikti pasiūlymus susisiekimo infrastruktūros (keliai, dviračių ir pėsčiųjų takai, gatvės ir pan.) ir paslaugų gerinimui Vilniaus rajono savivaldybėje. Tarp atsakymų dominavo siūlymai (218) įrengti dviračių bei pėsčiųjų takus, dažnai nurodant konkrečias vietas bei atkarpas. Kelių infrastruktūros būklės gerinimo, šaligatvių, pėsčiųjų perėjų, žiedinių sankryžų, eismo saugumo priemonių įrengimo srityje buvo pateiktas 181 siūlymas. Viešojo susisiekimo tobulinimo srityje pateikti 49 siūlymai, akcentuojant maršrutų plėtrą bei transporto judėjimo grafikų tobulinimą, Vilniaus miesto ir Vilniaus rajono viešojo transporto suderinimą.

2.4. Kultūros objektų ir paslaugų vertinimas

Ši tyrimo dalis skirta gyventojų nuomonės tyrimo rezultatų įvertinimui kultūros srityje. Pirmiausia respondentų buvo paprašyta nurodyti, kiek jiems svarbūs atitinkami kultūros objektai, įstaigos ir renginiai Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje.

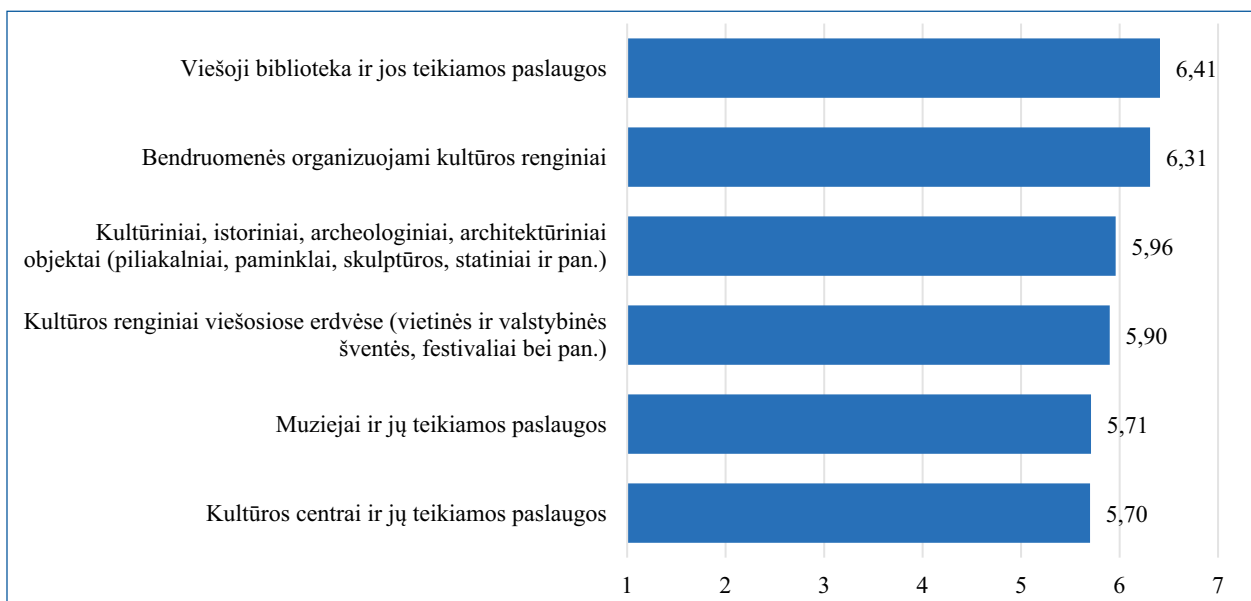
Kultūros objektų, įstaigų ir renginių Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje svarbos vertinimų vidurkiai pateikti 38 pav.

38 pav. Kultūros objektų, įstaigų ir renginių Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje svarbos vertinimų vidurkiai

Remiantis respondentų vertinimais, jiems labiausiai svarbūs kultūros renginiai viešose vietose (8,20 balo), bendruomenės organizuojami kultūros renginiai (7,98 balo), kultūros centrai ir jų teikiamos paslaugos (7,77 balai). Respondentai nurodė, kad mažiausiai jiems svarbūs yra muziejai ir jų teikiamos paslaugos (6,79 balo).

Tyrimu siekta išsiaiškinti, kaip respondentai vertina kultūros objektų, įstaigų ir renginių Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje kokybę. Kultūros objektų, įstaigų ir renginių Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje kokybės vertinimų vidurkiai pateikti 39 pav.

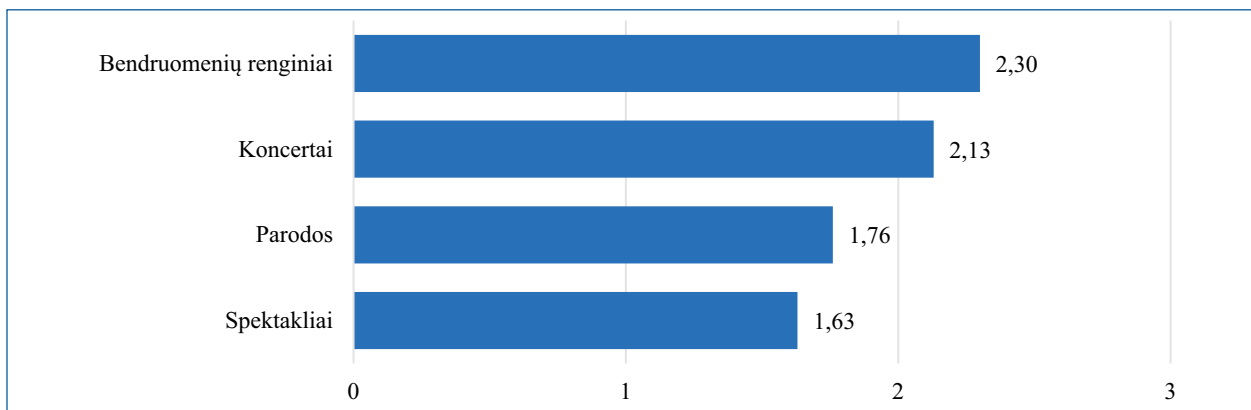
39 pav. Kultūros objektų, įstaigų ir renginių Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje kokybės vertinimų vidurkiai

Kaip labiausiai kokybiškus kultūros objektus ir jų teikiamas paslaugas respondentai įvardino Vilniaus rajono viešąją biblioteką ir jos teikiamas paslaugas (6,41 balo). Taip pat respondentai nurodė, kad pakankamai aukštos kokybės yra Vilniaus apskrityje bendruomenių organizuojami kultūros renginiai (6,31 balo) ir kultūriniai, istoriniai, archeologiniai, architektūriniai objektai (5,96 balo). Žemiausiai respondentai įvertino kultūros centrų ir jų teikiamų paslaugų (5,70 balo) bei muziejų ir jų teikiamų paslaugų kokybę (5,71 balo).

Reikia pažymėti, kad vertinant kultūros objektus, įstaigas ir renginius, santykinai didelis respondentų skaičius vertinimuose pažymėjo, kad neturi nuomonės ar jiems ši paslauga nėra aktuali. Tokio pobūdžio atsakymus, vertindami muziejų ir jų teikiamų paslaugų kokybę, pateikė net 32,9 proc. respondentų, 30,9 proc. – vertindami viešosios bibliotekos paslaugų kokybę, 25,5 proc. – vertindami kultūros centrus ir jų teikiamas paslaugas.

Respondentų buvo paprašyta nurodyti lankymosi įvairiuose kultūros renginiuose Vilniaus rajone dažnumą. Respondentų lankymasis kultūros renginiuose Vilniaus rajone vertinamas 4 balų skalėje. Nuo 1 balo („niekada“) iki 4 balų („labai dažnai“). Apskaičiavus vidurkį gaunama, kad kuo didesnė jo reikšmė, tuo dažniau respondentai lankosi atitinkamuose renginiuose.

Lankymosi įvairiuose kultūros renginiuose Vilniaus rajone dažnumo vidurkiai pateikti 40 pav.

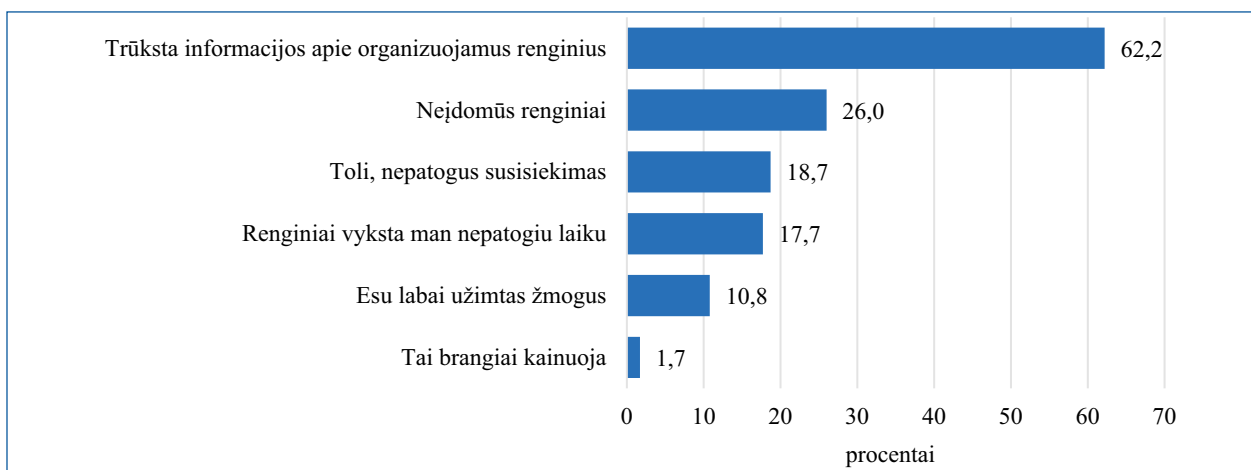

40 pav. Lankymosi įvairiuose kultūros renginiuose Vilniaus rajone dažnumo vidurkiai

Remiantis respondentų vertinimais, dažniausiai jie lankosi bendruomenių renginiuose (2,3 balo) ir koncertuose (2,13 balo). Tuo tarpu rečiausiai respondentai lankosi spektakliuose (1,63 balo) ir parodose (1,76 balo). Nei vienas respondentas nenurodė, kad jis lankytųsi meno renginiuose. Tarp respondentų net 51,6 proc. niekada nesilankė Vilniaus rajone vykusiuose spektakliuose, 41,4 proc. – parodose, 22,5 proc. – koncertuose, 17,5 proc. – bendruomenių renginiuose.

Atsižvelgiant į pakankamai žemą gyventojų kultūrinį aktyvumą, svarbu išsiaiškinti priežastis, kodėl respondentai nesilanko kultūros renginiuose, vykstančiuose Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje.

Nesilankymo kultūros renginiuose, vykstančiuose Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje, priežastys pateiktos 41 pav.

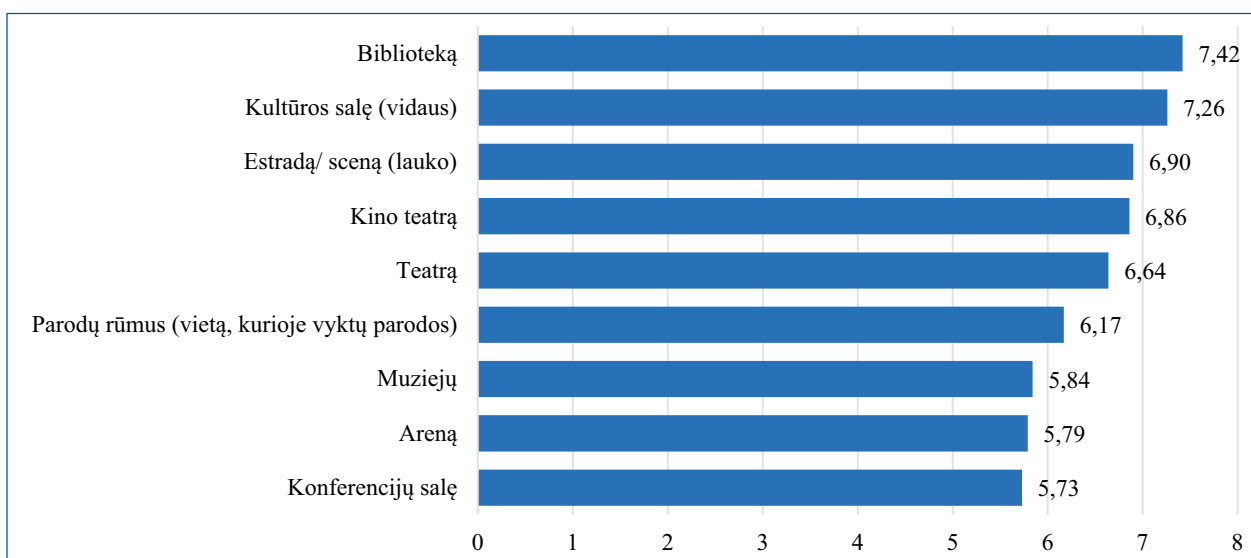

41 pav. Nesilankymo kultūros renginiuose, vykstančiuose Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje, priežastys

Didžiausia respondentų dalis (62,2 proc.) nurodė, kad jie nesilanko kultūros renginiuose, vykstančiuose Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje, dėl informacijos apie organizuojamus renginius trūkumo. Ketvirtadalis respondentų nurodė, kad jie tokiuose kultūros renginiuose nesilanko dėl to, kad renginiai jiems neįdomūs. Labai nedidelė dalis – tik 1,7 proc. respondentų – nurodė, kad kultūros renginiuose Vilniaus rajone jie nesilanko, nes tai jiems brangiai kainuoja. Daugiau ne dešimtadalis (10,8 proc.) respondentų nedalyvauja kultūriniuose renginiuose dėl didelio užimtumo.

Kituose atsakymuose į atvirą klausimą dėl nedalyvavimo kultūriniuose renginiuose teigiama, kad pagrindinės priežastys yra vykstančių renginių retumas, kultūrinių poreikių tenkinimas šalia esančio Vilniaus miesto kultūros įstaigose, kultūros renginių rajone organizavimas lenkų kalba, taip pat asmeninės priežastys.

Siekiant įvertinti kultūros objektų poreikį, respondentų buvo paprašyta nurodyti, kokius kultūros objektus būtų tikslinga įrengti Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje. Kultūros objektų įrengimo Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje svarbumo vertinimų vidurkiai pateikti 42 pav.

42 pav. Kultūros objektų įrengimo Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje svarbumo vertinimų vidurkiai

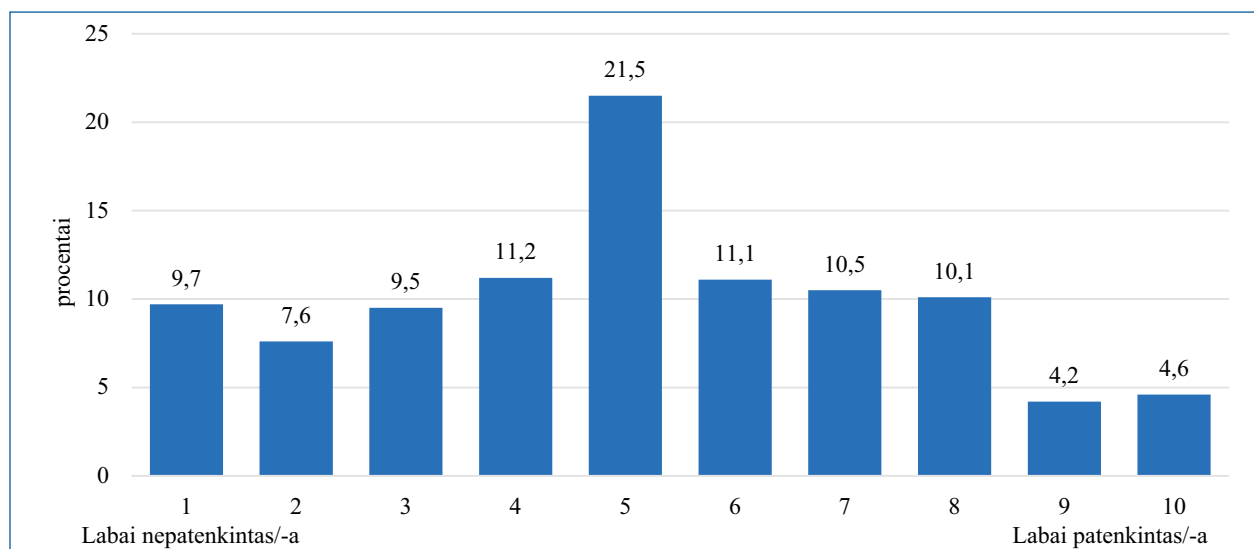
Kaip svarbiausią kultūros objektą, kuris turėtų būti įrengtas Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje, respondentai nurodė biblioteką (7,42 balo). Kaip svarbius kultūros objektus, kuriuos taip pat reikia įrengti

Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje, respondentai nurodė kultūros salę (7,26 balo), lauko estradą (6,90 balo), kino teatrą (6,36 balo), teatrą (6,54 balo). Mažiausią svarbą respondentai teikia konferencijų salei (5,73 balo), arenai (5,79 balo), muziejui (5,84 balo).

Pažymėtina, kad pagal aukščiausios svarbos vertinimo balą „labai svarbu“ biblioteką nurodė 32,7 proc., kino teatrą – 28,6 proc., o kultūros salę – 28,3 proc. respondentų.

Tyrimo metu buvo atliktas pasitenkinimo kultūros paslaugomis Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje vertinimas. Tai, kiek gyventojai yra patenkinti teikiamomis kultūros paslaugomis, buvo vertinama 10 balų skalėje nuo 1 balo („labai nepatenkintas“) iki 10 balų („labai patenkintas“).

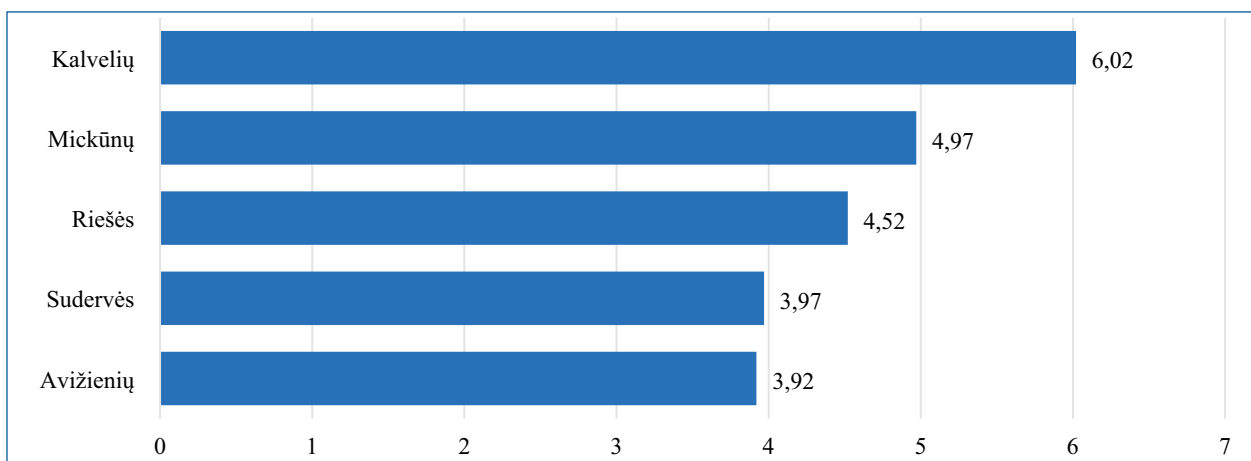
Respondentų pasitenkinimo kultūros paslaugomis Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje vertinimų pasiskirstymas pateiktas 43 pav.

43 pav. Respondentų pasitenkinimo kultūros paslaugomis Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje vertinimų pasiskirstymas

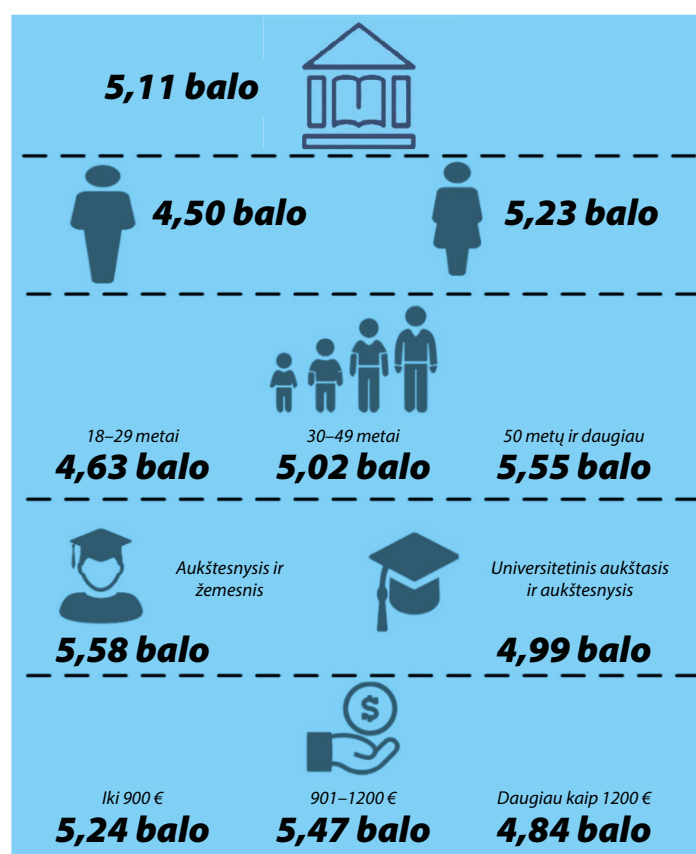
Didžiausia respondentų dalis (21,5 proc.) savo pasitenkinimą kultūros paslaugomis Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje įvertino kaip vidutinį (5 balai). Savo pasitenkinimą 9 balais įvertino mažiausia tyrimo dalyvių dalis (4,9 proc.). Labai patenkinti (10 balų) kultūros paslaugomis Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje yra 4,6 proc. respondentų. Tuo tarpu mažiausią (1 balą) pasitenkinimo kultūros paslaugomis nurodė 9,7 proc. tyrime dalyvavusių respondentų. Įvertinus bendrą pasitenkinimo kultūros paslaugomis lygį, nustatyta, kad respondentų pasitenkinimo kultūros paslaugomis Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje vertinimų vidurkis yra 5,11 balo.

Kaip rodo Vilniaus rajono priemiestinių ir nuo Vilniaus miesto nutolusių seniūnijų pasitenkinimo kultūros paslaugomis vertinimo rezultatai, labiausiai patenkinti kultūros paslaugoms yra Kalvelių seniūnijos respondentai, mažiausiai – Avižienių seniūnijos respondentai. Tikėtina, kad pasitenkinimą kultūros paslaugomis sąlygoja atstumas nuo Vilniaus miesto, kuriame yra didelė kultūros paslaugų pasiūla, paslaugos pasižymi aukšta kokybe.

44 pav. Pasitenkinimo kultūros paslaugomis Vilniaus rajono vertinimas priemiestinėse ir nuo Vilniaus miesto nutolusiose seniūnijose

Pasitenkinimo kultūros paslaugomis Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje vertinimo vidurkiai pagal respondentų socialinę-demografinę charakteristiką pateikti 45 pav.

45 pav. Pasitenkinimo kultūros paslaugomis vertinimo vidurkiai pagal respondentų socialines-demografinę charakteristiką

Nustatyta, kad moterys yra labiau nei vyrai patenkinamos kultūros paslaugomis Vilniaus rajone. Moterų pasitenkinimo kultūros paslaugomis vidurkis yra 5,23 balo, o vyrų – 4,50 balo. Nustatyta, kad vyresnių nei 50 metų amžiaus respondentų pasitenkinimas kultūros paslaugomis (5,55 balo) yra didesnis nei 30-40 metų amžiaus (5,23 balo) ir 18-29 metų amžiaus (4,63 balo) respondentų. Taip pat nustatyta, kad universitetinį

aukštąjį ir aukštesnįjį išsilavinimą turintys respondentai yra mažiau patenkinti Vilniaus rajono kultūros paslaugomis (4,99 balo) nei aukštesnįjį ir žemesnį išsilavinimą turintys respondentai (5,58 balo). Aukštesnes nei 1200 EUR pajamas gaunantys respondentai mažiau patenkinti Vilniaus rajono kultūros paslaugomis (4,84 balo) nei 901-1200 EUR per mėnesį gaunantys respondentai (5,47 balo) ir mažiau nei 900 EUR per mėnesį gaunantys respondentai (5,24 balo).

Apibendrinant galima padaryti išvadą, kad respondentai yra labiau nepatenkinti nei patenkinti kultūros paslaugomis, kurios teikiamos Vilniaus rajone. Moterys yra labiau nei vyrai patenkintos Vilniaus rajono kultūros paslaugomis. Taip pat vyresnio nei 50 metų amžiaus respondentai tokiomis paslaugomis labiau patenkinti nei jaunesnio amžiaus respondentai. Respondentai, kurių pajamos yra daugiau nei 1200 EUR per mėnesį, labiau patenkinti kultūros paslaugomis, kurios teikiamos Vilniaus savivaldybės teritorijoje, nei mažesnes pajamas gaunantys respondentai. Aukštesnįjį ir žemesnį išsilavinimą turintys respondentai yra labiau patenkinti kultūros paslaugomis Vilniaus rajone, nei universitetinį aukštąjį ar aukštesnįjį išsilavinimą turintys respondentai.

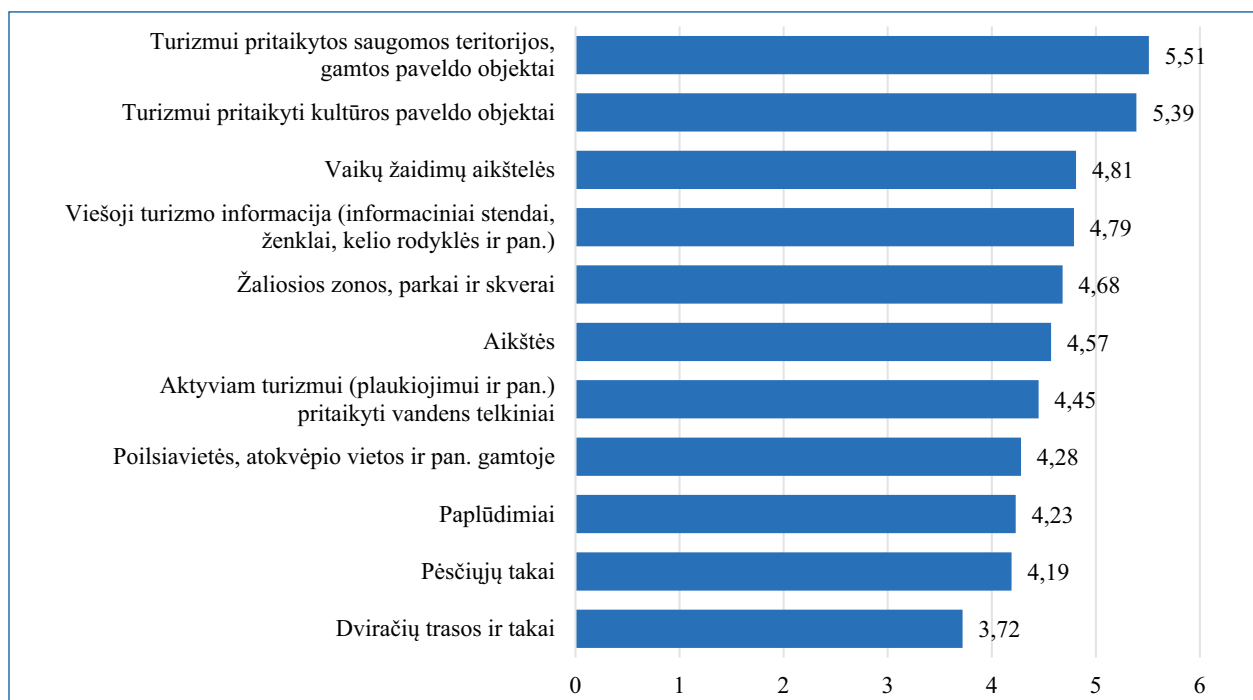
Apibendrinant galima teigti, kad kultūros paslaugų kokybė yra labiau patenkintos vyresnės nei 50 metų moterys, turinčios santykinai aukštesnį išsilavinimą ir gaunančios santykinai vidutines pajamas.

Tyrimo dalyvių buvo paprašyta pateikti pasiūlymus kultūros paslaugų gerinimui Vilniaus rajono savivaldybėje. Tarp pateiktų atsakymų daugiausiai buvo pasiūlymų bei pageidavimų organizuoti daugiau renginių bei švenčių lietuvių kalba (56 pasiūlymai), gerinti informacijos apie kultūros renginius pateikimą, komunikavimo kanalų įvairovę (52 pasiūlymai). 38 respondentai pateikė siūlymus gerinti organizuojamų renginių kokybę, suteikti jiems daugiau profesionalumo, patrauklumo ir šiuolaikiškumo. Pateikti 25 siūlymai plėtoti kultūros įstaigų infrastruktūrą, įrengiant ar rekonstruojant naujas kultūrines erdves ar įstaigas. Beveik tiek pat – 24 pasiūlymai, susiję su bendruomeninės veiklos plėtra kultūros sityje, rodant daugiau iniciatyvos organizuojant šventes bei renginius. Tarp kitų pasiūlymų pažymėtinos iniciatyvos į kultūrinį gyvenimą įtraukti daugiau jaunimo, suteikti jiems saviraiškos ir savirealizacijos galimybes.

2.5. Turizmo ir rekreacijos srities vertinimas

Respondentų buvo paprašyta įvertinti turizmo ir rekreacijos objektų bei infrastruktūros būklę Vilniaus rajono savivaldybėje.

Turizmo ir rekreacijos objektų bei infrastruktūros būklės Vilniaus rajono savivaldybėje vertinimų vidurkiai pateikti 46 pav.

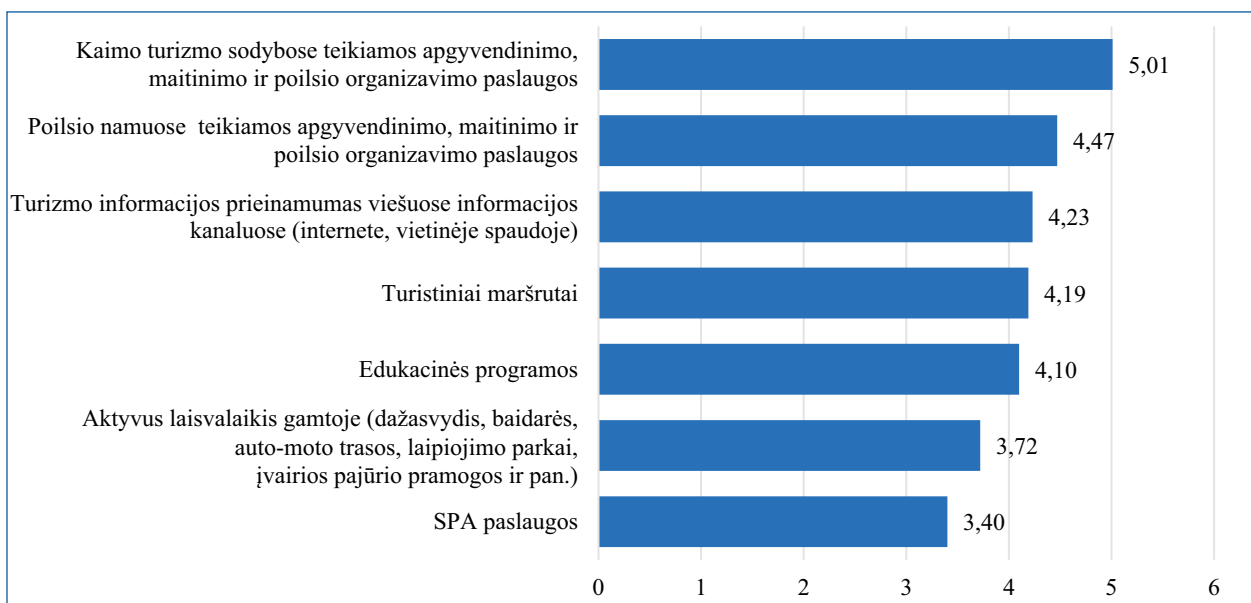
46 pav. Turizmo ir rekreacijos objektų bei infrastruktūros būklės Vilniaus rajono savivaldybėje vertinimų vidurkiai

Geriausiai respondentai įvertino turizmui pritaikytų saugomų teritorijų, gamtos paveldo objektų būklę (5,51 balo). Taip pat pakankamai aukštai respondentai įvertino turizmui pritaikytų paveldo objektų (5,39 balo), vaikų žaidimų aikštelių (4,81 balo), viešosios turizmo informacijos (4,79 balo), žaliųjų zonų, parkų ir skverų (4,69 balo) būklę. Žemiausiai respondentai įvertino dviračių trasų ir takų Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje būklę (3,72 balo). Taip pat gana žemai įvertinta pėsčiųjų takų (4,19 balo) bei paplūdimių (4,23 balo) būklė. Net 235 asmenys arba 28 proc. visų respondentų pažymėjo, kad pėsčiųjų takų būklė labai bloga, o 235 arba 34,2 proc. visų apklausos dalyvių labai blogai įvertino dviračių trasas ir takus. Poilsiavietes, atokvėpio vietas ir pan. gamtoje labai blogai įvertino 21,6 proc. visų respondentų.

Apibendrinant galima padaryti išvadą, kad, respondentų vertinimais, Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje geros būklės yra tokie turizmo ir rekreacijos objektai, kaip turizmui pritaikytos saugomos teritorijos, gamtos paveldo objektai, kultūros paveldo objektai, vaikų žaidimų aikštelės, viešojo turizmo informacijos objektai, žaliosios zonos, parkai ir skverai. Kaip nepakankamai geros būklės respondentai įvardino tokius Vilniaus rajono savivaldybės teritorijos turizmo ir rekreacijos objektus, kaip dviračių trasos ir takai, pėsčiųjų takai, paplūdimiai. Respondentų vertinimu, šiuos turizmo ir rekreacijos objektus reikia tobulinti.

Tyrimu siekta išsiaiškinti ir turizmo bei rekreacijos paslaugų pakankamumą Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje.

Turizmo ir rekreacijos paslaugų pakankamumo Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje vertinimų vidurkiai pateikti 47 pav.

47 pav. Turizmo ir rekreacijos paslaugų pakankamumo Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje vertinimų vidurkiai

Remiantis respondentų vertinimais, Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje pakanka:: kaimo turizmo sodybose teikiamų apgyvendinimo, maitinimo ir poilsio organizavimo paslaugų (5,01 balo), poilsio namuose teikiamų apgyvendinimo, maitinimo ir poilsio organizavimo paslaugų (4,47 balo), turizmo informacijos prieinamumo viešuose informacijos kanaluose (4,23 balai). Tuo tarpu mažiausiai, respondentų nuomone, Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje pakanka tokių turizmo ir rekreacijos paslaugų, kaip SPA paslaugų (3,40 balo), aktyvaus laisvalaikio gamtoje paslaugų (3,72 balo) bei edukacinių programų (4,10 balo).

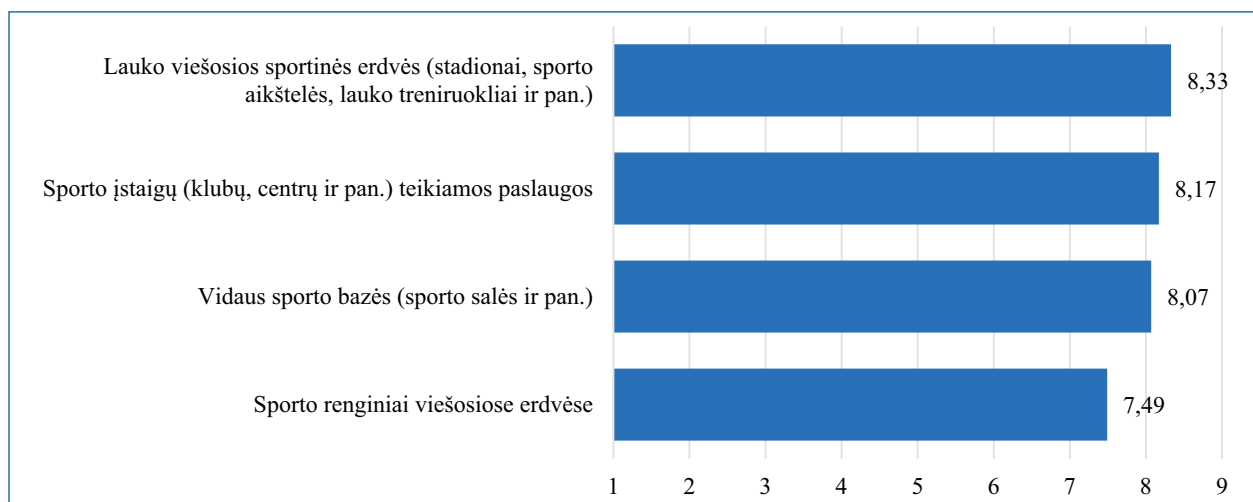
Svarbu pažymėti tai, kad vertinant turizmo ir rekreacijos paslaugų pakankamumą Vilniaus rajone daugelyje sričių buvo pažymėtas itin didelis jų trūkumas. Vertindami turizmo informacijos prieinamumą viešuose informacijos kanaluose net 196 respondentai (23,4 proc. visų tyrimo dalyvių) nurodė, kad jos labai trūksta. 22,9 proc. respondentų nurodė, kad labai trūksta turizmo maršrutų, 24 proc. – edukacinių programų. Net 31 proc. visų respondentų nurodė, kad labai trūksta SPA paslaugų, 30,1 proc. – aktyvaus poilsio laisvalaikio gamtoje (dažasvydis, baidarės, auto-moto trasos, laipiojimo parkai ir pan.) paslaugų. Tai didele dalimi lėmė turizmo ir rekreacijos paslaugų pakankamumo vertinimo vidurkius.

Respondentai pateikė savo pasiūlymus dėl turizmo ir rekreacijos paslaugų gerinimo Vilniaus rajono savivaldybėje. Tarp pateiktų pasiūlymų buvo net 95 emocinio pobūdžio vertinimai. Pagrindiniai siūlymai siejami su dviračių ir pėsčiųjų takų plėtra (39 pasiūlymai), pakrančių sutvarkymu ir maudymosi vietų išrenkimu bei priežiūra, tvarkos jose palaikymu (17 pasiūlymų). Siūloma taip pat įrengti įvairius parkus bei atrakcionus, sutvarkyti esamus lankomus objektus (piliakalnius, saugomas teritorijas ir pan.), plačiau skleisti informaciją apie turizmo ir rekreacijos galimybes Vilniaus rajone.

2.6. Laisvalaikio ir sporto paslaugų vertinimas

Tyrimu siekta nustatyti laisvalaikio ir sporto infrastruktūros bei paslaugų, teikiamų Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje, svarbą.

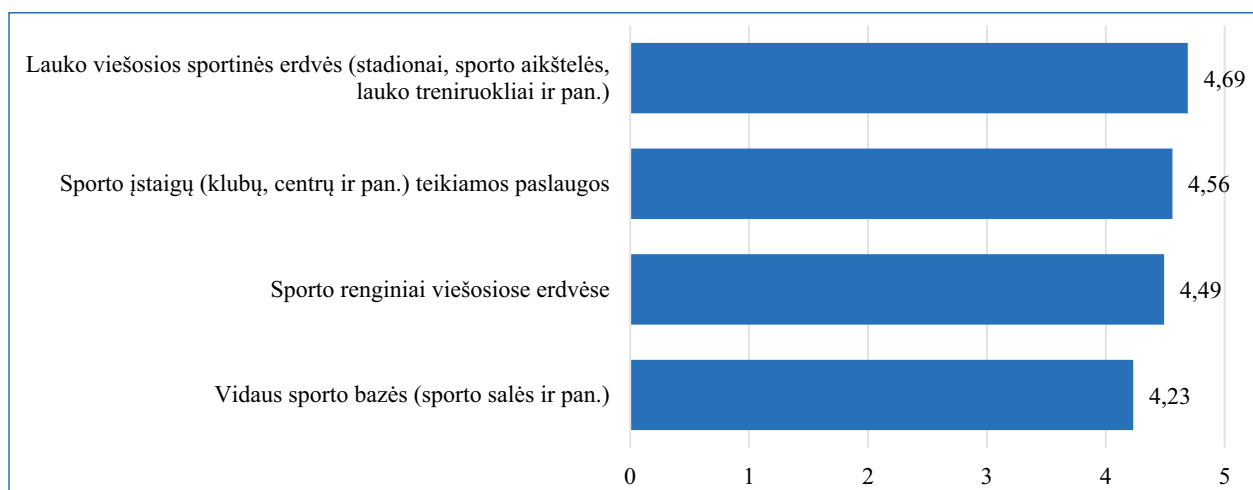
Laisvalaikio ir sporto infrastruktūros bei paslaugų, teikiamų Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje, svarbos vertinimų vidurkiai pateikti 48 pav.

48 pav. Laisvalaikio ir sporto infrastruktūros bei paslaugų, teikiamų Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje, svarbos vertinimų vidurkiai

Kaip svarbiausias laisvalaikio ir sporto infrastruktūros bei paslaugas, teikiamas Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje, respondentai vertino lauko viešąsias sportines erdves (8,33 balo), sporto įstaigų (centrų, klubų ir pan.) paslaugas (8,17 balo) ir vidaus sporto bazes (8,07 balo). Tuo tarpu kaip mažiau svarbius respondentai vertino sporto renginius viešosiose erdvėse (7,49 balo).

Respondentų buvo paprašyta įvertinti laisvalaikio ir sporto infrastruktūros bei paslaugų, teikiamų Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje, kokybę. Laisvalaikio ir sporto infrastruktūros bei paslaugų, teikiamų Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje, kokybės vertinimų vidurkiai pateikti 49 pav.

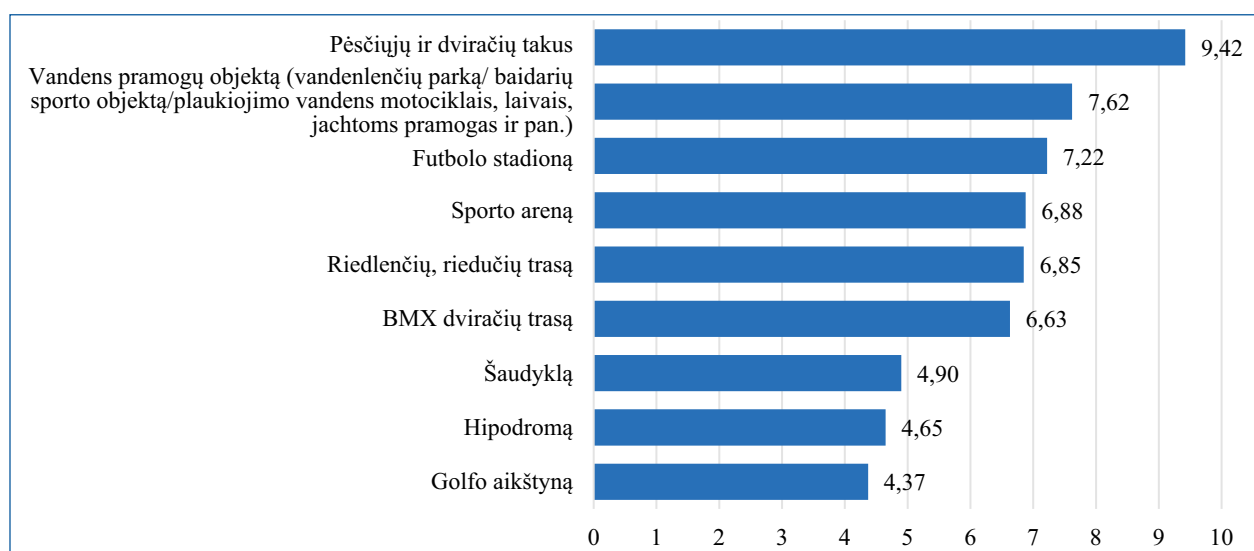
49 pav. Laisvalaikio ir sporto infrastruktūros bei paslaugų, teikiamų Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje, kokybės vertinimų vidurkiai

Geriausiai respondentai įvertino lauko viešųjų sportinių erdvių kokybę (4,69 balo). Taip pat gerai įvertinta ir sporto įstaigų teikiamų paslaugų kokybė (4,56 balo). Žemiausiai įvertinta vidaus sporto bazių kokybė (4,23 balo).

Pažymėtina, kad vertindami laisvalaikio ir sporto infrastruktūrą bei paslaugas, daugiau kaip ketvirtadalis visų respondentų nurodė, kad jie neturi vertinimo ar ši paslauga jiems neaktuali. Santykinai mažai respondentų (iki 5 proc.) pažymėjo, kad laisvalaikio ir sporto infrastruktūros bei paslaugų, teikiamų Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje, kokybė yra labai aukšta, kai tuo tarpu šių paslaugų kokybę pagal nurodytas sritis kaip labai blogą pažymėjo kiekvienu atveju virš 15 proc. visų respondentų.

Atliekant tyrimą respondentų paprašyta nurodyti aktyvaus poilsio ir sporto objektus, kuriuos būtų tikslinga įrengti Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje.

Aktyvaus poilsio ir sporto objektų, reikalingų įrengti Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje, vertinimų vidurkiai pateikti 50 pav.

50 pav. Aktyvaus poilsio ir sporto objektų, reikalingų įrengti Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje, vertinimų vidurkiai

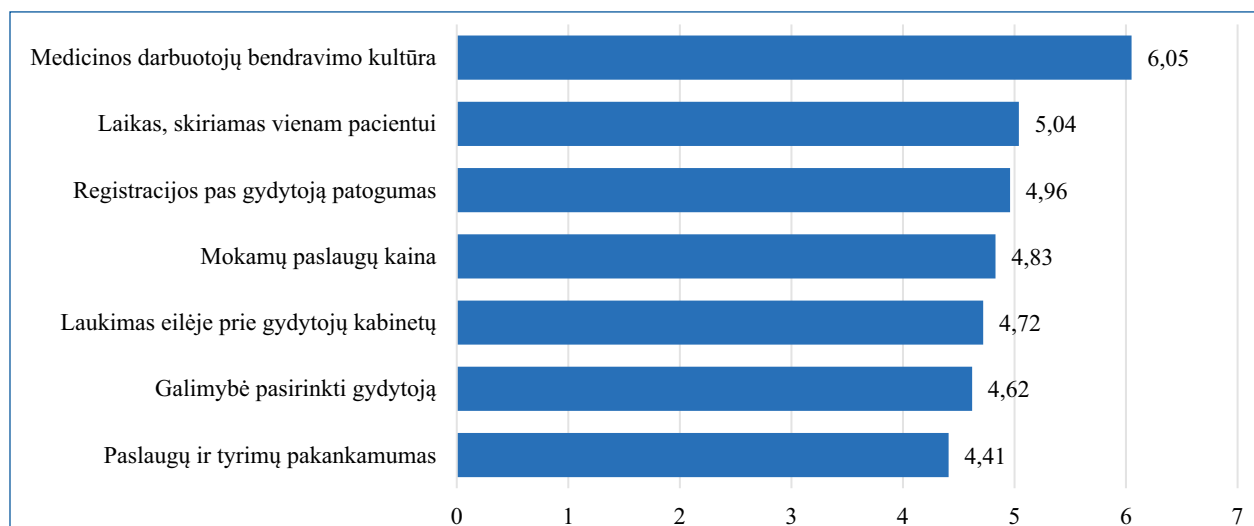
Respondentai poreikį pėsčiųjų ir dviračių takams Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje įrengti įvertino 9,42 balo, vandens pramogų objektams – 7,62 balo, futbolo stadionui – 7,22 balo, sporto arenai – 6,88 balo. Mažiausias poreikis, respondentų nuomone, yra golfo aikštynui (4,37 balo), hipodromui (4,65 balo) bei šaudyklai (4,90 balo).

Teikiant pasiūlymus aktyvaus poilsio ir sporto paslaugų gerinimui Vilniaus rajono savivaldybėje, daugiausiai pasiūlymų buvo susijusių su dviračių ir pėsčiųjų takų plėtra (74 pasiūlymai). Siekiant gerinti aktyvaus poilsio ir sporto paslaugas rajone, pateikta 30 pasiūlymų statyti baseiną (pagrindinės siūlomos vietos Nemenčinė, Rudamina). 27 pasiūlymai susiję su lauko treniruoklių įrengimu įvairiose rajono teritorijose, sporto aikštelių atnaujinimu bei plėtra.

2.7. Sveikatos priežiūros paslaugų vertinimas

Respondentų buvo paprašyta įvertinti sveikatos paslaugas teikiančių institucijų ar organizacijų darbą ir jų teikiamas paslaugas Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje.

Sveikatos paslaugas teikiančių institucijų ar organizacijų darbo ir jų teikiamų paslaugų Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje vertinimų vidurkiai pateikti 51 pav.

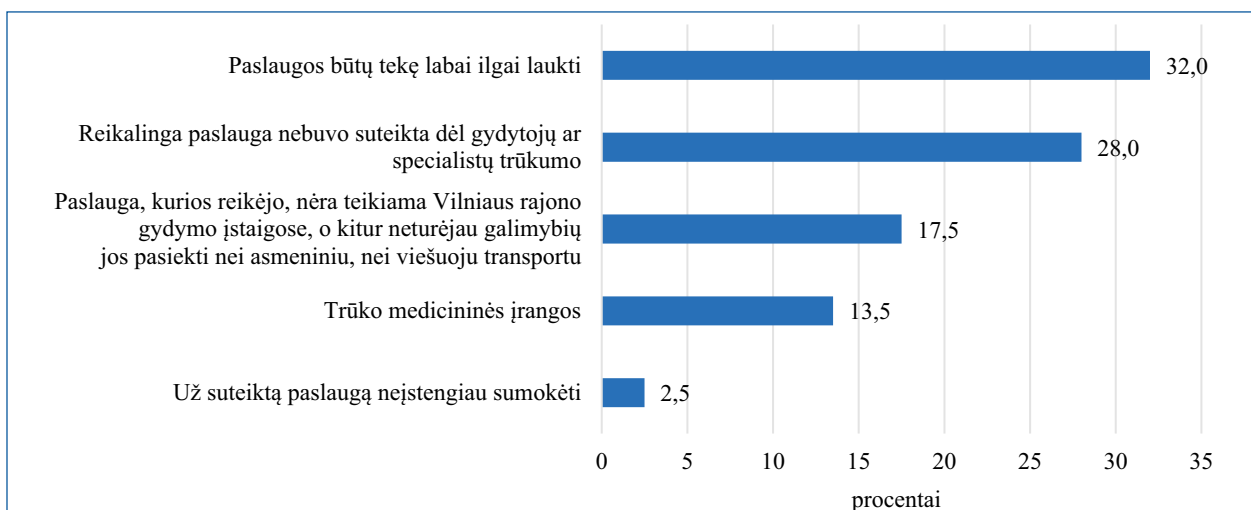

51 pav. Sveikatos paslaugas teikiančių institucijų ar organizacijų darbo ir jų teikiamų paslaugų Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje vertinimų vidurkiai.

Vertindami sveikatos paslaugas teikiančių institucijų ar organizacijų darbą ir jų teikiamas paslaugas Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje, respondentai geriausiai įvertino medicinos darbuotojų kultūrą (6,05 balo). Laiką, skiriamą vienam pacientui, respondentai įvertino 5,04 balais, o registracijos pas gydytoją patogumą – 4,96 balo. Žemiausiai respondentai įvertino paslaugų ir tyrimų pakankumą (4,41 balo), galimybę pasirinkti gydytoją (4,62 balo), laukimą eilėje prie gydytojų kabinetų (4,72 balo).

Svarbu pažymėti tai, kad vertinant sveikatos paslaugas teikiančių institucijų ir organizacijų darbą, didelė dalis respondentų pažymėjo, kad jie nežino šios paslaugos arba ši paslauga jiems nėra aktuali. Pagal kiekvieną vertinimo sritį tokių asmenų buvo beveik trečdalis. Įdomu pažymėti, kad tokiose vertinimo srityse, kaip registracijos pas gydytojus patogumas, laukimas eilėje prie gydytojų kabinetų, paslaugų ir tyrimų pakankamumas, galimybė pasirinkti gydytoją, respondentų, suteikusių vertinimą „labai blogai“, buvo apie 18 proc., t.y. beveik penktadalis visų respondentų.

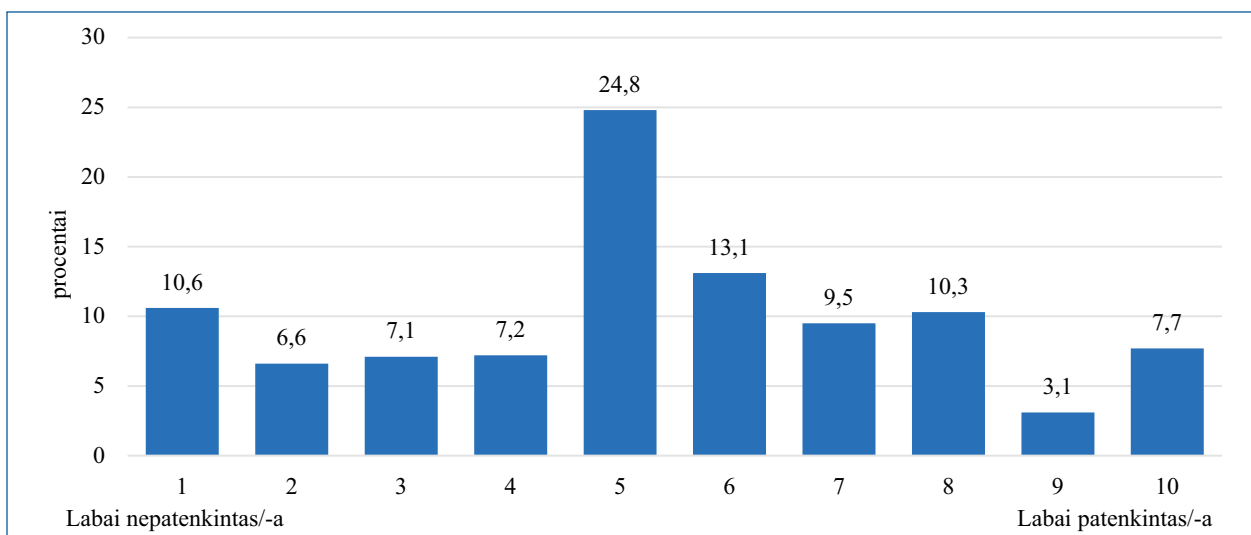
Tyrimo metu buvo siekta nustatyti pagrindines priežastis, dėl kurių respondentams ar jų šeimos nariams nebuvo suteiktos sveikatos paslaugos jų prireikus. Pagrindinių priežasčių, dėl kurių respondentams ar jų šeimos nariams nebuvo suteiktos sveikatos paslaugos jų prireikus, vertinimai pateikti 52 pav.

52 pav. Pagrindinių priežasčių, dėl kurių respondentams ar jų šeimos nariams nebuvo suteiktos sveikatos paslaugos jų prireikus, vertinimai

Didžiausia respondentų dalis (32,0 proc.) nurodė, kad pagrindinė priežastis, dėl kurios jiems ar jų šeimos nariams nebuvo suteiktos sveikatos paslaugos jų prireikus, yra ilgas paslaugos laukimo laikas. Kad paslauga nebuvo suteikta, nes trūko gydytojų ar specialistų, nurodė 28,0 proc. respondentų, o dėl to, kad tokio pobūdžio paslauga Vilniaus rajone nėra teikiama, o iki kitos paslaugų teikimo vietos nebuvo galimybių nusigauti – 17,5 proc. Mažiausia respondentų dalis (2,5 proc.) nurodė, kad pagrindinė priežastis, dėl kurios jiems ar jų šeimos nariams nebuvo suteiktos sveikatos paslaugos jų prireikus, buvo jų negalėjimas susimokėti už paslaugą.

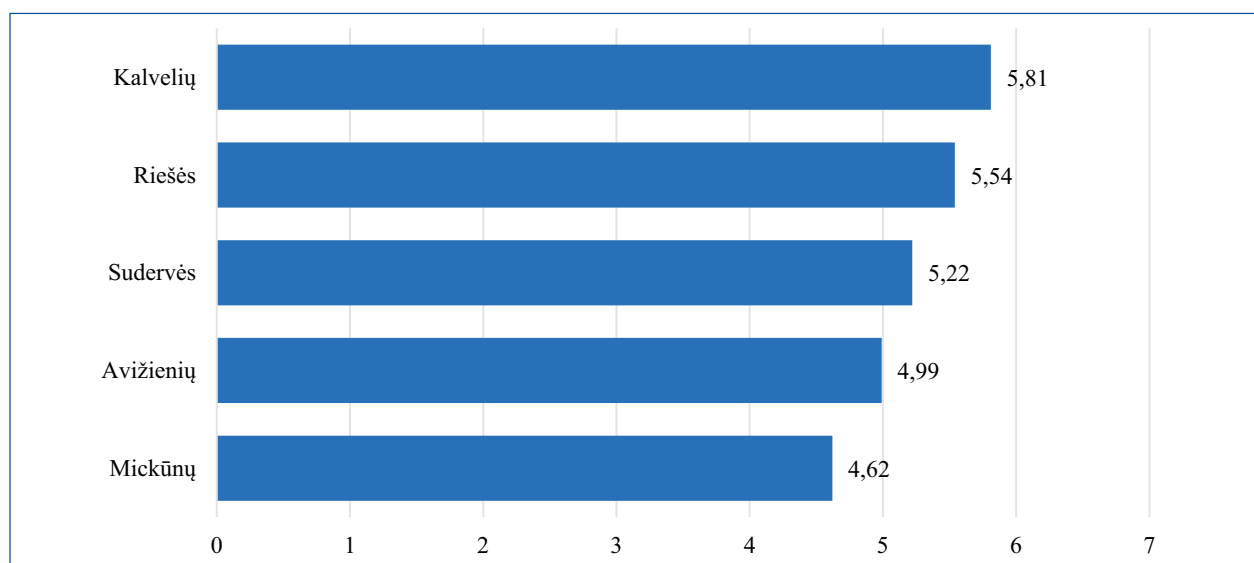
Respondentų buvo paprašyta įvertinti jų pasitekinimo sveikatos priežiūros paslaugų kokybe ir prieinamumu Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje lygi. Pasitenkinimas buvo vertinamas 10 balų skalėje nuo 1 balo („labai nepatenkintas“) iki 10 balų („labai patenkintas“). Respondentų pasitenkinimo sveikatos priežiūros paslaugų kokybe ir prieinamumu Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje vertinimų pasiskirstymas pateiktas 53 pav.

53 pav. Respondentų pasitekinimo sveikatos priežiūros paslaugų kokybe ir prieinamumu Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje vertinimų pasiskirstymas

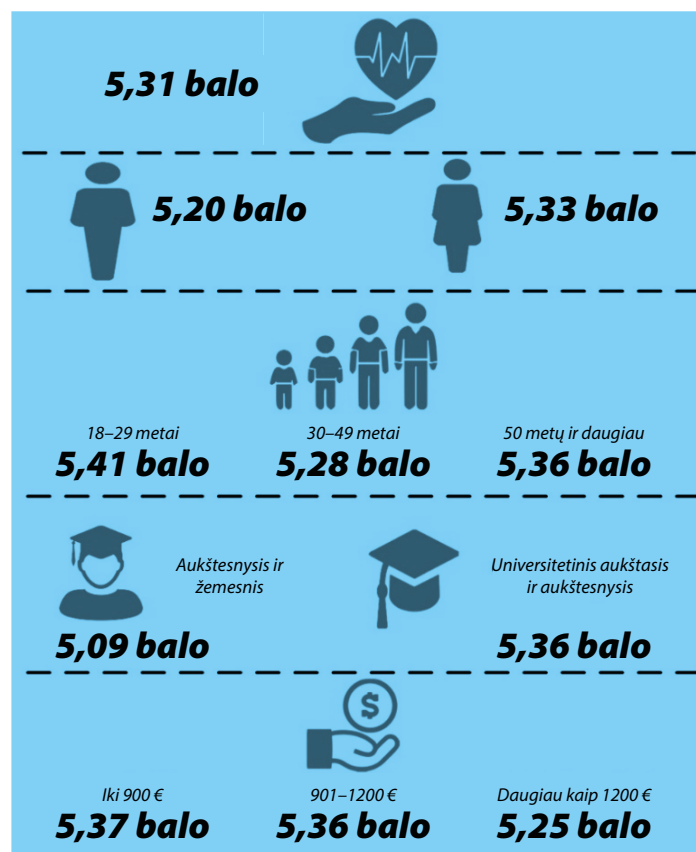
Didžiausia respondentų dalis (24,8 proc.) savo pasitenkinimą sveikatos priežiūros paslaugų kokybe ir prieinamumu Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje įvertino kaip vidutinį (5 balai). Tuo tarpu mažiausia tyrimo dalyvių dalis (3,1 proc.) savo pasitenkinimą įvertino 9 balais. Labai patenkinti (10 balų) sveikatos priežiūros paslaugų kokybe ir prieinamumu Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje yra 7,7 proc. respondentų. Tuo tarpu labai nepatenkinti (1 balas) – 10,6 proc. tyrime dalyvavusių respondentų. Apskaičiuota, kad respondentų pasitenkinimo sveikatos priežiūros paslaugų kokybe ir prieinamumu Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje vertinimų vidurkis yra 5,31 balo.

Analizuojant pasitenkinimo sveikatos priežiūros paslaugų kokybe ir prieinamumu, mažiausiai šiomis paslaugomis yra patenkinti Mickūnų ir Avižienių, t.y. priemiestinių seniūnijų respondentai. Labiausiai patenkinti šiomis paslaugomis yra Kalvelių seniūnijos gyventojai, santykinai aukštai sveikatos priežiūros paslaugas ir jų prieinamumą vertina ir Sudervės gyventojai.

54 pav. Pasitenkinimo sveikatos priežiūros paslaugų kokybe ir prieinamumu vertinimas priemiestinėse ir nuo Vilniaus miesto nutolusiose seniūnijose

Pasitenkinimo sveikatos priežiūros paslaugų kokybe ir prieinamumu Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje vertinimo vidurkiai pagal respondentų socialines-demografines charakteristikas pateikti 55 pav.

55 pav. Pasitenkinimo sveikatos priežiūros paslaugų kokybe ir prieinamumu Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje vertinimo vidurkiai pagal respondentų socialines-demografines charakteristikas

Nustatyta, kad moterys labiau nei vyrai yra patenktos sveikatos priežiūros paslaugų kokybe ir prieinamumu Vilniaus rajone. Moterų pasitenkinimo sveikatos priežiūros paslaugų kokybe ir prieinamumu vidurkis yra 5,33 balo, o vyrų – 5,20 balo. Nustatyta, kad vyresnių nei 18–29 metų amžiaus respondentų pasitenkinimas sveikatos priežiūros paslaugų kokybe ir prieinamumu (5,41 balo) yra didesnis nei 30–40 metų amžiaus (5,28 balo) ir 50 metų amžiaus bei vyresnių (5,36 balo) respondentų. Taip pat nustatyta, kad universitetinį aukštąjį ir aukštesnįjį išsilavinimą turintys respondentai yra labiau patenkinti Vilniaus rajono sveikatos priežiūros paslaugų kokybe ir prieinamumu (5,36 balo), nei aukštesnįjį ir žemesnį išsilavinimą turintys respondentai (5,09 balo). Aukštesnes nei 1200 EUR pajamas gaunantys respondentai mažiau patenkinti Vilniaus rajono sveikatos priežiūros paslaugų kokybe ir prieinamumu (5,25 balo) nei 901–1200 EUR per mėnesį gaunantys respondentai (5,36 balo) ir mažiau nei 900 EUR per mėnesį gaunantys respondentai (5,37 balo).

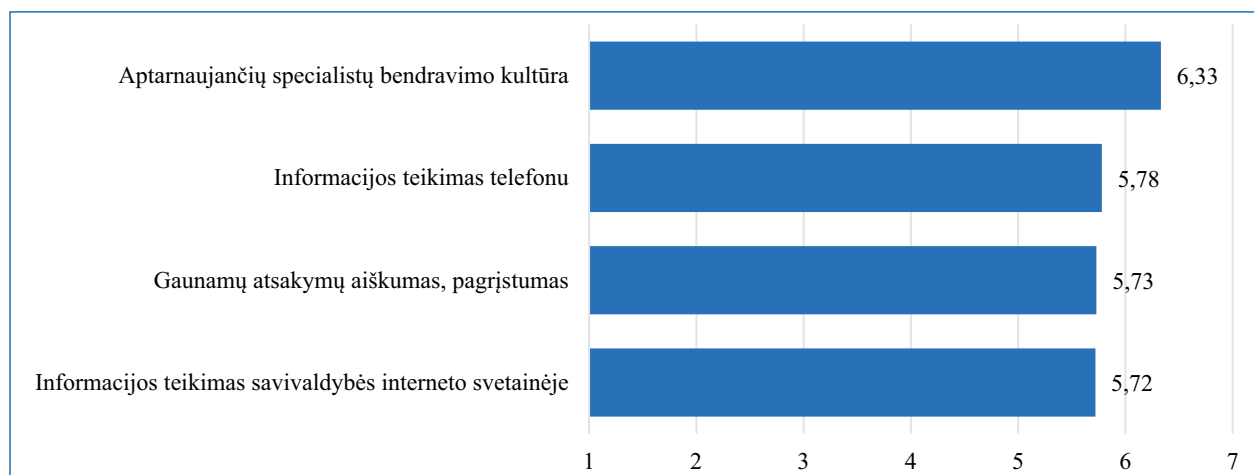
Apibendrinus galima teigti, kad sveikatos priežiūros paslaugų kokybe yra labiau patenkintos moterys, turinčios santykinai aukštesnį išsilavinimą ir gaunančios santykinai vidutines pajamas.

Pagrindiniai pasiūlymai (37) sveikatos paslaugų prieinamumo ir kokybės Vilniaus rajone gerinimo srityje siejami su registracijos pas gydytojus tobulinimui, įstaigų darbo laiko pritaikymu prie pacientų poreikių, eilių pas gydytojus mažinimu. Pateikti 26 pasiūlymai dėl didesnio prieinamumo prie šeimos gydytojų, odontologų, fizinės terapijos specialistų teikiamų paslaugų. Dalies respondentų (14) pasiūlymai susiję su gydymo įstaigų teikiamų paslaugų kokybės gerinimu, geresniu pacientų aptarnavimu. 18 respondentų teikė siūlymus gerinti medicinos paslaugų pasiekiamumą dėl didelių atstumų ir nepakankami gerai veikiančio susisiekimo viešuoju transportu (autobusų tvarkaraščiai, maršrutai ir pan.).

2.8. Socialinių paslaugų ir paramos vertinimas

Respondentų buvo paprašyta įvertinti socialines paslaugas ir paramą teikiančių savivaldybės bei jos institucijų / organizacijų darbą Vilniaus rajono savivaldybėje.

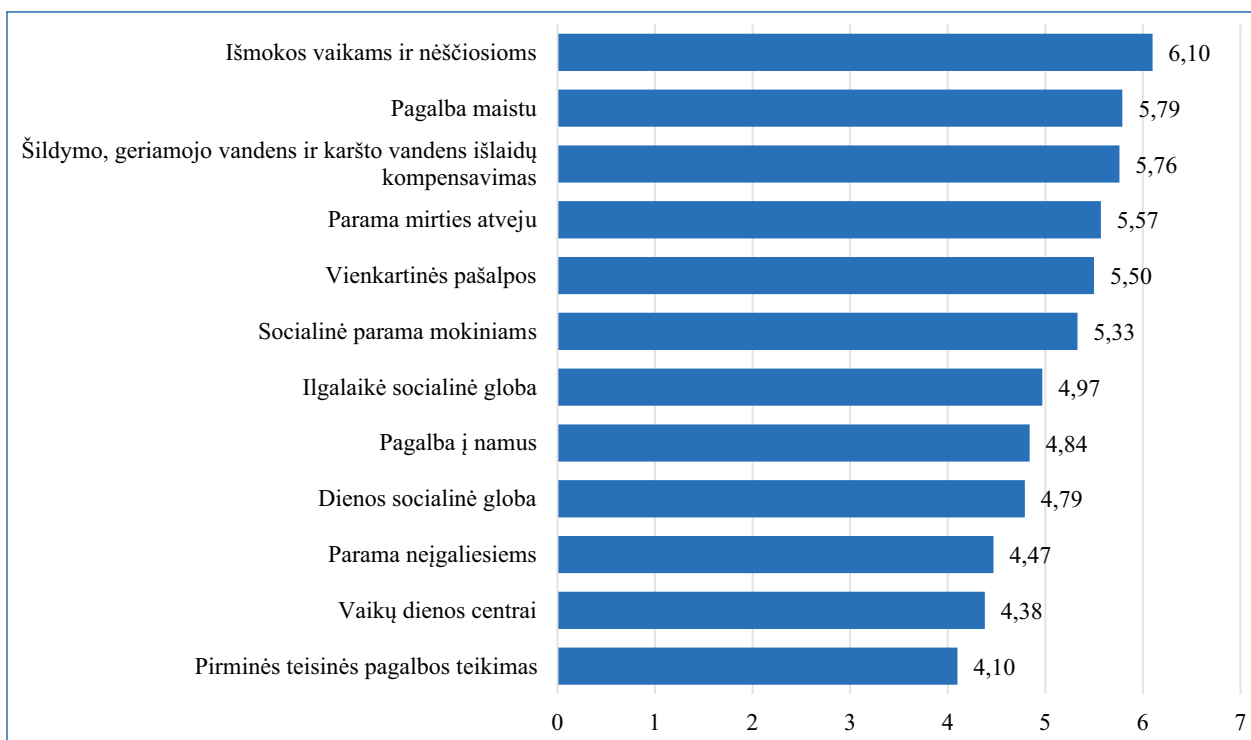
Socialines paslaugas ir paramą teikiančių savivaldybės bei jos institucijų / organizacijų darbo Vilniaus rajono savivaldybėje vertinimų vidurkiai pateikti 56 pav.

56 pav. Socialines paslaugas ir paramą teikiančių savivaldybės bei jos institucijų / organizacijų darbo Vilniaus rajono savivaldybėje vertinimų vidurkiai

Vertinant socialines paslaugas ir paramą teikiančių savivaldybės bei jos institucijų / organizacijų darbą Vilniaus rajono savivaldybėje, geriausiai buvo įvertinta aptarnaujančių specialistų bendravimo kultūra (6,33 balo). Kiek prasčiau įvertintas informacijos teikimas telefonu (5,78 balo) ir gaunamų atsakymų aiškumas ir pagrįstumas (5,73 balo). Žemiausiai respondentai įvertino informacijos teikimą savivaldybės interneto svetainėje (5,72 balo).

Tyrimu siekta išsiaiškinti socialinių paslaugų ir paramos pakankamumą Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje. Socialinių paslaugų ir paramos pakankamumo Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje vertinimų vidurkiai pateikti 57 pav.

57 pav. Socialinių paslaugų ir paramos pakankamumo Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje vertinimų vidurkiai

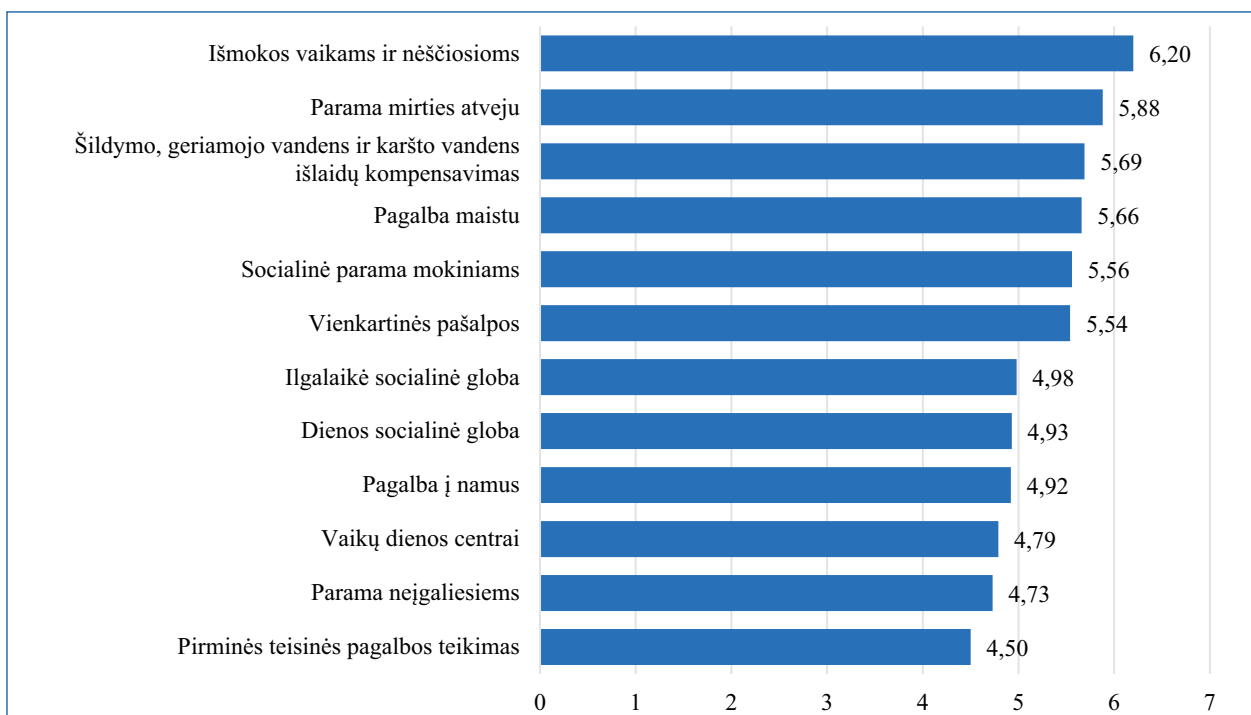
Respondentai geriausiai įvertino teikiamų išmokų vaikams ir nėščiosioms pakankamumą (6,10 balo). Pakankamumą pagalba maistu respondentai įvertino (5,79 balo), šildymo, geriamojo vandens ir karšto vandens išlaidų kompensavimą – 5,76 balo, paramą mirties atveju – 5,57 balo, vienkartinę pašalpą – 5,50 balo. Kaip mažiausiai pakankamas respondentai įvertino pirminės teisinės pagalbos teikimo (4,10 balo), vaikų dienos centrų paslaugas (4,38 balo), o taip pat paramą neįgaliesiems (4,47 balo) bei dienos socialinę globą (4,79 balo).

Socialinių paslaugų ir paramos pakankamumo vertinime didelė dalis respondentų neturėjo nuomonės, nes nežinojo paslaugos arba ji buvo jiems neaktuali. Daugiau nei pusė respondentų (57,9 proc.) nevertino balais teikiamos pagalbos maistu, dar daugiau – 61,5 proc. – neturėjo nuomonės dėl teikiamos pagalbos į namus, 62,8 proc. – dėl ilgalaikės socialinės globos, 64,3 proc. – dėl dienos socialinės globos paslaugų. Išskyrus tokias priemones kaip šildymo, geriamojo vandens ir karšto vandens išlaidų kompensavimas, o taip pat išmokos vaikams ir nėščiosioms, neturinčių nuomonės dalis tarp tyrimo dalyvių viršijo 50 proc.

Socialinių paslaugų ir paramos teikimo Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje kokybės vertinimų vidurkiai pateikti 58 pav.

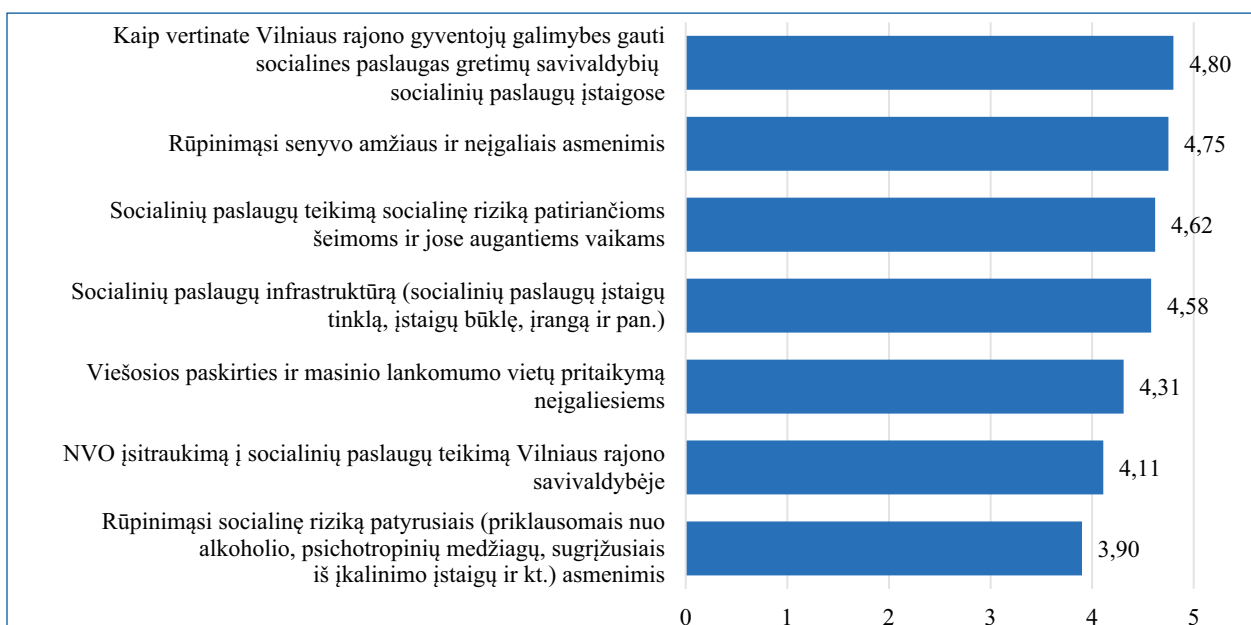
Respondentai aukščiausiai įvertino išmokų vaikams ir nėščiosioms (6,20 balo), paramos mirties atveju teikimo (5,88 balo), šildymo, geriamojo vandens ir karšto vandens išlaidų kompensavimo (5,69 balo), pagalbos maistu (5,66 balo), socialinės pagalbos mokiniams (5,56 balo) teikimo kokybę. Žemiausiai respondentai įvertino pirminės teisinės pagalbos teikimo (4,50 balo), paramos neįgaliesiems teikimo (4,73 balo), vaikų dienos centrų paslaugų (4,79 balo), pagalbos į namus teikimo (4,92 balo) kokybę.

Kaip ir socialinių paslaugų bei paramos teikimo Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje pakankamumo vertinimo atveju, didžioji dalis respondentų vertindami paslaugas neturėjo nuomonės dėl nežinojimo ar dėl vertinamų paslaugų neaktualumo.

58 pav. Socialinių paslaugų ir paramos teikimo Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje kokybės vertinimų vidurkiai

Tyrimo metu buvo siekta nustatyti konkrečių socialinių paslaugų aspektus ir socialinių problemų sprendimą Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje. Konkrečių socialinių paslaugų aspektų ir socialinių problemų sprendimo Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje vertinimų vidurkiai pateikti 59 pav.

59 pav. Konkrečių socialinių paslaugų aspektų ir socialinių problemų sprendimo Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje vertinimų vidurkiai

Geriausiais respondentai įvertino Vilniaus rajono gyventojų galimybes gauti socialines paslaugas gretimų savivaldybių socialinių paslaugų įstaigose (4,80 balo), rūpinimąsi senyvo amžiaus ir neįgaliais asmenimis

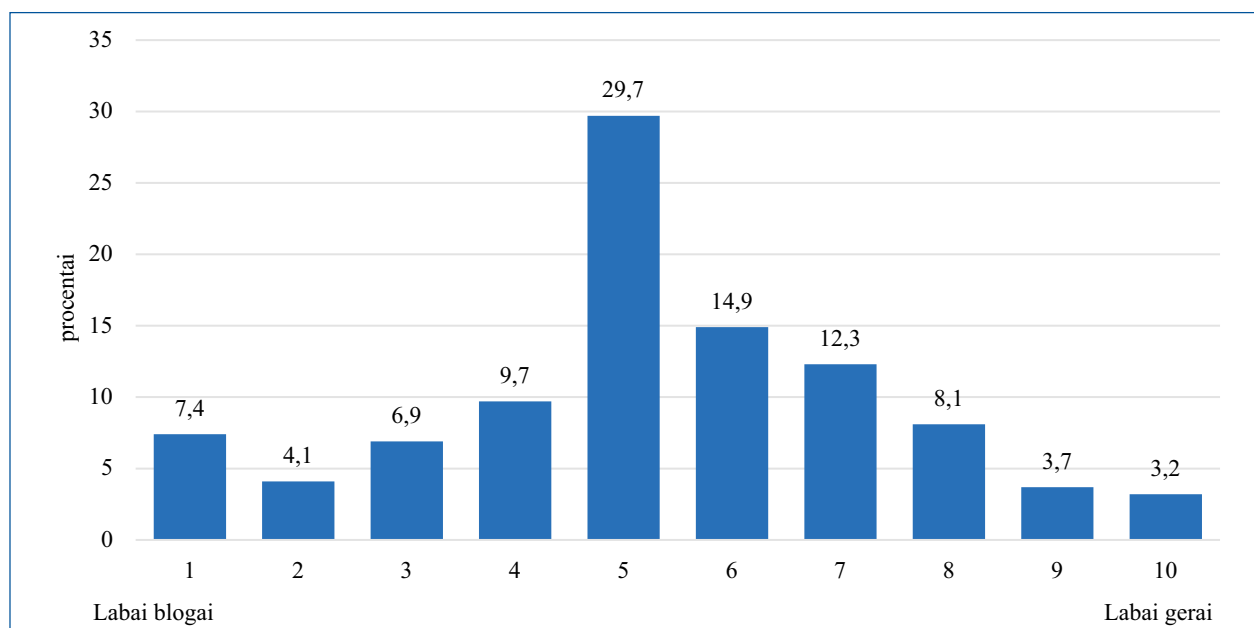
(4,75 balo), socialinių paslaugų teikimą socialinę riziką patiriančioms šeimoms ir jose augantiems vaikams (4,62 balo), socialinių paslaugų infrastruktūrą (4,58 balo). Žemiausiai respondentai įvertino rūpinimąsi socialinę riziką patyrusiais asmenimis (3,90 balo), NVO įsitraukimą į socialinių paslaugų teikimą Vilniaus rajono savivaldybėje (4,11 balo).

Kaip ir socialinių paslaugų bei paramos teikimo Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje pakankamumo vertinimo atveju, didžioji dalis respondentų, vertindami socialinių paslaugų ir paramos teikimo kokybę, neturėjo nuomonės dėl nežinojimo ar dėl vertinamų paslaugų neaktualumo. Pavyzdžiui, vertindami NVO įsitraukimą į socialinių paslaugų teikimą Vilniaus rajono savivaldybėje, nuomonės neturėjo 60 proc. visų respondentų, socialinių paslaugų teikimą socialinę riziką patiriančioms šeimoms ir jose augantiems vaikams – 57,4 proc., Vilniaus rajono gyventojų galimybes gauti socialines paslaugas gretimų savivaldybių socialinių paslaugų įstaigose – 55,3 proc. visų respondentų ir pan.

Vertinimų rezultatams darė įtakos ir tai, kad santykinai didelė dalis respondentų vertinimą „labai blogai“ (1 balas) įvertino atskirus konkrečių socialinių paslaugų aspektus ir socialinių problemų sprendimą Vilniaus rajono savivaldybėje. Pavyzdžiui, rūpinimuisi senyvo amžiaus ir neįgaliaisiais asmenimis vertinimą „labai blogai“ suteikė 100 respondentų, kas sudaro 11,9 proc. visų tyrime dalyvavusių respondentų. Atsižvelgus į tai, kad beveik pusė (401 arba 47,9 proc.) respondentų neturėjo nuomonės dėl šios paslaugos, vertinimą „labai blogai“ suteikusių asmenų dalis sudaro 22,8 proc. vertinimus pateikusių dalyvių. Panaši situacija yra ir kitose konkrečių socialinių paslaugų ir socialinių problemų sprendimų vertinimo srityse.

Respondentų buvo paprašyta įvertinti socialines paslaugas ir paramą teikiančių įstaigų veiklą Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje, kurios buvo vertinamos 10 balų skalėje nuo 1 balo („labai blogai“) iki 10 balų („labai gerai“).

Respondentų socialines paslaugas ir paramą teikiančių įstaigų veiklos Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje vertinimų pasiskirstymas pateiktas 60 pav.

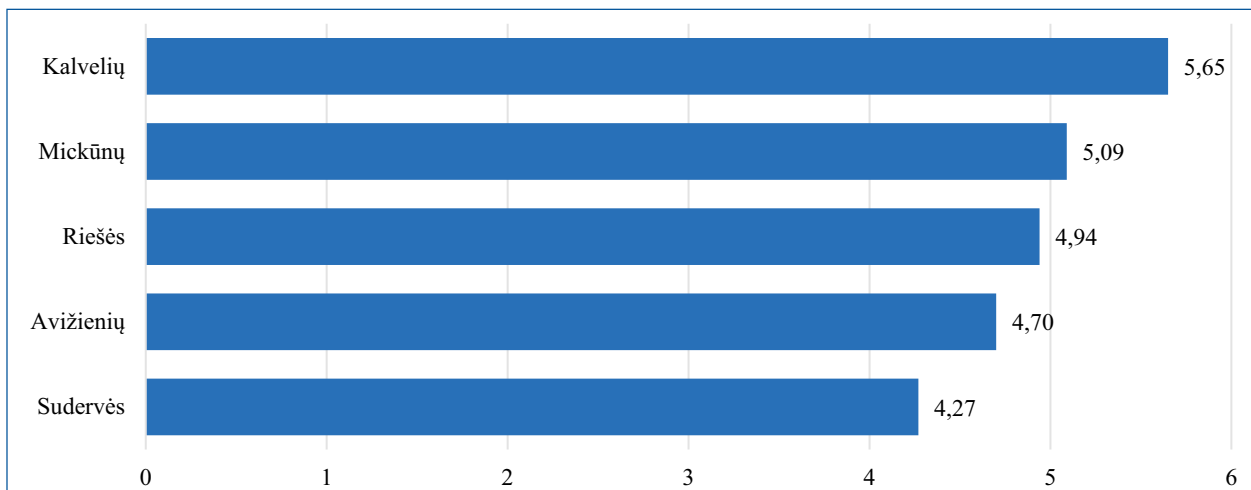

60 pav. Respondentų socialines paslaugas ir paramą teikiančių įstaigų veiklos Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje vertinimų pasiskirstymas

Didžiausia respondentų dalis (29,7 proc.) socialines paslaugas ir paramą teikiančių įstaigų veiklą Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje įvertino vidutiniškai (5 balai). Tuo tarpu mažiausia tyrimo dalyvių dalis (3,2 proc.) šių įstaigų veiklą įvertino 10 balų. Tuo tarpu labai blogai (1 balas) socialines paslaugas ir paramą teikiančių įstaigų veiklą Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje įvertino 7,4 proc. tyrime dalyva-

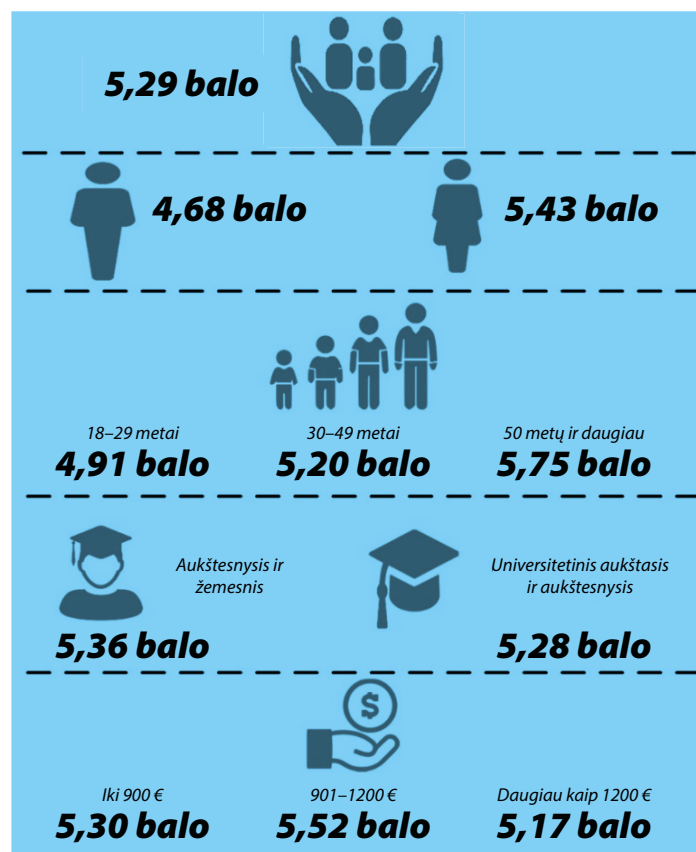
vusių respondentų. Apskaičiuota, kad respondentų pasitenkinimo sveikatos priežiūros paslaugų kokybe ir prieinamumu Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje vertinimų vidurkis yra 5,29 balo.

Analizuojant pagal nagrinėjamas seniūnijas, geriausiai socialinių paslaugų ir paramos kokybę vertina Kalvelių, prasčiausiai – Sudervės seniūnijos gyventojai. Priemiestinių seniūnijų gyventojai šių paslaugų kokybę vertina gana panašiai.

61 pav. Socialines paslaugas ir paramą teikiančių Vilniaus rajono įstaigų veiklos vertinimas priemiestinėse ir nuo Vilniaus miesto nutolusiose seniūnijose

Socialines paslaugas ir paramą teikiančių įstaigų veiklos Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje vertinimo vidurkliai pagal respondentų socialines-demografines charakteristikas pateikti 62 pav.

62 pav. Socialines paslaugas ir paramą teikiančių įstaigų veiklos Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje vertinimo vidurkiai pagal respondentų socialines-demografines charakteristikas

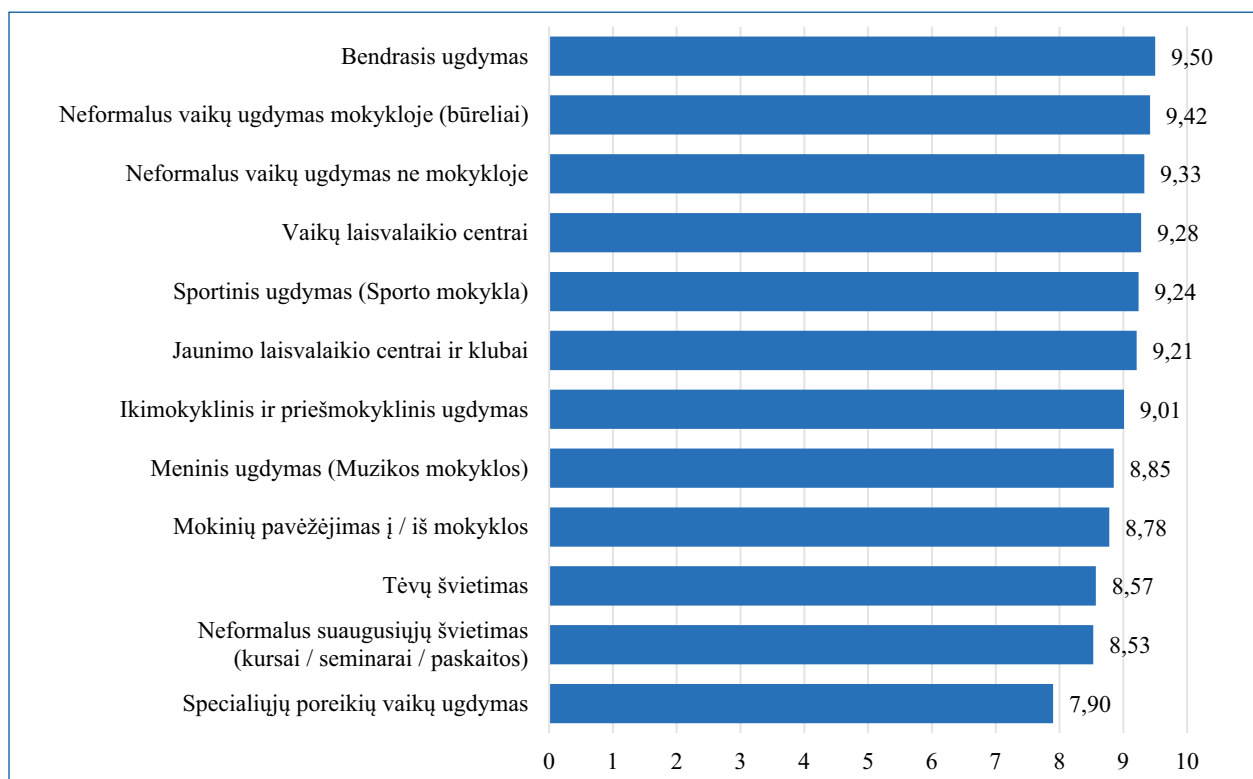
Nustatyta, kad moterys geriau nei vyrai vertina socialines paslaugas ir paramą teikiančių įstaigų veiklą: moterų socialines paslaugas ir paramą teikiančių įstaigų veiklos vertinimų vidurkis yra 5,43 balo, o vyrų – 4,68 balo. Nustatyta, kad vyresnių nei 50 metų amžiaus respondentų socialines paslaugas ir paramą teikiančių įstaigų veiklos vertinimų vidurkis (5,75 balo) yra didesnis nei 30–40 metų amžiaus (5,20 balo) ir 18–29 metų amžiaus (4,91 balo) respondentų. Taip pat nustatyta, kad universitetinį aukštąjį ir aukštesnįjį išsilavinimą turintys respondentai blogiau vertina socialines paslaugas ir paramą teikiančių įstaigų veiklą (5,28 balo) nei aukštesnįjį ir žemesnį išsilavinimą turintys respondentai (5,36 balo). Geriausiai socialines paslaugas ir paramą teikiančių įstaigų veiklą vertina 901–1200 EUR pajamų per mėnesį gaunantys respondentai (5,52 balo). Šių respondentų vertinimų vidurkis didesnis nei aukštesnes nei 1200 EUR pajamas gaunančių respondentų (5,17 balo) ir didesnis nei mažiau nei 900 EUR per mėnesį pajamų gaunančių respondentų socialines paslaugas ir paramą teikiančių įstaigų veiklos vertinimų vidurkis (5,30 balo).

Apibendrinant galima teigti, kad socialinių paslaugų kokybe yra labiau patenkintos vyresnės nei 50 metų moterys, turinčios santykinai žemesnį išsilavinimą ir gaunančios santykinai vidutines pajamas.

Iš pateiktų pasiūlymų socialinių paslaugų ir paramos teikimo gerinimui Vilniaus rajono savivaldybėje dažniausiai pasitaikantys siūlymai buvo gerinti informacijos apie teikiamas paslaugas pateikimą, daugiau ir efektyviau komunikuoti su socialinių paslaugų gavėjais. Taip pat pateikta nemažai emocinio pobūdžio vertinimų, susijusių su asmenine patirtimi siekiant socialinės paramos ar bendraujant su socialiniais darbuotojais.

2.9. Švietimo paslaugų vertinimas

Švietimo įstaigų paslaugų, teikiamų Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje, svarbos vertinimų vidurkiai pateikti 63 pav.

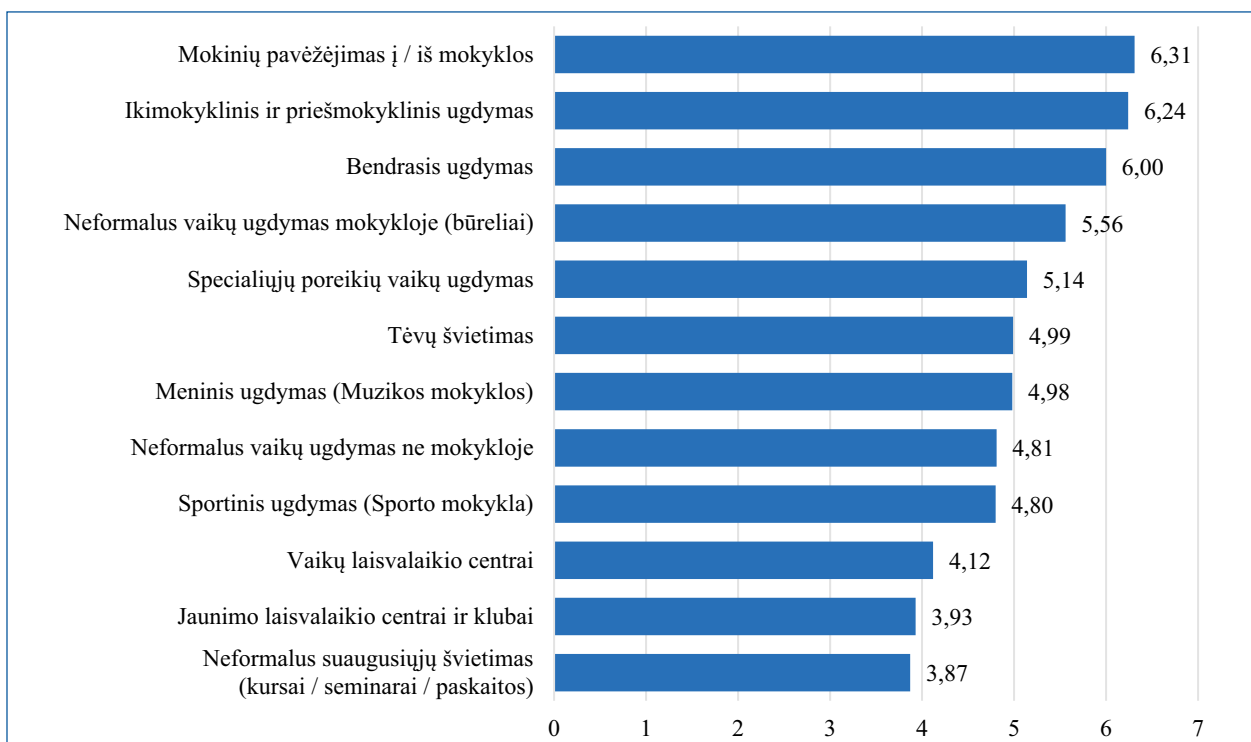

63 pav. Švietimo įstaigų paslaugų, teikiamų Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje, svarbos vertinimų vidurkiai

Aukščiausius vertinimo balus pagal svarbą respondentai suteikė bendrojo ugdymo (9,50 balo), neformaliojo vaikų ugdymo mokykloje (9,42 balo), neformalaus vaikų ugdymo ne mokykloje (9,33 balo), vaikų laisvalaikio centrų (9,28 balo), sportinio ugdymo (9,24 balo), jaunimo laisvalaikio centrų ir klubų (9,21 balo), ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo (9,01 balo) paslaugoms. Kaip mažiau svarbias respondentai įvertino specialiųjų poreikių vaikų ugdymo paslaugas (7,90 balo). Kiek svarbesnėmis respondentai laikė neformaliojo suaugusiųjų švietimo (8,53 balo), tėvų švietimo (8,57 balo) paslaugas.

Reikia pastebėti, kad respondentų, kurie neturėjo nuomonės vertinant švietimo paslaugų svarbą, dalis tarp visų tyrime dalyvavusių respondentų svyravo tarp 13,5 ir 18,1 proc. Tik specialiųjų poreikių vaikų ugdymo paslaugų atžvilgiu jų skaičius sudarė 34,8 proc.

Respondentų buvo paprašyta įvertinti švietimo įstaigų paslaugų, teikiamų Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje, kokybę. Švietimo įstaigų paslaugų, teikiamų Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje, kokybės vertinimų vidurkiai pateikti 64 pav.

64 pav. Švietimo įstaigų paslaugų, teikiamų Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje, kokybės vertinimų vidurkiai

Respondentai švietimo įstaigų paslaugų, teikiamų Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje, aukščiausią vertinimą suteikė mokinių pavėžėjimo į mokyklą ir iš jos paslaugoms – 6,31 balo, taip pat ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo (6,24 balo) paslaugoms. Bendrojo ugdymo ir neformaliojo vaikų ugdymo mokykloje paslaugos buvo įvertinto atitinkamai 6,00 ir 5,56 balo. Žemiausius vertinimus respondentai suteikė neformaliojo suaugusiųjų švietimo (3,87 balo), jaunimo ir laisvalaikio centrų bei klubų (3,93 balo), vaikų laisvalaikio centrų (4,12 balo) paslaugoms.

Pažymėtina, kad vertinant švietimo paslaugų kokybę, santykinai didelis respondentų skaičius neturėjo nuomonės teikiamų paslaugų atžvilgiu. Vertinant įvairių švietimo paslaugų sričių kokybę, neturinčių nuomonės respondentų skaičius siekė nuo 25,5 proc. (ikimokyklinis ir mokyklinis ugdymas) iki 38,8 proc. (mokinių pavėžėjimas) ar net 54,4 proc. (specialiųjų poreikių vaikų ugdymas). Jaunimo laisvalaikio centrų ir klubų paslaugoms vertinimus „labai blogai“ pateikė 20,2 proc. respondentų, 19,8 proc. – neformalaus suaugusiųjų švietimo, 19,2 proc. – vaikų laisvalaikio centrų, 16,8 proc. – sportinio ugdymo (sporto mokykla), 15,4 proc. – neformalaus vaikų ugdymo ne mokykloje paslaugoms.

Tyrimu siekta nustatyti švietimo paslaugas teikiančių įstaigų darbo bei jų teikiamų paslaugų kokybę Vilniaus rajono savivaldybėje. Švietimo paslaugas teikiančių įstaigų darbo bei jų teikiamų paslaugų kokybės Vilniaus rajono savivaldybėje vertinimų vidurkiai pateikti 65 pav.

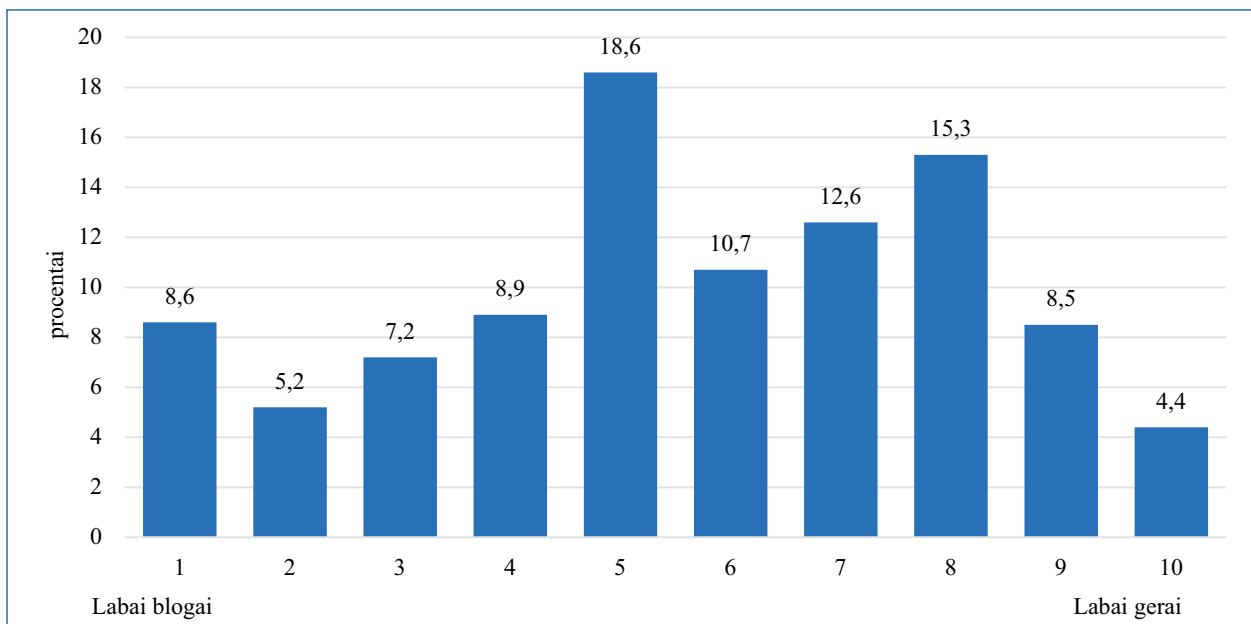
65 pav. Švietimo paslaugas teikiančių įstaigų darbo bei jų teikiamų paslaugų kokybės Vilniaus rajono savivaldybėje vertinimų vidurkiai

Remiantis švietimo paslaugas teikiančių įstaigų darbo bei jų teikiamų paslaugų kokybės Vilniaus rajono savivaldybėje respondentų atliktais vertinimais, aukščiausi vertinimo vidurkiai yra mokytojų bendravimo kultūros (6,87 balo) ir kitų švietimo paslaugų bei aptarnaujančių darbuotojų bendravimo kultūros (6,70 balo) srityse. Žemiau įvertintas saugumas švietimo įstaigų teritorijose (6,44 balo), švietimo įstaigų infrastruktūros būklė (6,40 balo), mokytojos ir pagalbos mokiniui specialistų kompetencijos (6,33 balo), edukacijų ir mokymosi įrangos būklė (6,09 balo). Mažesnio nei 6 balai vertinimų vidurkio sulaukė tėvų/globėjų įtraukimas į ugdomąsias veiklas (5,74 balo), švietimo inovacijų taikymas (5,88 balo).

Kaip ir kituose švietimo paslaugų aspektų vertinimuose, pažymėtina didelė nuomonės neturinčių respondentų dalis tarp visų vertinimo dalyvių. Net 31 proc. visų respondentų nepateikė savo vertinimo mokytojų pagalbos mokiniui specialistų kompetencijos, 29,8 proc. – mokytojų bendravimo kultūros, 33,9 proc. – švietimo inovacijų taikymo, 33,3 proc. – edukacijų, mokymosi įrangos būklės klausimais.

Respondentų buvo paprašyta įvertinti švietimo paslaugų būklę Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje, kuri buvo vertinama 10 balų skalėje nuo 1 balo („labai blogai“) iki 10 balų („labai gerai“).

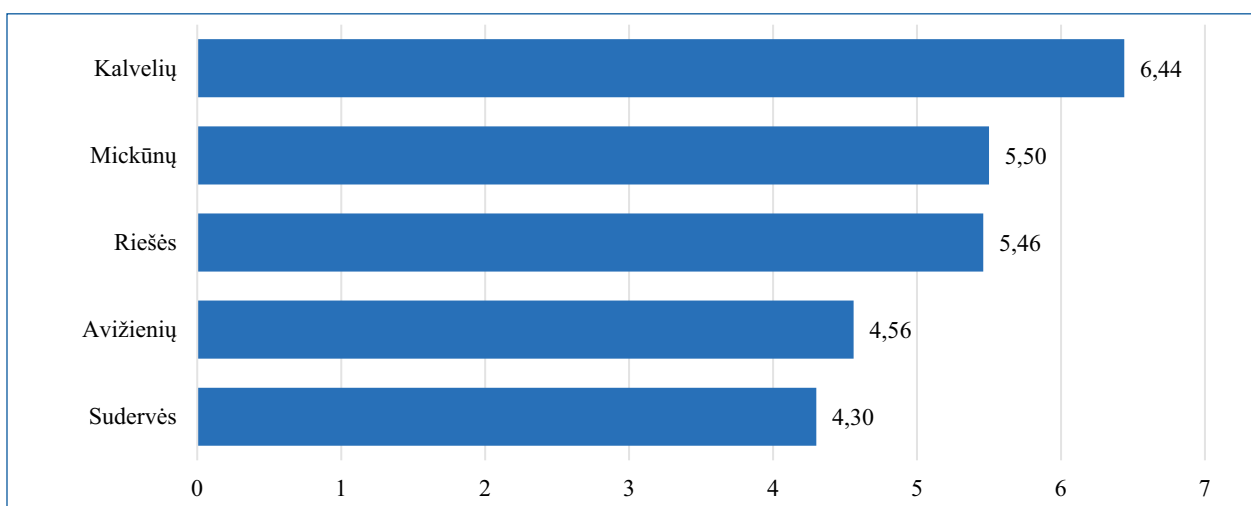
Respondentų švietimo paslaugų būklės Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje vertinimų pasiskirstymas pateiktas 66 pav.

66 pav. Respondentų švietimo paslaugų būklės Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje vertinimų pasiskirstymas

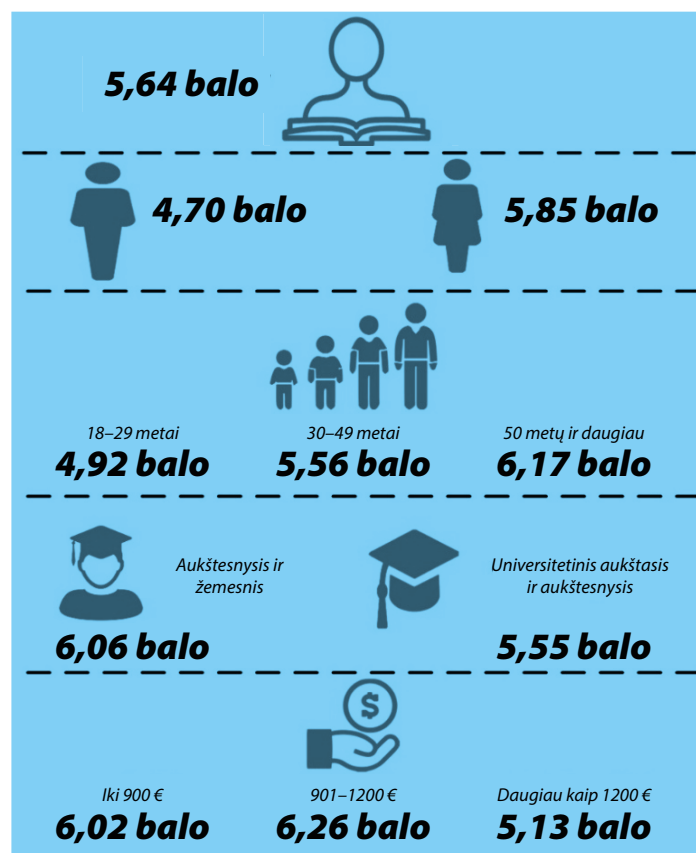
Didžiausia respondentų dalis (18,6 proc.) švietimo paslaugų būklę Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje įvertino vidutiniškai (5 balai). Tuo tarpu mažiausia tyrimo dalyvių dalis (4,4 proc.) švietimo paslaugų būklę įvertino 10 balų. Labai blogai (1 balas) švietimo paslaugų būklę Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje įvertino 8,6 proc. tyrime dalyvavusių respondentų. Apskaičiuota, kad respondentų švietimo paslaugų būklės Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje vertinimų vidurkis yra 5,64 balo.

Geriausiai pasitenkinimą švietimo paslaugomis vertina Kalvelių seniūnijos respondentai. Šiai sričiai suteiktas vertinimo vidurkis (6,44 balo) viršija bendrą Vilniaus rajono pasitenkinimo švietimo paslaugų būkle vidurkį (5,64 balo). Santykinai vidutiniškai pasitenkinimą švietimo paslaugų būkle vertina ir Mickūnų (5,5 balo) ir Riešės (5,46 balo) priemiestinių seniūnijų respondentai. Prasčiausiai ši sritis vertinama nutolusioje nuo Vilniaus miesto Sudervės seniūnijoje (4,30 balo).

67 pav. Pasitenkinimo švietimo paslaugomis vertinimas Vilniaus rajono priemiestinėse ir nuo Vilniaus miesto nutolusiose seniūnijose

Švietimo paslaugų būklės Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje bendro vertinimo vidurkiai pagal respondentų socialines-demografines charakteristikas pateikti 68 pav.

68 pav. Švietimo paslaugų būklės Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje bendro vertinimo vidurkiai pagal respondentų socialines-demografines charakteristikas

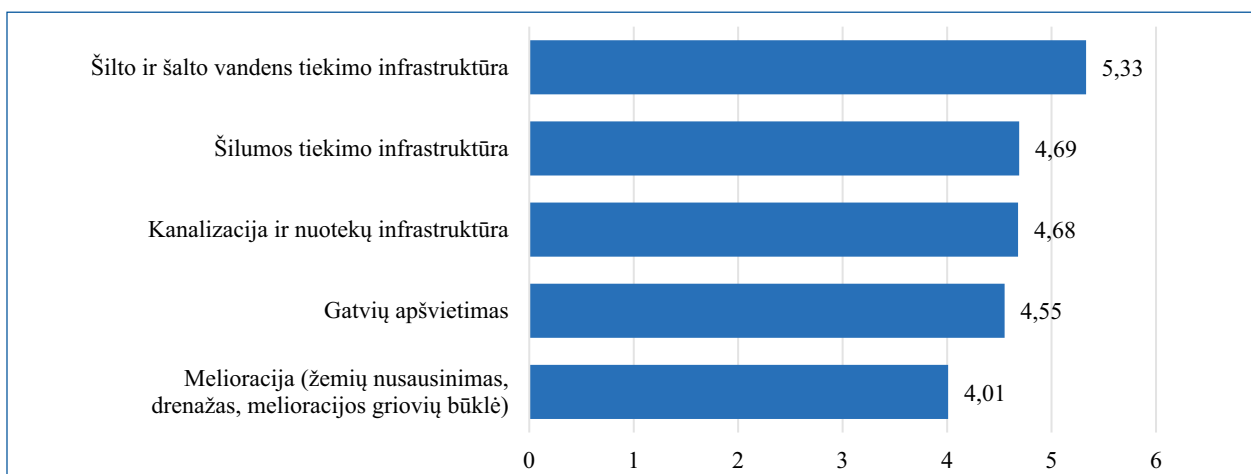
Tyrimo rezultatai rodo, kad švietimo paslaugų būklę Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje moterys vertina geriau nei vyrai. Moterų vertinimų vidurkis yra 5,85 balo, tuo tarpu vyrų – 4,70 balo. Nustatyta, kad vyresnių nei 50 metų amžiaus respondentų švietimo paslaugų būklės vertinimų vidurkis (6,17 balo) yra aukštesnis nei 30–40 metų amžiaus (5,56 balo) ir 18–29 metų amžiaus (4,92 balo) respondentų. Nustatyta, kad universitetinį aukštąjį ir aukštesnįjį išsilavinimą turintys respondentai blogiau vertina švietimo paslaugų būklę (5,55 balo) nei aukštesnįjį ir žemesnį išsilavinimą turintys respondentai (6,06 balo). Tyrimo rezultatai rodo, kad santykinai geriau švietimo paslaugų būklę vertina mažesnes pajamas gaunantys respondentai. Respondentai, gaunantys 901–1200 EUR pajamų per mėnesį, švietimo paslaugų būklę vertina 6,26 balo, tuo tarpu aukštesnes nei 1200 EUR pajamas gaunantys respondentai šias paslaugas vertina 5,13 balo.

Apibendrinant galima teigti, kad kultūros paslaugų kokybė yra labiau patenkintos vyresnės nei 50 metų moterys, turinčios santykinai žemesnį išsilavinimą ir gaunančios santykinai vidutines pajamas.

Švietimo paslaugų gerinimui Vilniaus rajono savivaldybėje buvo pateikti net 84 pasiūlymai, susiję su ikimokyklinio ir priešmokyklinio, bendrojo mokyklinio ugdymo įstaigų, kuriose mokoma lietuvių kalba, plėtojimu. 46 respondentų atsakymuose buvo pateikti siūlymai gerinti mokytojų darbo kokybę, o taip pat pažymėtas aukštos kvalifikacijos pedagogų trūkumas įvairiose srityse. Tiek pat atsakymų (46) buvo pateikta siūlant gerinti neformaliojo švietimo kokybę, jo prieinamumą įvairių grupių ugdytiniams.

2.10. Inžinerinės infrastruktūros vertinimas

Tyrimu siekta nustatyti inžinerinės infrastruktūros objektų būklę Vilniaus rajono savivaldybėje. Inžinerinės infrastruktūros objektų būklės Vilniaus rajono savivaldybėje vertinimų vidurkiai pateikti 69 pav.

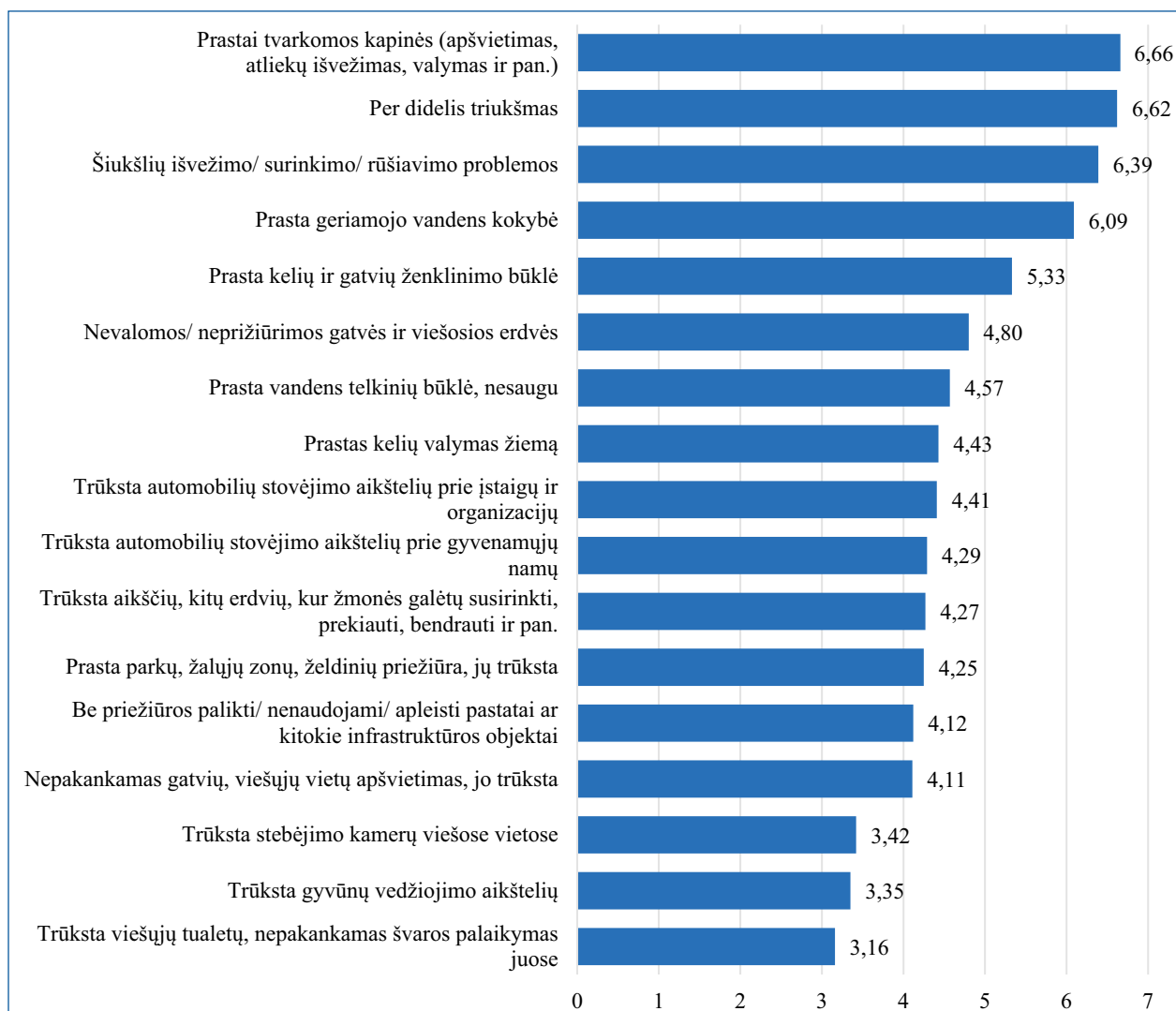

69 pav. Inžinerinės infrastruktūros objektų būklės Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje vertinimų vidurkiai

Vertinant inžinerinės infrastruktūros objektų būklę Vilniaus rajono savivaldybėje, santykinai aukščiausi vertinimo balai buvo suteikti šilto ir šalto vandens tiekimo infrastruktūrai – 5,33 balo. Pažymėtina, kad net 293 respondentai arba beveik 35 proc. visų tyrimo dalyvių neturėjo nuomonės šiuo vertinamu klausimu. Panaši situacija ir kitais infrastruktūros vertinimo klausimais. Pavyzdžiui, vertinant kanalizacijos ir nuotekų infrastruktūrą ir melioraciją, nuomonės nepareišė 27 proc. respondentų. Vertinant šilumos tiekimo infrastruktūrą neturėjo nuomonės net 52,4 proc. respondentų, t. y. daugiau nei pusė visų tyrimo dalyvių. Pažymėtina, kad gatvių apšvietimo klausimais vertinimo nepateikė vos 22 asmenys arba tik 2,6 proc. visų respondentų.

Apklausoje rezultatai rodo, kad „labai blogai“ gatvių apšvietimą įvertino 235 asmenys arba 28 proc. visų respondentų, kanalizacijos ir nuotekų infrastruktūrą Vilniaus rajone – 162 (19,3 proc.), šilto ir šalto vandens tiekimo infrastruktūrą – 110 (13,1 proc.), šilumos tiekimo – 10 (11,9 proc.) tyrimo dalyvių.

Respondentų buvo paprašyta nurodyti, kaip dažnai jie susiduria su tam tikromis problemomis savo gyvenamojoje teritorijoje Vilniaus rajone. Problemų, su kuriomis respondentai susiduria savo gyvenamojoje teritorijoje Vilniaus rajone, dažnumo vertinimų vidurkiai pateikti 70 pav.

70 pav. Problemų, su kuriomis respondentai susiduria savo gyvenamojoje teritorijoje Vilniaus rajone, dažnumo vertinimų vidurkiai.

Remiantis respondentų vertinimais, rečiausiai savo gyvenamojoje teritorijoje Vilniaus rajone jie susiduria su tokiais problemomis kaip prastai tvarkomos kapinės (6,66 balo), didelis triukšmas (6,62 balo), šiukšlių išvežimo / surinkimo/ rūšiavimo problemos (6,039 balo), prasta vandens kokybė (6,09 balo), prasta kelių ir gatvių ženklavimo būklė (5,33 balo), nevalomos / neprižiūrimos gatvės ir viešosios erdvės (4,80 balo).

Dažniausiai sutinkamomis problemomis respondentai įvardijo viešųjų tualetų trūkumą ir švaros juose palaikymą (3,16 balo), gyvūnų vedžiojimo aikštelių trūkumą (3,35 balo), stebėjimo kamerų viešosiose vietose trūkumą (3,42 balo).

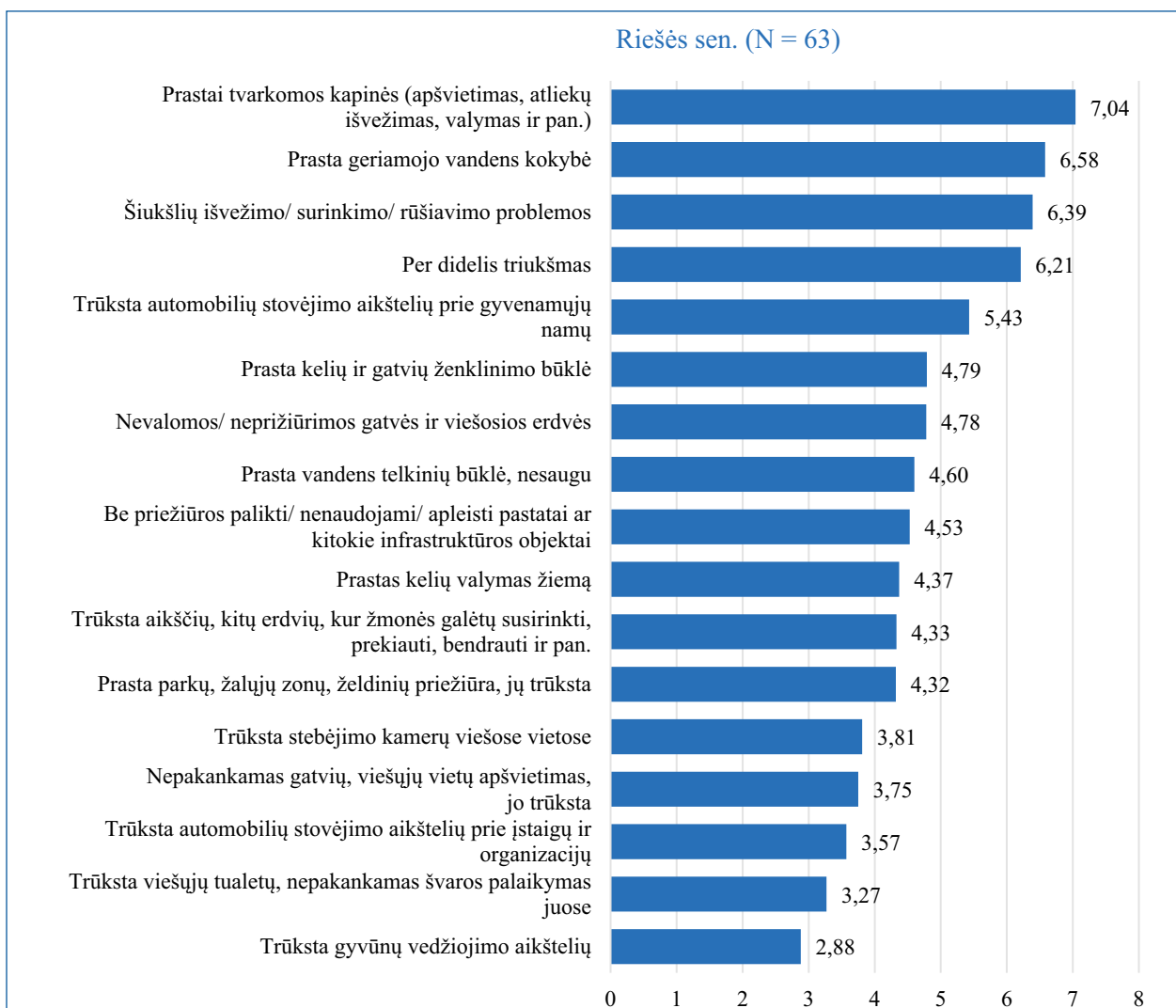
Pažymėtina, kad vertinant problemas, su kuriomis Vilniaus rajono gyventojai susiduria savo gyvenamojoje teritorijoje, pastebima tendencija, kai didelė dalis respondentų neturi nuomonės vertinamų klausimų atžvilgiu. Pavyzdžiui, vertinant automobilių stovėjimo aikštelių prie gyvenamųjų namų pakankamumą, net 380 respondentų (45,3 proc. visų tyrimo dalyvių) neturėjo nuomonės šiuo vertinamu klausimu. Panaši situacija ir vertinant kapinių tvarkymą – 325 respondentai (38,8 proc.), triukšmingumą – 222 (26,5 proc.), viešųjų tualetų trūkumą, švaros palaikymą juose – 169 (20,2 proc.) ir pan. neturėjo nuomonės.

Išskirtinas itin kritiškas požiūris į atskiras problemas, susijusias su inžinerine infrastruktūra ir aplinkos tvarkymu. Labai dažnai respondentai minėjo susiduriantys su tokiais problemomis kaip viešųjų tualetų

trūkumas (320 asmenų arba 38,2 proc. respondentų), stebėjimo kamerų viešosiose vietose trūkumas (302 asmenys arba 36 proc.), nepakankamas gatvių, viešųjų vietų apšvietimas (302 asmenys arba 36 proc.), gyvūnų vedžiojimo aikštelių trūkumas (290 asmenų arba 34,6 proc.), prastas kelių valymas žiemą (280 asmenų arba 33,4 proc.), aikščių ir kitų erdvių, kur žmonės galėtų susirinkti, trūkumas (233 asmenys arba 27,8 proc.), prasta parkų, žaliųjų zonų, želdynų priežiūra (232 asmenys arba 27,7 proc.), nevalomomis, neprižiūrimomis gatvėmis ir viešosiomis erdvėmis (205 asmenys arba 24,5 proc.), be priežiūros palikti, nenaudojami, apleisti pastatai (209 asmenys arba 24,9 proc.) ir t.t.

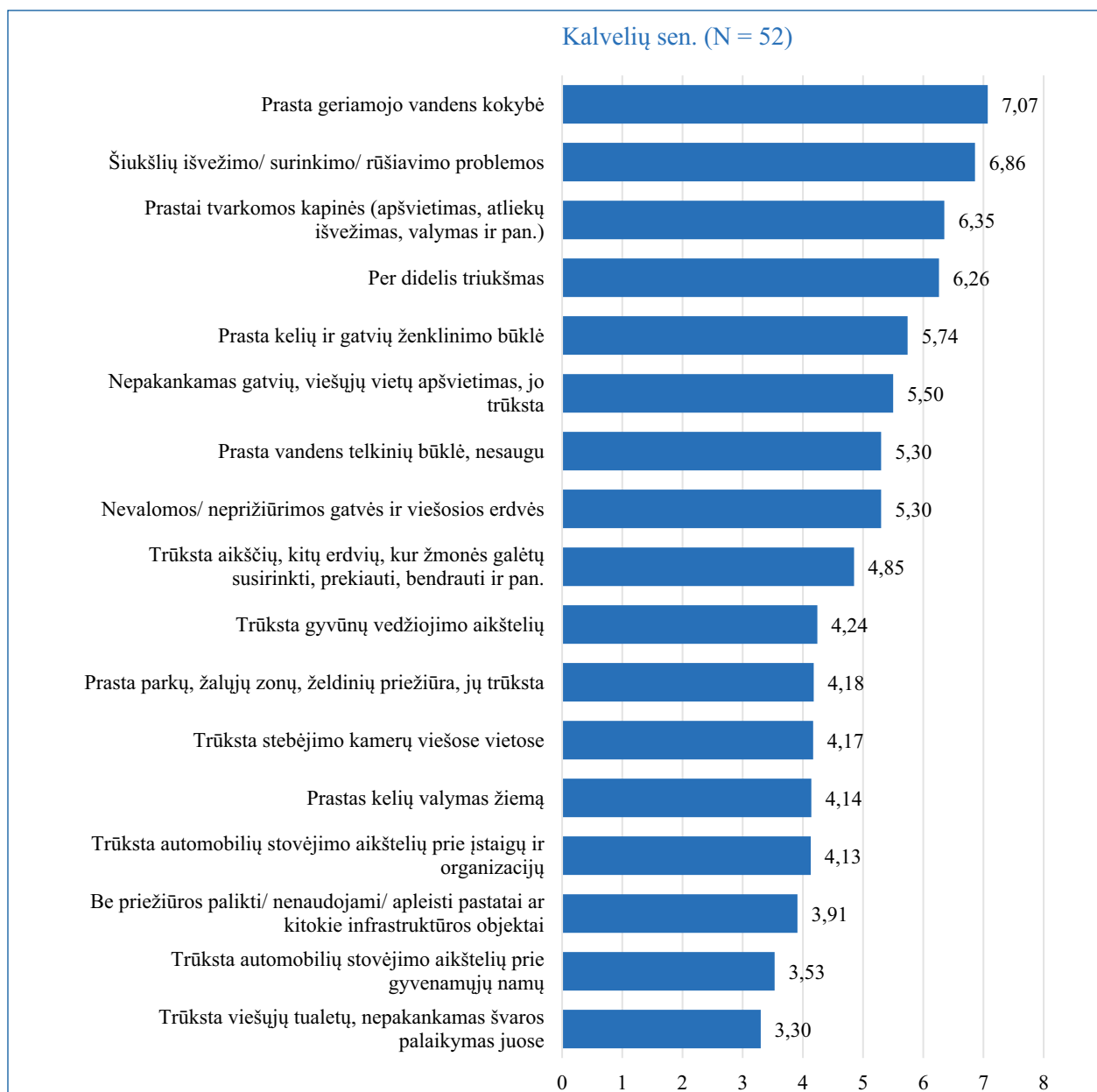
Kaip rodo apklausos rezultatai, kaip analizuojamose priemiestinėse, taip ir nuo Vilniaus miesto nutolusiose seniūnijose problemų, su kuriomis susiduria gyventojai savo gyvenamojoje teritorijoje, vidurkių vertinimas iš esmės atitinka bendrą Vilniaus rajono vertinimų vidurkių profilį. Kaip problemos, su kuriomis susiduriama dažniausiai, pažymimas viešųjų tualetų trūkumas ir švaros juose palaikymas, gyvūnų vedžiojimo aikštelių trūkumas, stebėjimo kamerų viešosiose vietose trūkumas, nepakankamas gatvių, viešųjų vietų apšvietimas, jų trūkumas.

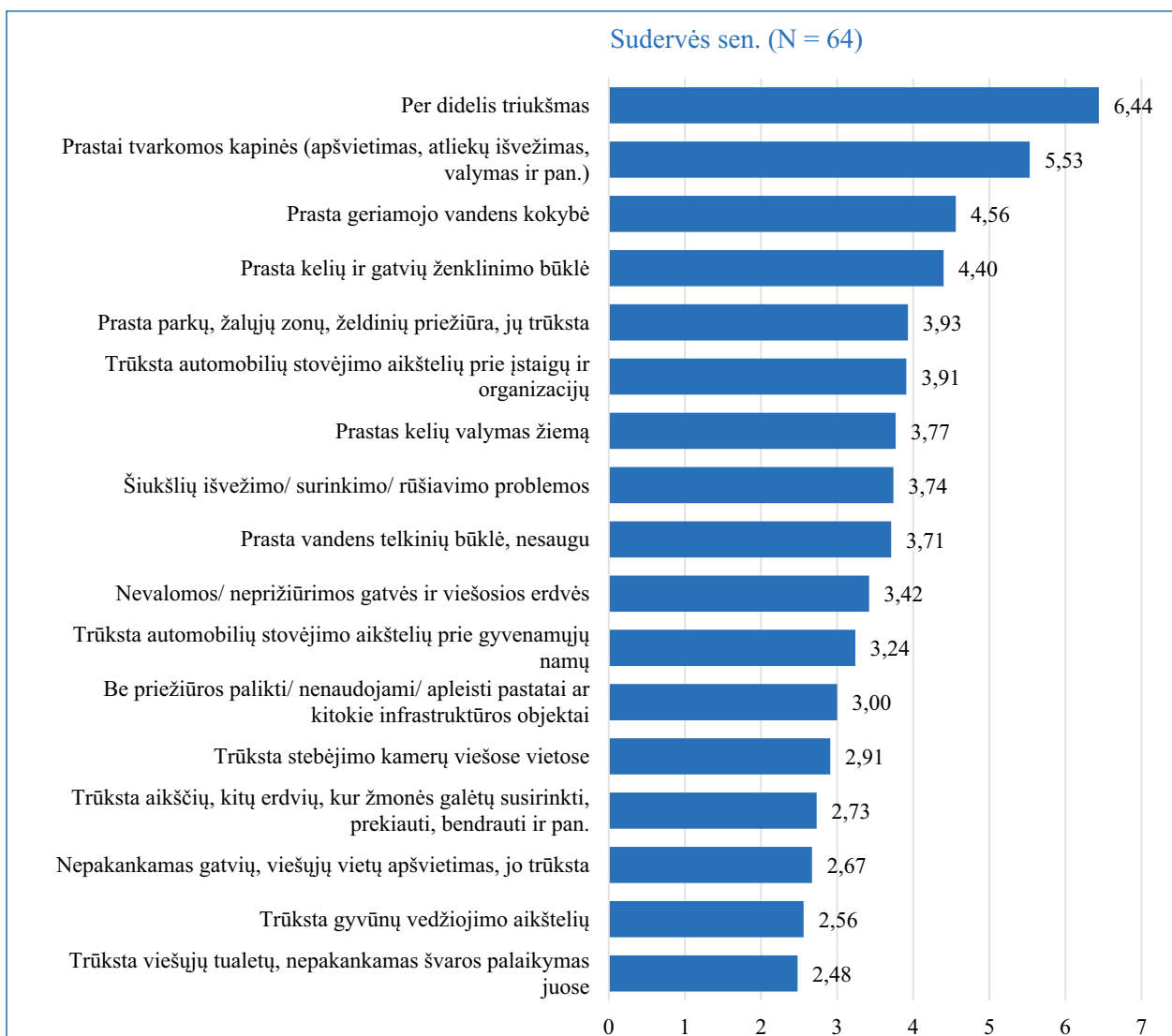

71 pav. Problemų, su kuriomis respondentai susiduria savo gyvenamojoje teritorijoje, dažnumo vertinimų vidurkiai priemiestinėse seniūnijose

Galima pastebėti, kad nagrinėjamose seniūnijose pažymimas santykinai dažnesnis susidūrimas su problemomis jų teritorijoje nei vidutiniškai savivaldybėje. Pvz., nepakankamo gatvių, viešųjų vietų apšvietimas, jų trūkumo problemos vidurkis Avižienių seniūnijoje sudaro 2,17 balo, Sudervės seniūnijoje – 2,67 balo, kai vidutiniškai šios problemos aktualumas bendrai Vilniaus rajone vertinamas 4,11 balo.

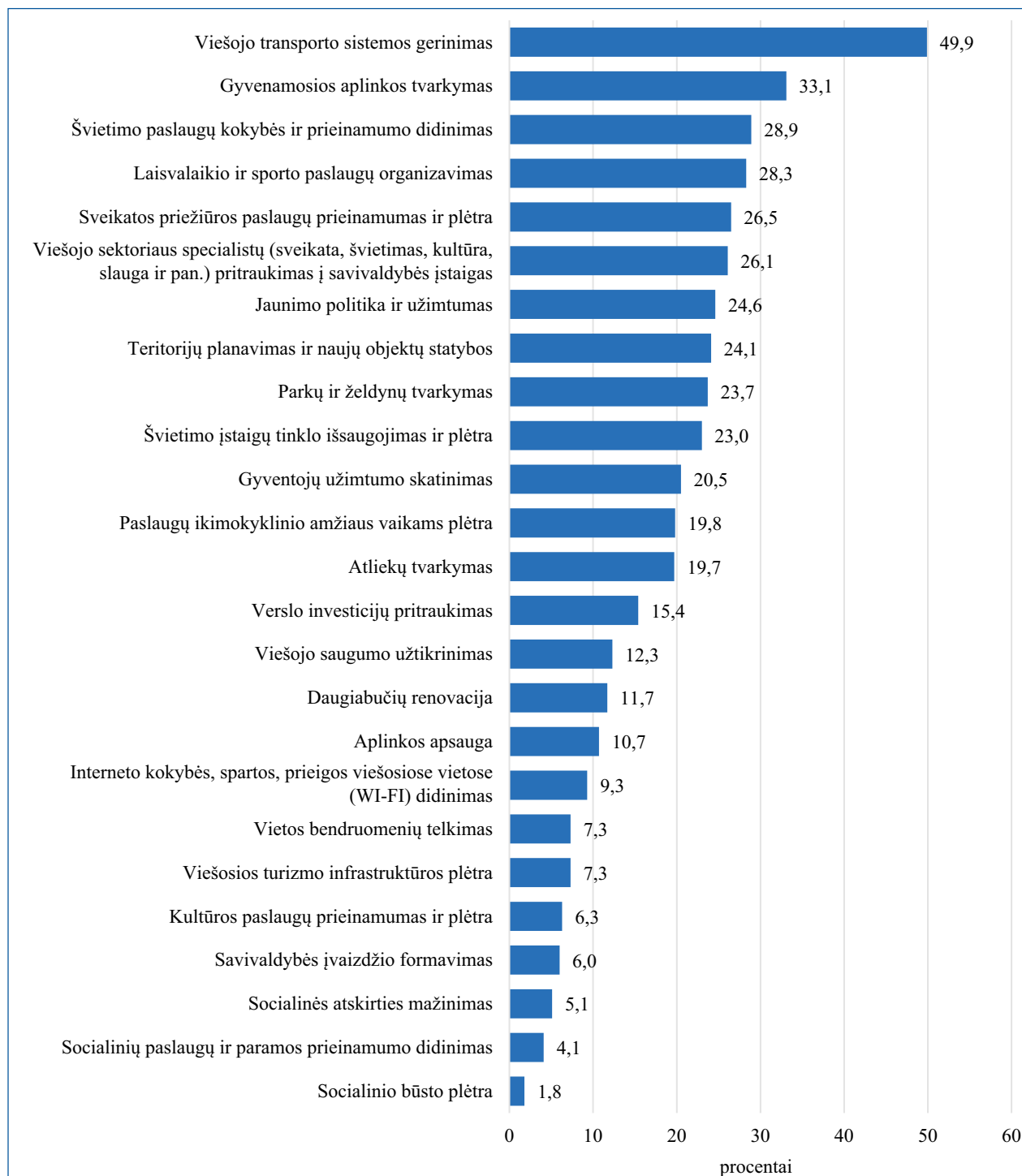

72 pav. Problemų, su kuriomis respondentai susiduria savo gyvenamojoje teritorijoje, dažnumo vertinimų vidurkiai nuo Vilniaus miesto nutolusiose seniūnijose

Iš apklausos dalyvių pateiktų pasiūlymų inžinerinės infrastruktūros Vilniaus rajono savivaldybėje gerinimui net trečdalis (84) yra susiję su siūlymais tvarkyti kelius bei gatves, užtikrinti jų priežiūrą žiemą. Šiek tiek mažiau siūlymų (78) buvo skirti gerinti gatvių, dviračių ir pėsčiųjų takų, viešųjų erdvių apšvietimą. 20 respondentų pateikė siūlymus centralizuoto vandens tiekimo ir nuotėkų problemoms šalinti.

2.11. Respondentų pasiūlymai dėl prioritetinių plėtros sričių

Respondentų buvo paprašyta nurodyti, kokioms sritims savivaldybės valdžia turėtų skirti didžiausią prioritetą artimiausiu dešimtmečiu. Sričių, kurioms savivaldybės valdžia turėtų skirti didžiausią prioritetą artimiausiu dešimtmečiu, pasiskirstymas pateiktas 73 pav.

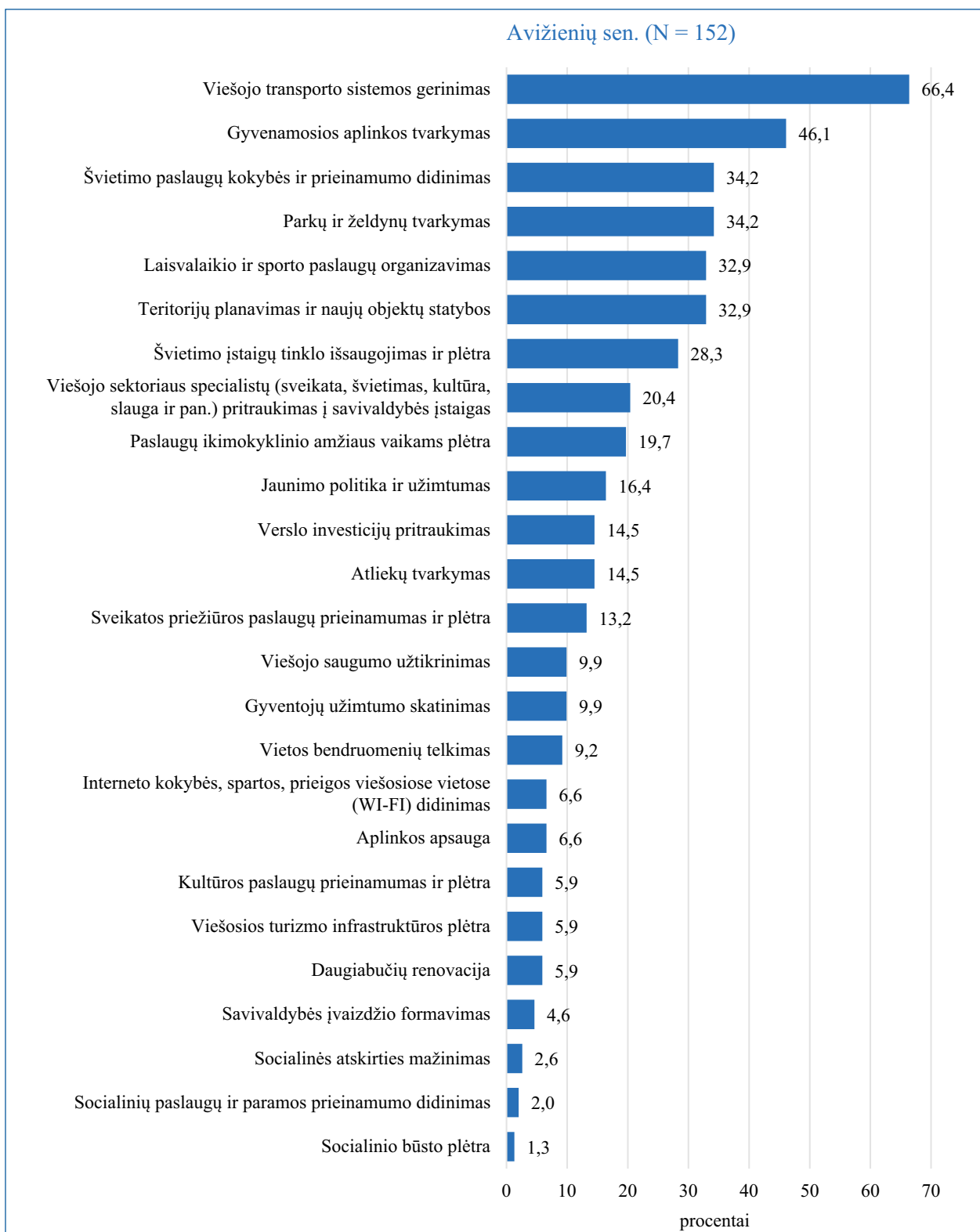

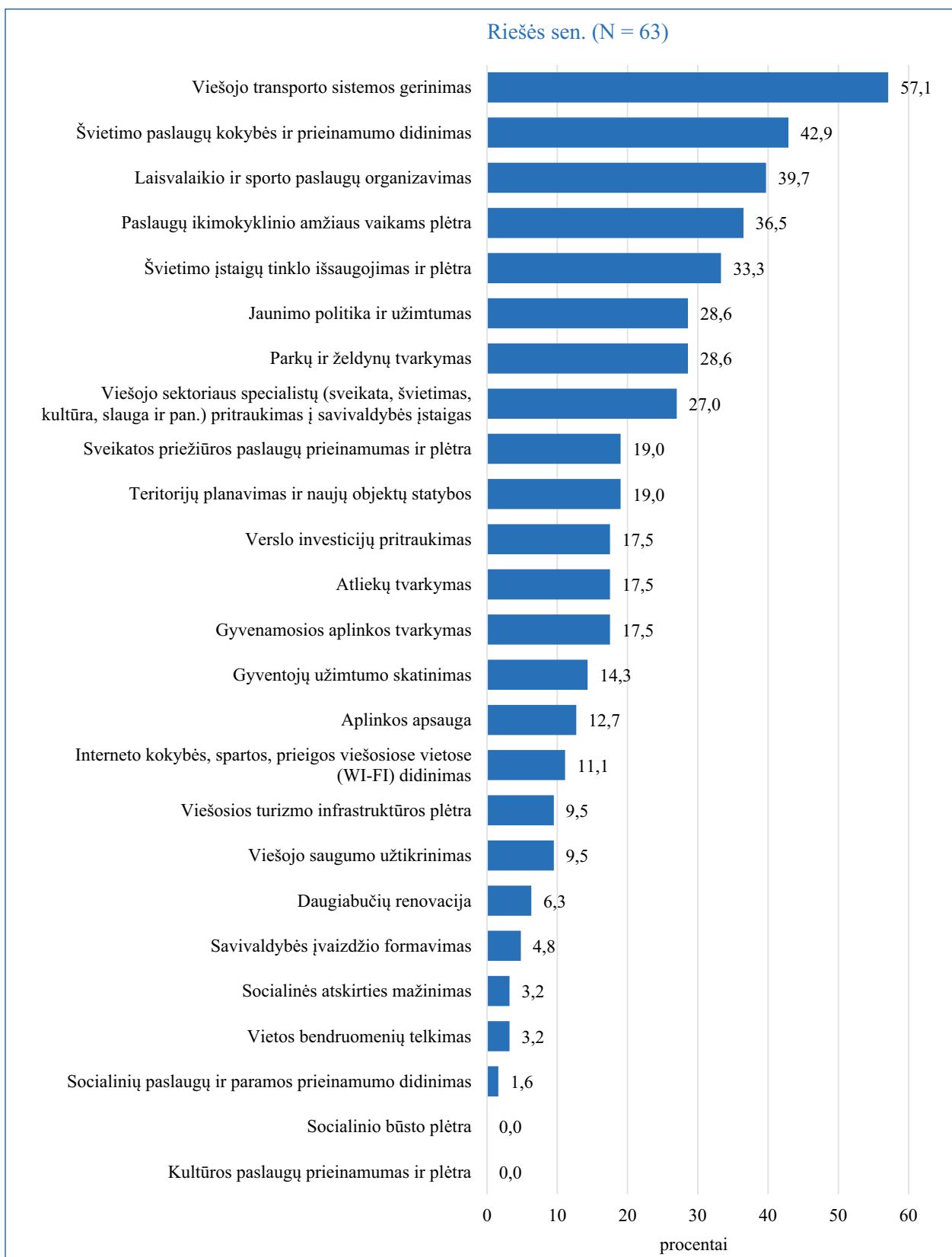
73 pav. Sričių, kurioms savivaldybės valdžia turėtų skirti didžiausią prioritetą artimiausiu dešimtmečiu, pasiskirstymas

Remiantis respondentų atsakymais, pagrindinė sritis, kuriai Vilniaus rajono savivaldybės valdžia turėtų skirti didžiausią prioritetą artimiausiu dešimtmečiu yra viešojo transporto sistemos gerinimas. Tai nurodė 49,9 proc. respondentų. Respondentai taip pat pažymėjo, kad vienu iš svarbiausių Vilniaus rajono savivaldybės prioritetų turėtų būti gyvenamosios aplinkos tvarkymas (33,3 proc. atsakymų), švietimo paslaugų kokybės ir prieinamumo didinimas (28,9 proc.), laisvalaikio ir sporto paslaugų organizavimas (28,3 proc.), sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumas ir plėtra (26,5 proc.), viešojo sektoriaus specialistų pritraukimas į savivaldybės įstaigas (26,1 proc.).

Tokių sričių kaip kultūros paslaugų prieinamumas ir plėtra (6,3 proc. atsakymų), savivaldybės įvaizdžio formavimas (6,0 proc.), socialinės atskirties mažinimas (5,1 proc.), socialinių paslaugų ir paramos prieinamumo didinimas (4,1 proc.) ar socialinio būsto plėtra (1,8 proc.) gyventojų nuomonės tyrimo dalyviai nemato tarp plėtros prioritetų artimiausiu dešimtmečiu.

Plėtros prioritetų vertinime galima pažymėti gana skirtingus nagrinėjamų Vilniaus rajono seniūnijų suteiktus vertinimus. Vertinant sritis, kurioms Vilniaus rajono savivaldybės valdžia turėtų skirti didžiausią prioritetą artimiausiu dešimtmečiu, galima išskirti viešojo transporto sistemos gerinimą. Jeigu šią sritį kaip prioritetinę pažymėjo 49,9 proc. Vilniaus rajono respondentų, tai Riešės seniūnijoje už ją pasisakė 57,1 proc., Avižienių – 66,4 proc., Sudervės – net 79,7 proc. respondentų. Švietimo paslaugų kokybės ir prieinamumo didinimo prioritetą nagrinėtų seniūnijų respondentai taip pat labiau akcentuoja, nei tai atsispindi bendrame Vilniaus rajono gyventojų vertinime. Jeigu ši sritis bendrame prioritetų pasiskirstyme sudaro 28,9 proc., tai priemiestinėse seniūnijose šis prioritetas yra ženkliai labiau vertinamas: Riešės seniūnijoje – 42,9 proc., Avižienių seniūnijoje – 34,2 proc.. Pažymėtina, kad nutolusioje nuo Vilniaus miesto Sudervės seniūnijoje šio prioriteto vertinimas taip pat labai aukštas – 37,5 proc.

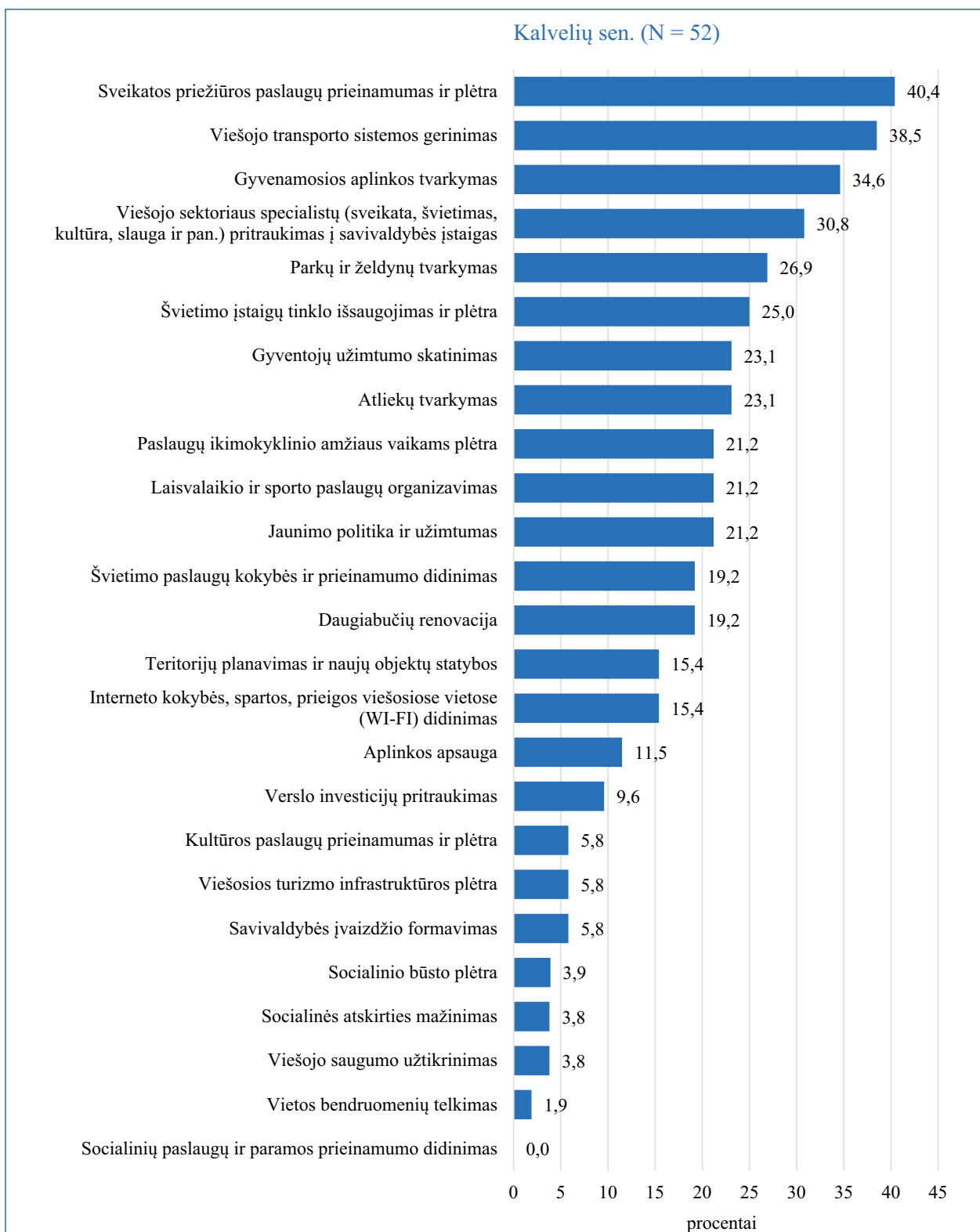

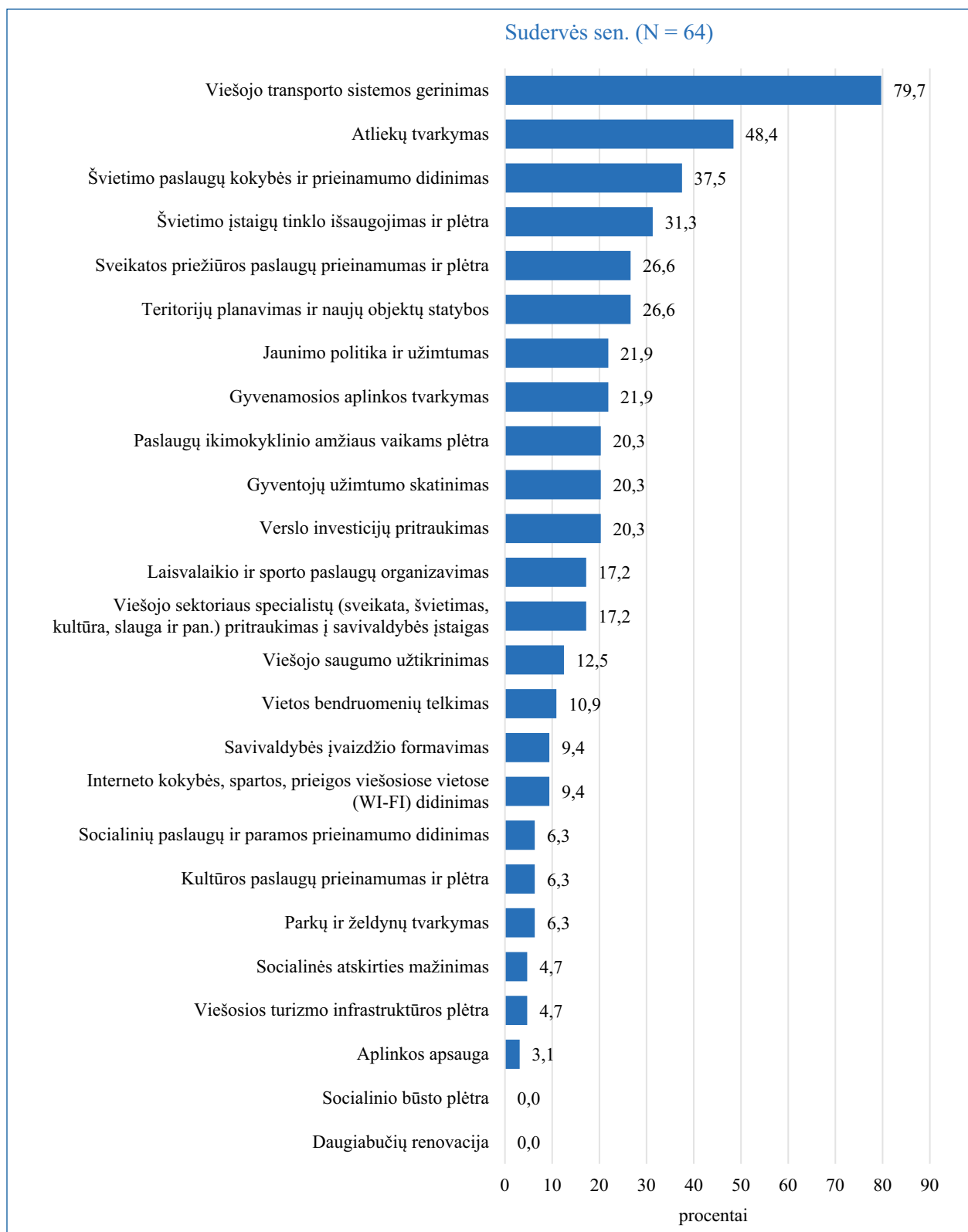

74 pav. Sričių, kurioms savivaldybės valdžia turėtų skirti didžiausią prioritetą artimiausiu dešimtmečiu, pasiskirstymas priemiestinėse seniūnijose

Kai kurios plėtros srityse nagrinėjamos seniūnijose vertinamos santykinai nevienodai, o jų vertinimo rezultatai gana ženkliai skiriasi nuo bendro Vilniaus rajono gyventojų vertinimo. Jeigu bendrame Vilniaus rajono gyventojų vertinime sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumo ir plėtros prioritetui skiriamas gana ženklus dėmesys (26, 1 proc.), tai priemiestinėse seniūnijose jo svarba nesiekia 20 proc., tuo tarpu nutolusioje nuo Vilniaus miesto Kalvelių seniūnijoje ši sritis išskiriama kaip labiausiai plėtotina. Už ją pasisakė daugiausiai (40,4 proc.) respondentų. Panaši situacija yra su Gyvenamosios aplinkos tvarkymo vertinimu. Jeigu ši plėtros sritis Jeigu bendrame Vilniaus rajono gyventojų vertinime yra antroje vietoje (už ją pasisakė 33,1 proc. respondentų), tai Avižienių seniūnijoje už ją pasisakė net 46,1 proc. respondentų, kai tuo tarpu analogiškoje priemiestinėje Riešės seniūnijoje už šią sritį nepasisakė nė 20 proc. respondentų. Nutolusiose nuo Vilniaus miesto seniūnijose šio plėtros prioriteto vertinimas taip pat labai skiriasi. Jeigu Kalvelių seniūnijoje už ją pasisakė 34,6 proc. respondentų, tai Sudervės seniūnijoje tokių buvo 21,9 proc.

Pastebėtina, kad jeigu priemiestinėse seniūnijose kaip viena iš svarbiausių plėtros sričių yra laisvalaikio ir sporto paslaugų organizavimas (Avižienių seniūnijoje už šį plėtros prioritetą pasisakė 32,9 proc., Riešės seniūnijoje – net 39,7 proc. respondentų), tai Kalvelių seniūnijoje šiai sričiai prioritetą suteikė 21,2 proc. respondentų, o Sudervės seniūnijoje šiai sričiai prioritetą suteikė ne daugiau kaip 19 proc. respondentų. Bendrame Vilniaus rajono gyventojų vertinime už šį prioritetą pasisakė 28,3 proc. respondentų.

75 pav. Sričių, kurioms savivaldybės valdžia turėtų skirti didžiausių prioritetų artimiausiu dešimtmečiu, pasiskirstymas nuo Vilniaus miesto nutolusiose seniūnijose

PRIEDAS

2023 m. Vilniaus rajono savivaldybės gyventojų apklausos pagrindinės išvados

Vertinant gyvenamosios aplinkos patrauklumo pokyčius per paskutinius penkerius metus, nors daugiau nei pusė (53 proc.) apklaustųjų gyventojų nurodė, kad gyvenamosios vietovės patrauklumas iš esmės nepasikeitė, pokyčius į gerąją pusę pažymėjo 35,2 proc. arba daugiau nei trečdalis apklaustųjų.

Beveik trys penktadaliai apklaustų gyventojų (73,3 proc.), vertindami **teigiamus Vilniaus rajono bruožus**, minėjo gražią gamtinę aplinką, o dar trečdalis (33,9 proc.) – gerą susisiekimą su kitomis vietovėmis. Beveik trečdalis gyventojų (28,2 proc.) kaip teigiamą rajono bruožą paminėjo malonius ir kultūringus žmones, jaukią kaimynystę. Vertindami **neigiamus Vilniaus rajono bruožus**, daugiau nei du trečdaliai respondentų (67,8 proc.) pažymėjo prastai prižiūrimus kelius, prastą susisiekimą viešuoju transportu (45,7 proc.). Kaip neigiamus bruožus 28,9 proc. respondentų išskyrė laisvalaikio (kultūros, sporto ir pan.) renginių trūkumą, 25,9 proc. respondentų – prastai tvarkomą komunalinį ūkį.

Kaip pagrindines **socialines – ekonomines problemas Vilniaus rajone** pusė (50,0 proc.) tyrimo dalyvių paminėjo nepakankamą viešųjų paslaugų kokybę ir šių paslaugų prieinamumą, šiek tiek mažiau (48,8 proc.) – prastą susisiekimą viešuoju transportu. Viena iš pagrindinių socialinių problemų yra mažas gyventojų socialinis aktyvumas, tai pažymėjo 39,7 proc. respondentų.

Analizuojant viešųjų paslaugų kokybę, geriausių vertinimų sulaukė **viešosios tvarkos užtikrinimo paslaugos** (5,46 balo 10 balų skalėje), **socialinės paramos** (5,36 balo), **švietimo** (5,32 balo) bei **aplinkos tvarkymo** (5,25 balo). Mažiausiu balu įvertintos **susisiekimo** (3,96 balo 10 balų skalėje), **teritorinio planavimo** (4,44 balo), **sporto, aktyvaus laisvalaikio bei turizmo informacijos gavimo paslaugos** (po 4,61 balo). Apibendrinant, didžioji dalis tirtų Vilniaus rajono savivaldybės viešųjų paslaugų (išskyrus socialinės paramos, turizmo informacijos teikimo ir gavimo) vertinamos kaip labai svarbios, tačiau jų **teikimo kokybė vertinama žemais arba gana vidutiniškais balais**, todėl visose srityse reikėtų kokybės gerinimo (ypač susisiekimo, inžinerinės infrastruktūros, sporto, aktyvaus laisvalaikio paslaugų srityje).

Respondentai, kurie naudojo savivaldybės teikiamomis paslaugomis, **geriausiai vertino specialistų mandagumą** (6,75 balo 10 balų skalėje), **teikiamos informacijos apie klientams reikalingas viešąsias paslaugas, aiškumą ir išsamumą** (5,83 balo), **specialistų kompetenciją** (5,74 balo). Mažiausiais balais įvertintas reikiamų paslaugų gavimas el. paštu (4,88 balo), taip pat teiginys „kai kreipiausi dėl paslaugų, mano problema buvo išspręsta be reikalo nesiuntinėjant iš vieno kabineto į kitą“ (5,07 balo). Beveik visi tirti savivaldybės teikiamų paslaugų aspektai **besikreipusiųjų buvo įvertinti teigiamai, t. y. aukštesniu nei 4,0 vidurkiu**.

Remiantis respondentų vertinimais, svarbiausia iš jiems teikiamų komunalinio ūkio ir aplinkos tvarkymo paslaugų yra **atliekų tvarkymo paslauga** (9,50 balo). Taip pat respondentams svarbios tokios komunalinio ūkio ir aplinkos tvarkymo paslaugos, teikiamos Vilniaus rajone, kaip **gatvių, kelių, kiemų, kitų viešųjų erdvių apšvietimo** (9,46 balo), **gatvių, kelių, kiemų švaros priežiūros** (9,41 balo) paslaugos.

Geriausiai iš komunalinio ūkio ir aplinkos tvarkymo paslaugų grupės kokybė buvo vertinama **kapinių priežiūros** (6,92 balo), **atliekų tvarkymo** (6,62 balo), **geriamojo vandens tiekimo** (6,04 balo) srityse. Žemiausias kokybės vertinimo vidutinis balas užfiksuotas vertinant **daugiabučių renovacijos/modernizavimo** (4,29 balo), **gatvių, kelių, kiemų švaros priežiūros** (4,97 balo), mažosios architektūros priežiūros (4,74 balo), gatvių, kelių, kiemų, kitų viešųjų erdvių apšvietimo (4,76 balo) paslaugas.

Pasitenkinimo komunalinio ūkio ir aplinkos tvarkymo paslaugomis Vilniaus rajono savivaldybėje vidurkis yra 5,06 balo 10 balų skalėje. Komunalinio ūkio ir aplinkos tvarkymo paslaugų kokybė yra labiau

patenkinti vyresni, santykinai žemesnio išsilavinimo ir santykinai žemesnes pajamas gaunantys respondentai. Moterys šių paslaugų kokybę vertina geriau nei vyrai.

Apibendrinant, dalis tirtų komunalinio ūkio ir aplinkos tvarkymo paslaugų vertinamos kaip **svarbios arba labai svarbos**, tačiau daugelio iš jų teikimo **kokybė vertinama žemais ar gana vidutiniškais balais**, todėl šiose srityse (gatvių, kelių, kiemų švaros priežiūros, gatvių, kelių, kiemų, kitų viešųjų erdvių apšvietimo ir lietaus nuotekų surinkimo paslaugos ir pan.) reikėtų gerinti paslaugų kokybę.

Gyventojai pateikė **siūlymus**, kas turi būti padaryta Vilniaus rajono savivaldybėje, kad pagerėtų komunalinio ūkio ir aplinkos tvarkymo situacija. Daugiau nei pusė siūlymų buvo emocinio pobūdžio, kuriuose dominavo esamos situacijos vertinimas ir komunalinio ūkio vadybos bei administravimo veiksmų kritika, siūlymai mažinti biurokratizmą komunalinio ūkio paslaugų teikimo srityje, keisti personalo bei vadovaujančių darbuotojų atrankos bei priėmimo į darbą principus. Buvo pateikti siūlymai, susiję su atliekų rūšiu, atliekų konteinerių aptarnavimu, atliekų aikštelių tvarkymu, taip pat kelių tvarkymo ir priežiūros, šaligatvių įrengimo klausimais. Dalis siūlymų yra susiję su gatvių bei gyvenviečių, pėsčiųjų ir dviračių takų apšvietimu, pėsčiųjų ir dviračių takų atnaujinimu ar įrengimu, taip pat, siūloma esamų takų sujungimu su Vilniaus miesto dviračių takų sistema. Pažymėtinos tokios iniciatyvos kaip viešųjų erdvių įrengimas, mažosios architektūros elementų atnaujinimas, stebėjimo kamerų įrengimas, vaikų žaidimo aikštelių plėtra bei tvarkos užtikrinimas bei palaikymas atvirose viešosiose erdvėse bei parkuose.

Geriausiai iš susisiekimo paslaugų grupės vertinama keleivių pervežimo viešuoju transportu rajone (4,71 balo) paslaugos kokybė. Tuo tarpu pėsčiųjų ir dviračių takų priežiūros ir tinklo plėtros paslaugos vertinamos nepatenkinamai (3,75 balo). Apibendrinant galima teigti, kad beveik visos nagrinėtos susisiekimo paslaugos (išskyrus kiemų ir automobilių parkavimo vietų prie daugiabučių priežiūros ir plėtros paslaugas) vertinamos kaip labai svarbios, tačiau visų jų teikimo kokybė vertinama žemais balais, todėl visose srityse būtinas paslaugų kokybės gerinimas (ypač pėsčiųjų ir dviračių takų priežiūros ir tinklo plėtros paslaugų srityje).

Vertinant priežastis, kurios skatina respondentus **naudotis nuosavu transportu**, išskirtos tokios pagrindinės priežastys **kaip patogaus viešojo transporto stygius** (59,1 proc. respondentų) ir **mažiau sugaištamas laikas kelionėje** (46,4 proc. respondentų).

Viešojo transporto paslaugų srityje geriausiai vertinamas **punktualumas** (6,73 balo) ir **aptarnavimo kokybė bei vairuotojų bendravimo kultūra** (6,54 balo). **Autobusų stotelių pakankamumas** vertinamas santykinai vidutiniškai – 5,65 balo. Mažiausiais balais įvertintas **maršrutų pakankamumas** (3,64 balo), maršrutų tvarkaraščiai (4,24 balo). Kaip pagrindines viešojo susisiekimo rajone problemas galima įvardinti **autobusų maršrutų ir tvarkaraščių sudarymą**,

Tarp gyventojų **siūlymų** susisiekimo srityje dominavo siūlymai įrengti dviračių bei pėsčiųjų takus, dažnai nurodant konkrečias vietas bei atkarpas. Daug siūlymų buvo pateikta kelių infrastruktūros būklės gerinimo, šaligatvių, pėsčiųjų perėjų, žiedinių sankryžų, eismo saugumo priemonių įrengimo srityje. Svarbesni siūlymai pateikti viešojo susisiekimo tobulinimo srityje, akcentuojant maršrutų plėtrą bei transporto judėjimo grafikų tobulinimą, Vilniaus miesto ir Vilniaus rajono viešojo transporto suderinimą.

Didžioji dalis respondentų teigiamai vertina kultūros objektų, įstaigų ir renginių kokybę Vilniaus rajone. Kaip labiausiai kokybiškus kultūros objektus ir jų teikiamas paslaugas respondentai įvardino Vilniaus rajono **viešąją biblioteką** ir jos teikiamas paslaugas (6,41 balo). Taip pat respondentai nurodė, kad pakankamai aukštos kokybės yra Vilniaus apskrityje **bendruomenių organizuojami kultūros renginiai** (6,31 balo) ir **kultūriniai, istoriniai, archeologiniai, architektūriniai objektai** (5,96 balo). Žemiausiai respondentai įvertino **kultūros centrų** ir jų teikiamų paslaugų (5,70 balo) **bei muziejų** ir jų teikiamų paslaugų kokybę (5,71 balo).

Remiantis respondentų vertinimais, dažniausiai jie lankosi **bendruomenių renginiuose** (2,3 balo 4 balų vertinimo skalėje) ir **koncertuose** (2,13 balo). Tuo tarpu rečiausiai respondentai lankosi spektakliuose (1,63 balo) ir parodose (1,76 balo). Kaip pagrindinę nesilankymo renginiuose priežastį tyrimo dalyviai (62,2 proc.) nurodė **informacijos apie organizuojamus renginius trūkumą**. Ketvirtadalis (26,0 proc.) respondentų nu-

rodė, kad jie tokiuose kultūros renginiuose nesilanko dėl to, kad renginiai, kurie yra organizuojami Vilniaus rajone, jiems **neįdomūs**.

Atsakymuose į atvirą klausimą dėl nedalyvavimo kultūriniuose renginiuose didžioji dalis respondentų teigė, kad pagrindinės nedalyvavimo renginiuose priežastys yra vykstančių **renginių retumas, kultūrinių poreikių tenkinimas šalia esančio Vilniaus miesto kultūros įstaigose, kultūros renginių rajone organizavimas dažniausiai vyksta lenkų kalba**, o taip pat asmeninės priežastys. Todėl galima teigti, kad kultūros srityje reikia orientotis geresnę informacinę sklaidą ir komunikavimą su galimais kultūros renginių ir įstaigų lankytojais, labiau atsižvelgti į jų poreikius.

Tyrimo dalyviai pateikė savo nuomonę dėl kultūros objektų įrengimo Vilniaus rajone tikslingumo. Kaip svarbiausius kultūros objektus, kurie turėtų būti įrengti Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje, respondentai nurodė **bibliotekas** (7,42 balo) ir kultūros **sales** (7,26 balo). Mažiausią svarbą respondentai teikė tokiems kultūros objektams kaip **konferencijų salė** (5,73 balo), **arena** (5,79 balo), **muziejus** (5,84 balo).

Vertinant pasitenkinimą kultūros paslaugomis galima teigti, kad kultūros paslaugų kokybė yra labiau patenkintos vyresnės nei 50 metų moterys, turinčios santykinai aukštesnį išsilavinimą ir gaunančios santykinai vidutines pajamas.

Tarp **pasiūlymų** kultūros paslaugų gerinimui Vilniaus rajono savivaldybėje daugiausia buvo pasiūlymų bei pageidavimų organizuoti **daugiau renginių bei švenčių lietuvių kalba**, gerinti **informacijos apie kultūros renginius pateikimą**, komunikavimo kanalų įvairovę, gerinti organizuojamų renginių kokybę. Tyrimo dalyviai siūlė šiuos kultūrinės srities aktyvinimo ir skatinimo būdus: **plėtoti bendruomeninę veiklą**, organizuojant šventes bei renginius, **plėsti jaunimo iniciatyvas**, suteikiant jiems daugiau saviraiškos ir savirealizacijos galimybių.

Geriausiai iš turizmo ir rekreacijos objektų bei infrastruktūros grupės kokybė vertinama turizmui pritaikytos saugomų teritorijų, gamtos paveldo objektų (5,51 balo) ir turizmui pritaikytų kultūros paveldo objektų (5,39 balo) atvejais. Mažiausiais balais buvo įvertintos **dviračių trasos ir takai** (3,72 balo) bei **pėsčiųjų takai** (4,19 balo). Taip pat žemai vertinti paplūdimiai (4,23 balo), poilsiavietės, atokvėpio ir pan. vietos gamtoje (4,28 balo). Kadangi Vilniaus rajono turizmo ir rekreacijos objektų bei infrastruktūros būklės vertinime **žemiausi balai buvo suteikti aktyvaus poilsio objektams**, todėl vienas iš prioritetų turėtų būti šios srities objektų plėtra ir jų kokybės atnaujinimas.

Gyventojų nuomone, labiausiai Vilniaus rajone **trūksta SPA paslaugų** (jų pakankamumas įvertintas 3,4 balo 10 balų skalėje), **aktyvaus laisvalaikio gamtoje paslaugų** (3,72 balo), tokių kaip dažasvydis, baidarės, auto-moto trasos, laipiojimo parkai, įvairios pajūrio pramogos ir pan., **edukacinių programų** (4,10 balo), turistinių maršrutų (4,19 balo).

Respondentai pateikė savo pasiūlymus dėl turizmo ir rekreacijos paslaugų gerinimo Vilniaus rajono savivaldybėje. Pagrindiniai siūlymai siejami su **dviračių ir pėsčiųjų takų plėtra, pakrančių sutvarkymu** ir maudymosi vietų įrengimu bei priežiūra, tvarkos jose palaikymu. Siūloma taip pat **įrengti įvairius parkus bei atrakcionus, sutvarkyti esamus lankomus objektus** (piliakalnius, saugomas teritorijas ir pan.), plačiau viešinti informaciją apie turizmo ir rekreacijos galimybes Vilniaus rajone.

Laisvalaikio ir sporto infrastruktūros bei paslaugų grupės kokybės vertinimai gana vidutiniški. Gyventojų nuomone, santykinai **geriausia kokybe pasižymi lauko viešosios sportinės erdvės** (4,69 balo 10 balų skalėje) ir **sporto renginiai viešosiose erdvėse** (4,56 balo). Visos nagrinėtos laisvalaikio ir sporto paslaugos bei infrastruktūra vertinamos kaip labai svarbios, tačiau visų jų teikimo kokybė įvertintos gana vidutiniškais balais.

Vertinant aktyvaus poilsio ir sporto objektų, reikalingų įrengti Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje, poreikį, pirmoje vietoje išskirti **pėsčiųjų ir dviračių takai** (9,42 balo), **vandens pramogų objektai** (7,62 balo). **Daugiausia pasiūlymų** aktyvaus poilsio ir sporto paslaugų gerinimui **susiję su dviračių ir pėsčiųjų takų plėtra**. Siekiant gerinti aktyvaus poilsio ir sporto paslaugas rajone, pateikta 30 pasiūlymų **statyti baseiną** (pagrindinės siūlomos vietos Nemenčinė, Rudamina). Nemaža dalis pasiūlymų susiję su lauko treniruoklių įrengimu įvairiose rajono teritorijose, sporto aikštelių atnaujinimu bei plėtra.

Pirminės sveikatos priežiūros srityje geriausiai vertinama medicinos darbuotojų bendravimo kultūra (6,05 balo). Prasčiausiai įvertintas paslaugų ir tyrimų pakankamumas (4,41 balo), galimybė pasirinkti gydytoją (4,62 balo). Apibendrinant galima teigti, kad pirminės sveikatos priežiūros institucijų darbo ir jų teikiamų paslaugų kokybės vertinimai yra teigiami, bet gana vidutiniški.

Tarp priežasčių, dėl kurių respondentams ar jų šeimos nariams **nebuvo suteiktos sveikatos paslaugos** jų prireikus, pagrindinės yra ilgas reikiamų paslaugų laukimo laikas (32 proc. atsakymų) bei gydytojų ar specialistų trūkumas (28,0 proc.).

Vertinant pasitenkinimą sveikatos priežiūros paslaugų kokybe ir prieinamumu Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje, galima teigti, kad sveikatos priežiūros paslaugų kokybe yra **labiau patenkintos moterys, turinčios santykinai aukštesnį išsilavinimą ir gaunančios santykinai vidutines pajamas**.

Pagrindiniai **pasiūlymai** sveikatos paslaugų prieinamumo ir kokybės Vilniaus rajone gerinimo srityje siejami su registracijos pas gydytojus tobulinimu, įstaigų darbo laiko pritaikymu prie paciento poreikio, eilių pas gydytojus mažinimu.

Vertindami socialines paslaugas ir paramą teikiančių savivaldybės bei jos institucijų / organizacijų darbą bei teikiamas paslaugas, gyventojai **išskyrė aptarnaujančių specialistų bendravimo kultūrą** (6,3 balo), šiek tiek mažesniu balu vertino **informacijos teikimą telefonu** (5,48 balo), gaunamų atsakymų aiškumą bei pagrįstumą (5,73 balo). Galima teigti, kad minėtos srities institucijų ir organizacijų darbo vertinimas yra santykinai žemas.

Tirtų socialinių paslaugų ir paramos Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje pakankamumas geriausiai vertintas **išmokų vaikams ir nėščiosioms** (6,10 balo), **pagalbos maistu** (5,79 balo) ir **šildymo, geriamojo vandens ir karšto vandens išlaidų kompensavimo** (5,76 balo) atvejais. Labiausiai trūksta pirminės teisinės pagalbos teikimo paslaugų (4,10 balo). Tyrimo rezultatai rodo, kad **visų tirtų socialinių paslaugų ir paramos pakankamumas yra gana vidutiniškas**.

Vertinant tyrimo rezultatus socialinių paslaugų ir paramos srityje, **būtina atsižvelgti į respondentų socialines – demografines charakteristikas** (vidutinis amžius – 41,7 metai, daugiau nei trys ketvirtadaliai – dirbantys asmenys, iš kurių nemaža dalis gauna vidutines pajamas ir pan.), kurios daro įtaką kai kuriems socialinių paslaugų bei paramos vertinimo aspektams. Daugiau nei pusė respondentų (57,9 proc.) nevertino balais teikiamos pagalbos maistu. Dar daugiau – 61,5 proc. – neturėjo nuomonės dėl teikiamos pagalbos į namus, 62,8 proc. – dėl ilgalaikės socialinės globos, 64,3 proc. – dėl dienos socialinės globos paslaugų.

Tirtų socialinių paslaugų ir paramos teikimo Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje kokybės vertinimai gana vidutiniški. Santykinai geresnės kokybės paslaugomis įvardintos **išmokos vaikams ir nėščiosioms** (6,20 balo), **parama mirties atveju** (5,88 balo), **šildymo, geriamojo vandens ir karšto vandens išlaidų kompensavimo** (5,69 balo) paslaugos, **pagalba maistu** (5,66 balo). Prasčiausiai įvertinta pirminės **teisinės pagalbos** paslaugų kokybė (4,5 balo) ir **pagalba neįgaliesiems** (4,73 balo). Atitinkamai šioms sritims turi būti teikiamas didesnis dėmesys, ypač sudarant sąlygas žmonių su negalia integracijai į visuomenę.

Sprendžiant **konkrečias socialines problemas** Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje, geriausiai respondentai įvertino tokius socialinių paslaugų aspektus ir problemų sprendimą kaip **rūpinimąsi senyvo amžiaus ir neįgaliais asmenimis** (4,75 balo). Žemiausiai respondentai įvertino rūpinimąsi socialinę riziką patyrusiais asmenimis (3,90 balo), NVO įsitraukimą į socialinių paslaugų teikimą Vilniaus rajono savivaldybėje (4,11 balo). Kaip rodo tyrimo rezultatai, **šių problemų sprendimo lygis savivaldybėje gana žemas**. Atsižvelgiant į tai, tikslinga formuoti taiklesnę socialinių problemų sprendimo politiką savivaldybėje: gerinti informacijos apie teikiamas paslaugas pateikimą, daugiau ir efektyviau komunikuoti su socialinių paslaugų gavėjais.

Tyrimo rezultatai rodo, kad socialinių paslaugų kokybe yra labiau patenkintos vyresnės nei 50 metų moterys, turinčios santykinai žemesnį išsilavinimą ir gaunančios santykinai vidutines pajamas.

Vertinant švietimo paslaugas teikiančių **įstaigų darbą bei jų teikiamų paslaugų kokybę** Vilniaus rajono savivaldybėje, aukščiausi vertinimo vidurkiai yra **mokytojų bendravimo kultūros** (6,87 balo) ir kitų švietimo paslaugų ir aptarnaujančių darbuotojų bendravimo kultūros (6,70 balo) srityse. Santykinai aukštai

vertinamas **saugumas** švietimo įstaigų teritorijoje (6,44 balo), švietimo įstaigų **infrastruktūros būklė** (6,40 balo). Mažesnio kaip 6 balai vertinimų vidurkio sulaukė **tėvų/globėjų įtraukimas į ugdomąsias veiklas** (5,74 balo), **švietimo inovacijų taikymas** (5,88 balo).

Tirtų **švietimo įstaigų paslaugų**, teikiamų Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje, **kokybės vertinimai gana vidutiniški**. Respondentų nuomone, santykinai geriausia kokybe pasižymi **mokinių pavėžėjimo** (6,31 balo) ir **(iki-)priešmokyklinio ugdymo** (6,24 balo), **bendrojo ugdymo** (6,0 balo) paslaugos. Prasčiausiai vertinama neformalaus suaugusiųjų švietimo (3,87 balo), jaunimo laisvalaikio centrų ir klubų (3,93 balo), vaikų laisvalaikio centrų (4,12 balo) teikiamos paslaugos. Santykinai **žemai vertinamas neformalus vaikų ugdymas ne mokykloje** (4,81 balo), muzikos mokyklos (4,98 balo) ir sporto mokyklos (4,80 balo) veikla. Tyrimo rezultatai rodo, kad neformalaus ugdymo sritims ateityje turi būti skiriamas papildomas dėmesys.

Švietimo paslaugų kokybe yra labiau patenkintos vyresnės nei 50 metų moterys, turinčios santykinai žemesnį išsilavinimą ir gaunančios santykinai vidutines pajamas.

Didžioji dalis tyrimo dalyvių **pasiūlymų** švietimo paslaugų gerinimui Vilniaus rajono savivaldybėje susijusi su ikimokyklinio ir priešmokyklinio, bendrojo mokyklinio ugdymo įstaigų, kuriose mokoma lietuvių kalba, plėtojimu. Daug siūlymų susijusių su mokytojų darbo kokybės gerinimu, rekomendacijos gerinti neformaliojo švietimo kokybę, jo prieinamumą įvairių grupių ugdytiniais.

Vertindami inžinerinės infrastruktūros objektų būklę, respondentai išskyrė **šilto ir šalto vandens tiekimo infrastruktūrą** (5,33 balo). Kiek blogiau įvertinta šilumos tiekimo infrastruktūra (4,69 balo), kanalizacija ir nuotekų infrastruktūra (4,68 balo). Kaip rodo vertinimo vidurkiai, inžinerinės infrastruktūros objektų Vilniaus rajono savivaldybėje būklė vertinama labai vidutiniškai. Labai prastai buvo įvertintas gatvių apšvietimas – net 235 asmenys arba 28 proc. visų respondentų šią sritį įvertino „labai blogai“.

Tyrimo dalyviai, pateikdami savo vertinimus dėl problemų savo gyvenamojoje teritorijoje, kaip **dažniausiai sutinkamas problemas** pažymėjo **viešųjų tualetų trūkumą** ir švaros juose palaikymą (3,16 balo), **gyvūnų vedžiojimo aikštelių trūkumą** (3,35 balo), stebėjimo kamerų viešosiose vietose trūkumą (3,42 balo). **Mažiausiai** susiduriama su tokiais problemomis kaip prastai **tvarkomos kapinės** (6,66 balo), didelis triukšmas (6,62 balo), **šiukšlių išvežimo / surinkimo / rūšiavimo problemos** (6,039 balo), prasta vandens kokybė (6,09 balo). Šios indikacijos gali būti gairėmis, siekiant gerinti inžinerinę infrastruktūrą ir komunalinių paslaugų teikimą Vilniaus rajono savivaldybėje.

Iš tyrimo dalyvių pateiktų **pasiūlymų** inžinerinės infrastruktūros Vilniaus rajono savivaldybėje gerinimui net trečdalis yra susiję su siūlymais tvarkyti kelius bei gatves, užtikrinti jų priežiūrą žiemą. Šiek tiek mažiau siūlymų skirti gerinti gatvių, dviračių ir pėsčiųjų takų, viešųjų erdvių apšvietimą, dalis pasiūlymų susiję su centralizuoto vandens tiekimo ir nuotekų sistemų plėtojimu.

Tyrimo dalyviai išskyrė prioritетines plėtros sritis, kurioms Vilniaus rajono savivaldybės vadovybė turėtų skirti didžiausią prioritetą artimiausiu dešimtmečiu. Beveik pusė (49,9 proc.) visų respondentų kaip prioritetinę sritį pažymėjo **viešojo transporto sistemos gerinimą**. Trečdalis respondentų išskyrė **gyvenamosios aplinkos tvarkymą** (33,1 proc.), didelė dalis pasisakė už **švietimo paslaugų kokybės ir prieinamumo didinimą** (28,9 proc.). Pažymėtina, kad su švietimo sektoriaus prioritetine plėtra susiję tokie siūlymai kaip švietimo įstaigų tinklo išsaugojimas ir plėtra, paslaugų ikimokyklinio amžiaus vaikams plėtra, viešojo sektoriaus specialistų pritraukimas į savivaldybės įstaigas. Apibendrinant tyrimo rezultatus galima teigti, kad gyventojų siūlomos prioritetinės savivaldybės plėtros kryptys koreliuoja su tyrimo metu išsakytomis Vilniaus rajono savivaldybės problemomis ir pateiktais viešojo sektoriaus sričių vertinimais.

